

Przegląd Uniwersytecki

9/2008

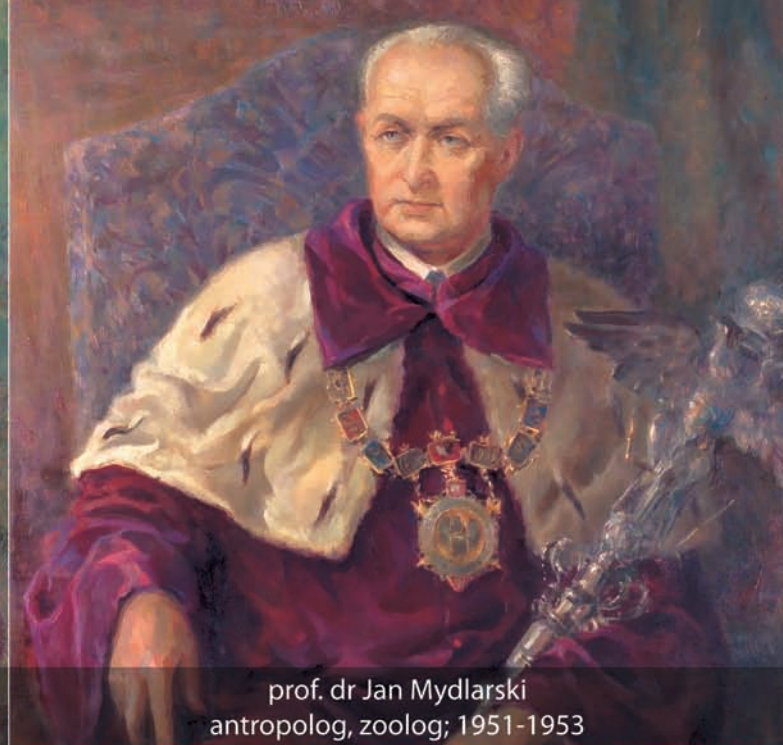
PISMO INFORMACYJNE UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO

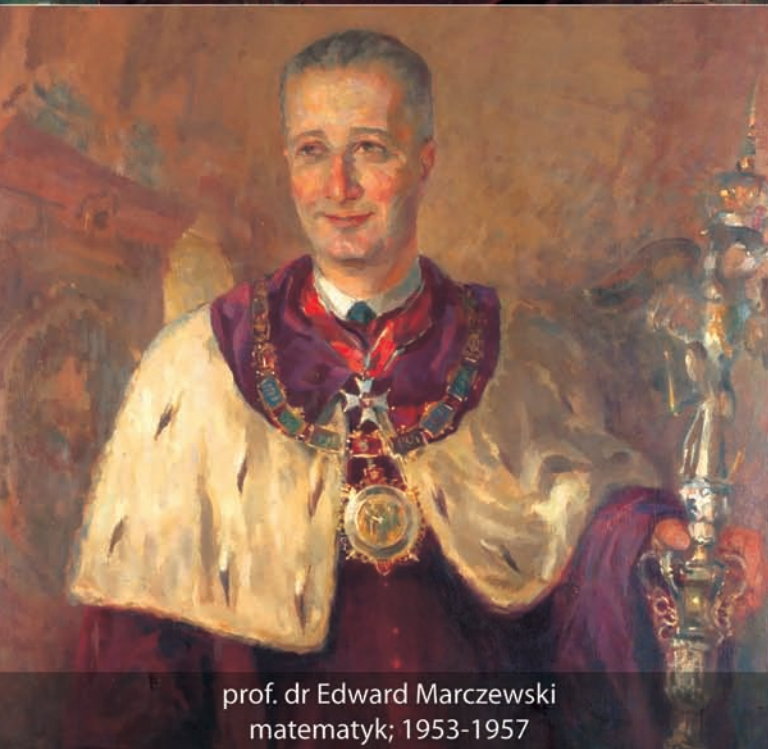
■ Rektorzy UW
Prof. Marek Bojarski

prof. dr Stanisław Kulczyński
botanik; 1945-1951

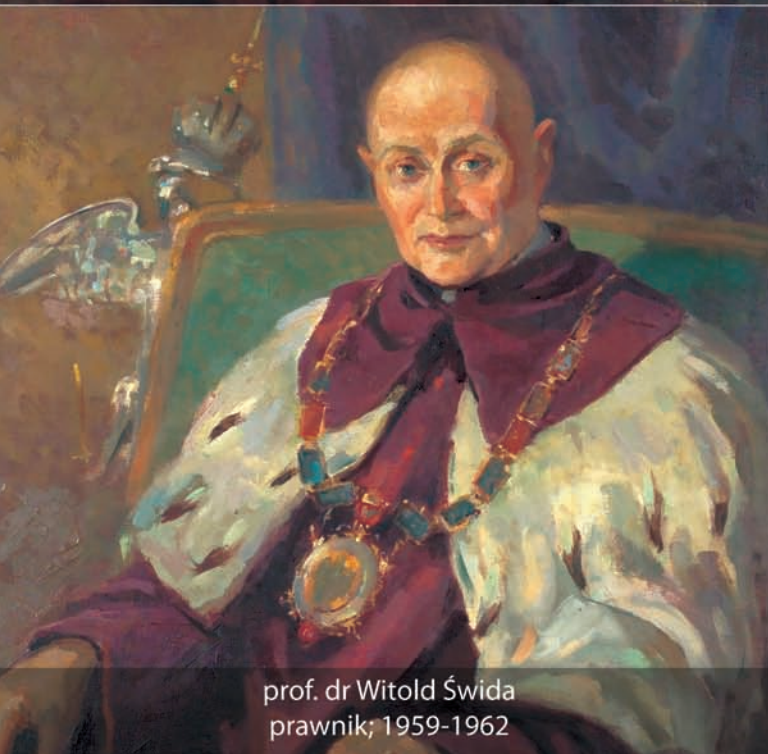
prof. dr Jan Mydlarski
antropolog, zoolog; 1951-1953

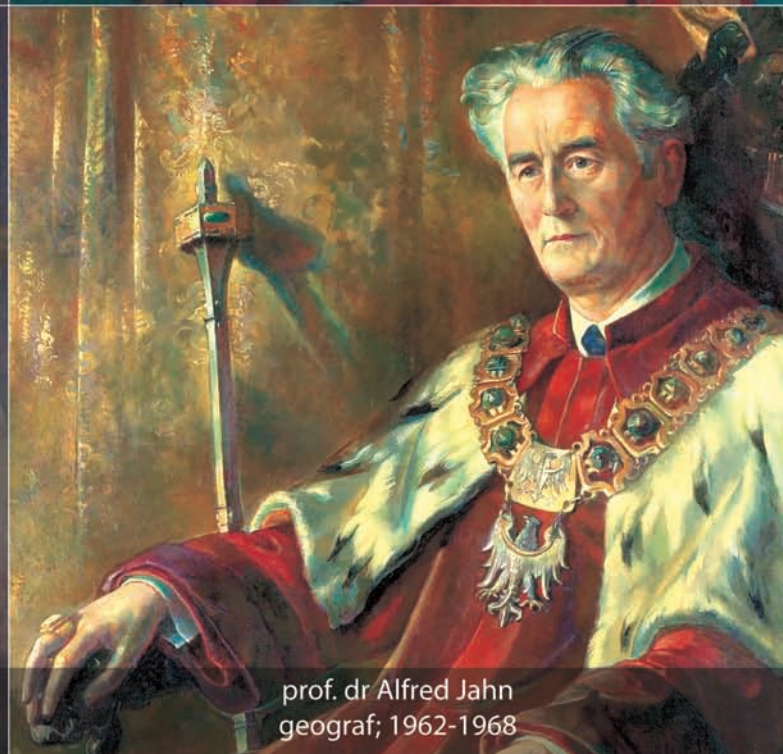
prof. dr Edward Marczewski
matematyk; 1953-1957

prof. dr Kazimierz Szarski
zoolog; 1957-1959

prof. dr Witold Świda
prawnik; 1959-1962

prof. dr Alfred Jahn
geograf; 1962-1968

Rektorzy UWr i ich kadencje

Prawnik prof. Marek Bojarski jest dziewiętnastym – od 1945 r. – rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego. Wybrany został na czteroletnią kadencję. Urząd objął 1 września 2008 r. i będzie go sprawować do 31 sierpnia 2012 r.

Dotychczas urząd ten piastowało czterech przedstawicieli nauk przyrodniczych, czterech matematyków, trzech historyków, dwóch prawników, dwóch chemików, jeden fizyk, jeden filolog i jeden informatyk.

Najdłużej – sześć lat – funkcję rektora pełnili profesorowie: pierwszy powojenny rektor botanik Stanisław Kulczyński (1945–1951), geograf Alfred Jahn (1962–1968) i matematyk prof. Kazimierz Urbanik (1975–1981).

Kadencja prof. Alfreda Jahna okazała się jedną z najbardziej dramatycznych. Konsekwencją uznania przez niego za legalny strajku okupacyjnego w gmachu głównym w marcu 1968 r. były żądania władz partyjnych, by relegować 20 studentów uczestniczących z własnymi transparentami w późniejszej oficjalnej manifestacji 1-majowej i odwołanie rektora ze stanowiska po odmowie wykonania tego żądania. Rektor opowiedział się po stronie studentów domagających się autonomii uczelni wyższych, demokratyzacji życia publicznego w Polsce, zniesienia cenzury.

Na wniosek Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej urząd rektora objął prawnik prof. Włodzimierz Berutowicz i sprawował go do listopada 1971 r., do czasu awansowania na ministra sprawiedliwości. Kolejnymi rektorami byli profesorowie Marian Orzechowski (1972–1975) i Kazimierz Urbanik (1975–1981).

Do tego czasu rektorzy byli powoływani przez ministra szkolnictwa. Pierwszym wyłonionym w wyborach przez społeczność akademicką był matematyk prof. Józef Łukasiewicz, ale sprawował urząd tylko przez rok. W stanie wojennym latem 1982 r. minister go odwołał i mianował na urząd rektora chemika prof. Henryka Ratajczaka. Wiosną 1984 r. prof. Ratajczak przekonał władze państwowe, że atmosfera na Uniwersytecie pozwala na przeprowadzenie wyborów.

4 maja 1984 r. elektorzy wybrali najpierw prof. Andrzeja Wiktora, ale minister odmówił nominacji elekta, motywując, że: „dotychczasowa działalność i postawa

prof. A. Wiktora nie gwarantuje właściwej realizacji przez Niego zadań szkoły wyższej (...), w szczególności w zakresie socjalistycznego wychowania studentów”. Władze państwowe zaakceptowały dopiero wyłonionego w następnym głosowaniu prof. Jana Mozrzymsa, fizyka. W 1987 r. następcę prof. Mozrzymsa wybrał Senat UWr, po wcześniejszym przedstawieniu kandydatów ministrowi do zaprobowania. Rektorem został historyk literatury prof. Mieczysław Klimowicz.

Ordynacja wyborcza została wprowadzona w 1990 r. Rektora wybiera blisko 200 elektorów reprezentujących całą społeczność akademicką, dotychczas na trzyletnią kadencję, a od tego roku na cztery lata. Pierwszym wybranym według tych zasad rektorem był prof. Wojciech Wrzesiński. W trakcie swej drugiej kadencji 24 stycznia 1995 r. podał się do dymisji z powodu kryzysu finansowego na uczelni. 7 lutego 1995 r. zastąpił go matematyk prof. Roman Duda, którego elektorzy wybrali powtórnie na pełną trzyletnią kadencję w kwietniu 1996 r.

W następnych wyborach rektorskich w kwietniu 1999 r. wygrał historyk prof. Romuald Gelles, a po nim urząd ten sprawował chemik prof. Zdzisław Latajka. W latach 2002–2003 trwały obchody 300-lecia Uniwersytetu we Wrocławiu, finałowe uroczystości poprowadził 15 listopada 2002 r. rektor Zdzisław Latajka. W latach 2005–2008 uczelnią kierował rektor prof. Leszek Pacholski, informatyk.

Fragmenty wstąpień rektorów i ich kadencje

Prof. dr Stanisław Kulczyński

10 V 1945–30 XI 1951

Wrocławskie uczelnie wyższe startują dzisiaj w przyszłość. Przyszłość ta może być wielka, wspaniała, może być mierna i słaba. Wszystko zależy od tego, jaką potrafimy we wrocławskie uczelnie tchnąć duszę. Jaki dla uczelni naszej potrafimy wywalczyć autorytet. Duszą uczelni wyższych nie jest ani młodzież, ani profesor. Duszą ich jest uczoney. Życiodajnym tętnem uczelni nie jest praca dydaktyczna, tętniąca już od roku we Wrocławiu, ale żywa, dynamiczna, wszechstronna i własna twórczość naukowa.

Prof. dr Jan Mydlarski

1 XII 1951–30 XI 1953

Uniwersytet jest wykładnikiem kultury narodu, jest nie tylko Uczelnią kształcąca

na najwyższym poziomie specjalistów różnych gałęzi wiedzy, ale przez pracę badawczą jest współtwórcą tej kultury. Jego rola w dziedzinie badań naukowych jest szczególnie ważna, od niej bowiem zależy siła jego oddziaływania na region, w którym się znajduje, oraz zasięg jego promieniowania. (...) Plan szkolenia na 1952 r. przewidywał 3598 studentów. W obecnej chwili uczelnia ma niedobór w kubaturze wynoszący około 38 tys. m kw. Dla dokładnego naświetlenia obecnej sytuacji Uniwersytetu należy podkreślić, że kolejno wydziały się Politechnika, Akademia Medyczna, a obecnie Wyższa Szkoła Rolnicza, które zabierały najlepsze budynki. Stan obecnych budynków Uniwersytetu jest wprost katastrofalny, wymagający ustawicznych remontów. Obawiam się, że w razie uniemożliwienia dokonywania szybkich remontów normalny tok pracy uczelni będzie często hamowany.

Prof. dr Edward Marczewski

1 XII 1953–31 X 1957

W minionym roku akademickim zaszły wielostronne przemiany w życiu naszego Uniwersytetu. Jedną z nich wiązała się bezpośrednio lub pośrednio ze wszystkim, co przeżył w tym okresie kraj, inne były rezultatem własnych naszych zamierzeń i prac.

(...)Głębokie przemiany październikowe nakazały nam wykorzystanie sytuacji dla dobra Uniwersytetu. (...) Tak więc przede wszystkim trzeba było pomyśleć o zmianach personalnych, o krzywdach, jaką nauka i jej pracownicy ponieśli przez odsunięcie poszczególnych profesorów i asystentów od właściwych warsztatów.

(...)Równocześnie ze zmianami personalnymi następowały zmiany w pracy dydaktycznej i naukowej. Cofnięcie kłótny ciężącej nad niektórymi naukami, odrzucenie dogmatycznego ujęcia marksizmu sprawiły, że zastąpiono wykłady ideologiczne przez ogólne wykłady filozofii. (...) Wiele prac pisanych dotąd „do szuflady” zaczęto przygotowywać do druku. (...) Niezwykle ważną przemianą jest wzrost najrozmaitszych kontaktów z nauką wszystkich krajów.

Prof. dr Kazimierz Szarski

1 XI 1957–31 VIII 1959

(...) Obecnie na 16 kierunkach na 5 wydziałach Uniwersytetu uczy się 2545 studentów. Stypendia pełne i częściowe otrzymało 69,2 proc. studentów, naukowe 12 stu-

dentów. W domach akademickich mieszkało 1179 studentów.

Jedną z największych trudności, z jakimi walczy nasz Uniwersytet, jeśli chodzi o opiekę nad młodzieżą, jest zbyt mała liczba domów akademickich. Młodzież w drodze konkursu w lutym 1958 r. nadała nazwy domom studenckim i stołówkom. Rozwijał się samorząd studencki.

(...) Uderza duża liczba publikacji w czasopismach naukowych zagranicznych. Jest to ważny dowód nawiązania kontaktów z nauką światową. (...) Otrzymaliśmy dwa piękne zabytkowe budynki przy ul. Grodzkiej 12 i Nankiera 15. Musieliśmy jednak za to zapłacić jednym z budynków Biblioteki na pl. Solnym. (...) Pałacą sprawą budynku dla matematyki i chemii, korzystających wciąż jeszcze z gościnności Politechniki, jest ciągle daleka do rozwiązania.

Prof. dr Witold Świda

1 IX 1959–31 VIII 1962

Słyszy się co pewien czas głosy optymistów, którzy przewidują znaczne ożywienie pracy naukowej i szybszy rozwój naukowy młodej kadry. (...) Dla poszukującego zajęcia absolwenta Uniwersytetu stanowisko asystenta nie było i ciągle nie jest atrakcyjne życiowo. Te okoliczności sprawiają, że trudno przyciągnąć do tej pracy większą liczbę aktywnych, utalentowanych ludzi. Powodują nawet odejście do innych zawodów niektórych spośród wartościowych młodych pracowników nauki.

Prof. dr Alfred Jahn

1 IX 1962–31 VIII 1968

Święto dwudziestolecia szkół wyższych Wrocławia, które (...) tak uroczyste obchodziliśmy, to momenty twórczego znaczenia nauki w kulturze Ziemi Odzyskanych. (...) Z uznaniem wypada mi wymienić dwie słynne już w Polsce i daleko za granicami konferencje, tzw. Szkoły – Szkoła Chemii Koordynacyjnej, Szkoła Fizyki Teoretycznej. (...) Niestety nie zaczęliśmy odkładanej od wielu lat budowy zakładów chemii i matematyki. Nieprzewidywane trudności lokalowe ma nasza fizyka i biochemia. (...) Pociągający wydaje się fakt poprawy sytuacji mieszkaniowej studentów przez oddanie do pełnego użytku domu studentów na pl. Grunwaldzkim.

Prof. dr Włodzimierz Berutowicz

29 IX 1968–30 VIII 1971

Pismem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 sierpnia 1968 r. zostałem powołany na stanowisko rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. Było to więc w sytuacji, kiedy wypadki marcowe

wstrząsnęły życiem wyższych uczelni w naszym kraju, wywołały niepokój i rozterkę wśród studentów, a także części kadry nauczającej. (...) Zarządzeniem MOiSzW z dnia 17 kwietnia 1969 r. utworzono na Uniwersytecie 21 instytutów na wydziałach oraz Międzywydziałowy Instytut Nauk Politycznych, a na podstawie upoważnienia Ministra z dnia 25 czerwca powołano łącznie 127 zakładów dydaktycznych, planując utworzenie 148 zespołów naukowo-badawczych.

W 1970 r. zakończono budowę i oddano do użytku pierwsze od roku 1945 budynki naukowo-dydaktyczne dla Instytutu Chemii i Instytutu Matematyki.

Z działalnością naukową związana jest działalność wydawnicza, która w Uniwersytecie okazała się niewydolna w stosunku do potrzeb. W związku z tym powołany został Dział Wydawniczy Uniwersytetu, który powinien był tę działalność usprawnić.

Prof. dr Marian Orzechowski

3 II 1972–31 VIII 1975

W pierwszej połowie lat siedemdziesiątych Uniwersytet zanotował kilka niewątpliwych sukcesów. Po pierwsze, wydatnie zwiększył liczbę pracowników naukowo-dydaktycznych. (...) Po drugie, niepomiarowo rozbudował studia zaoczne. (...) Po trzecie, Uniwersytet otworzył się na zewnątrz. (...) Po czwarte, Uniwersytet zintensyfikował kontakty nie tylko ze Wschodem, ale przede wszystkim z Zachodem. (...) Barię rozwoju Uniwersytetu była szczupłość zaplecza lokalowego i wyposażenia technicznego. (...) Ale nie tylko załamanie się planów rozwoju Uniwersytetu było źródłem frustracji jego władz i społeczności akademickiej. Doskwierało przede wszystkim dotkliwe ograniczenie swobody działania, konieczność „konsultowania” wszystkich ważniejszych decyzji dotyczących uczelni z Ministerstwem Szkolnictwa Wyższego i Nauki, Wydziałem Nauki i Oświaty KC PZPR, a w pierwszym rzędzie z wrocławskim „Białym Domem” – Komitetem Wojewódzkim PZPR.

Prof. dr Kazimierz Urbanik

1 IX 1975–31 VIII 1981

Miniony rok był rokiem odradzania się autonomii uniwersytetu. (...) Wszystkie sprawy personalne, naukowe i dydaktyczne znalazły się w gestii ciał kolegialnych – rad wydziałowych. Dzięki temu w większości instytutów wspólnie z młodzieżą studencką opracowano nowe programy studiów. (...) Z wielkim zadowoleniem stwierdzam, że plon tej działalności jest pomyślny, przy czym mam na myśli nie

tylko ilościowe efekty, a więc opublikowanie 1636 prac, lecz przede wszystkim efekty jakościowe. (...) Budynki uniwersyteckie, rozrzucone w ponad 50 miejscach rozległego miasta, w dużej części pochodzące z ubiegłych wieków, często uniemożliwiają nie tylko rozwój, lecz po prostu normalne funkcjonowanie Uczelni. (...) Kikuty palowania pod Instytut Fizyki na pl. Grunwaldzkim kruszeją, a decyzją ówczesnego premiera budowa szklarni w Ogrodzie Botanicznym została wstrzymana. Poza planem centralnym, w trybie interwencyjnym, udało nam się rozpocząć budowę tak potrzebnych dwóch domów studenckich przy pl. Grunwaldzkim.

(...) Widomym znakiem odradzającej się autonomii Uniwersytetu są wybory przez zgromadzenia elektorów jego władz: rektora, dziekanów, dyrektorów instytutów oraz ich zastępców. W wyniku tych wyborów rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego na lata 1981–1984 został prof. dr Józef Łukaszewicz. Dotychczasowi rektorzy Uniwersytetu Wrocławskiego byli albo powoływani przez ministra, albo wybierani przez bardzo wąskie gremium, to jest Senat Uniwersytetu. Prof. Józef Łukaszewicz jest pierwszym rektorem wybranym przez całą społeczność uniwersytecką – pracowników i studentów.

Prof. dr Józef Łukaszewicz

1 IX 1981–15 VIII 1982

Wybór na rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w dniu 3 czerwca 1981 r. był dla mnie wielkim zaskoczeniem. Wprawdzie dwa tygodnie wcześniej na pierwszym posiedzeniu Kolegium Elektorów wyraziłem zgodę na wysunięcie mojej kandydatury (mimo iż wcześniej odmówiłem kandydowania w rozmowie z przedstawicielami Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”), ale moja zgoda była tylko reakcją na odmowę kilku innych osób, które w moim przekonaniu znacznie bardziej zasługiwały i były lepiej przygotowane do pełnienia odpowiedzialnej funkcji rektora. (...) Chciałem tylko własnym przykładem pokazać, że w trudnych sytuacjach ludzie nie powinni się uchylać od gotowości służby społecznej, a tytuł profesora uniwersytetu zobowiązuje do pełnego zaangażowania w sprawy swojej Alma Mater. (...) Mogę także stwierdzić, że aż do mego odwołania z funkcji rektora prawie cała społeczność akademicka była zintegrowana w rzetelnej trosce o dobro uczelni i niemal jednomyślna w walce o pełną autonomię Uniwersytetu. (...) Za najważniejsze osiągnięcie Uniwersytetu w jesieni 1981 roku uważam zajęcie zdecydowanego stanowiska w sprawie przywrócenia pierwotnej nazwy „Uniwersytet

Wrocławski” z pominięciem kompromitującego patrona Bolesława Bieruta. (...) Minister zignorował tę uchwałę, nie nadając jej dalszego biegu, ale sprawa była już przygotowana do ponownego wystąpienia w korzystniejszych okolicznościach. Niedługo po inauguracji roku akademickiego 1981/82 rozpoczęły się strajki studenckie. Należy podkreślić wielką dojrzałość i odpowiedzialność kierownictwa strajków i wszystkich uczestników w trosce o uniknięcie sytuacji niekontrolowanych i zagrożenia strajkujących studentów. Strajki studenckie wygasły i ostatni studenci opuścili zajmowane budynki 13 grudnia rano w dniu proklamowania stanu wojennego. W tym samym dniu kilkudziesięciu pracowników i studentów rozpoczęło w gmachu głównym strajk okupacyjny w proteście przeciwko zamachowi stanu i licznym internowaniom oraz ograniczeniom praw obywatelskich. (...) W następnych miesiącach główną troską kierownictwa uczelni (na różnych szczeblach) były starania o zwolnienia z aresztu lub internowania zatrzymanych pracowników i studentów. Niedopuszczenie do zwolnień ukrywających się pracowników oraz dążenie do jak najszybszego uruchomienia zawieszonych zajęć dydaktycznych i odrobienia powstałych zaległości. (...) 16 sierpnia 1982 roku przyjechał do Wrocławia wiceminister Sablik, który w ustnej rozmowie usiłował mnie nakłonić do rezygnacji z kontynuowania funkcji rektora. Nie chciałem jednak podać żadnych konkretnych powodów do sugerowanej dymisji poza ogólnikowym stwierdzeniem, że utraciłem zaufanie władz wojskowych, politycznych i państwowych. Wobec mojej odmowy wiceminister wyjął z teczki i przy mnie podpisał wcześniej przygotowane pismo z natychmiastowym odwołaniem.

Prof. dr Henryk Ratajczak

16 VIII 1982–31 VIII 1984

W połowie lipca 1982 roku zaproponowano mi pełnienie funkcji rektora Uniwersytetu Wrocławskiego na 2 lata, po odwołaniu demokratycznie wybranego Rektora Józefa Łukaszevicza. Miałem trzy dni na podjęcie decyzji. Postanowiłem wyrazić zgodę, pod warunkiem, że uczelnia dzięki temu coś zyska. Kierowałem się dobrem Uniwersytetu, a nie poszukiwaniem dróg do zaspokojenia własnych ambicji (jak to niektórzy sugerowali). Oto moje warunki: zakończenie drugiego etapu budowy Instytutu Chemii, rozpoczęcie budowy Instytutu Fizyki, budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu, remont kamieniczek przy

pl. Uniwersyteckim. Wszystkie warunki zostały przyjęte przez kierownictwo MNSWiT. 16 sierpnia 1982 roku otrzymałem z rąk wiceministra nominację rektorską Uniwersytetu Wrocławskiego. Rozpoczął się jeden z najtrudniejszych okresów w moim życiu. Moją ambicją było doprowadzić Uniwersytet do dalszego szybkiego rozwoju. Miałem własną wizję Uczelni: nauki humanistyczne i społeczne miały być zlokalizowane wokół gmachu głównego, nauki ścisłe między mostem Pokoju a mostem Grunwaldzkim, nauki przyrodnicze przy wylocie ul. Sienkiewicza i pl. Bema. (...) Marzyło mi się, ażeby na zaniedbanym terenie między gmachem głównym Uniwersytetu a Rynkiem stworzyć dzielnicę studencką o specyficznym kolorycie i atmosferze z małymi restauracyjkami, klubami, teatrami, kawiarenkami, miejscami, gdzie będą ożywione twórcze dyskusje. (...) Postanowiłem podjąć się niezmiernie trudnego zadania, a mianowicie zatrudnienia w Uniwersytecie uczonych z innych ośrodków naukowych. (...) Wiele czasu i wysiłku poświęciłem sprawom „ludzkim”, ochronie naszej społeczności przed „czynnikami zewnętrznymi”. (...) Dużą wagę przywiązywałem do współpracy naukowej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Nie była to sprawa łatwa, głównie z powodu bojkotu władz polskich za wprowadzenie stanu wojennego. (...) Nawiązałem nowe kontakty, doprowadzając do podpisania odpowiednich umów z uniwersytetami w Perugii, Lozannie, Tuluzie. Doprowadziłem do podpisania umowy z Uniwersytetem w Monachium. Myślę, że udało mi się w miarę łagodnie przeprowadzić Uniwersytet Wrocławski przez trudny okres stanu wojennego.

Prof. dr Jan Mozrzykas

1 IX 1984–31 VIII 1987

Demokratycznie wybrane władze naszej Uczelni rozpoczynają dzisiaj uroczyste swoją kadencję. Stajemy wspólnie przed wieloma bardzo trudnymi i odpowiedzialnymi problemami. Jednym z nich jest problem uczenia się demokracji. (...) Innym, niełatwym problemem jest ocena obecnego stanu nauki na naszym Uniwersytecie. Idzie o to, żebyśmy elementy wspólne i elementy odmienne wypracowali sami, żeby kryteria oceny nie były nam narzucone bez uwzględnienia specyfiki środowisk twórczych. Potrzeba nam umiejętności dyskusji i polemiki. Choć jesteśmy środowiskiem naukowym, uniwersyteckim, to jednak nie odznaczamy się kulturą dyskusji, polemiki. (...) Istnieje dobro, do którego na Uniwersytecie nie powinno być różnicy

zapatrywań, poglądów. Takim dobrem jest nauka. Jest ona czymś więcej niż podstawą naszego uniwersyteckiego porozumienia, jest też czymś więcej niż dobrem samym w sobie. Nauka jest mianowicie osnową, nośnikiem dobrej dydaktyki. (...) Nasz uniwersytecki fragment porozumienia narodowego to jest coś, co nie jest samą tylko zgodą w sensie braku różnicy opinii. Brak różnorodności opinii to zgoda jałowa i zgubna. (...) Idzie właśnie o to, żebyśmy nie uprawiali czegoś, co można nazwać parodią porozumienia i współpracy. Porozumienie głębokie i demokracja roztropna nie są celami samymi w sobie. Są one przede wszystkim szansą na wyzwolenie tkwiących w nas zasobów energii trwonionej często na przeżywanie goryczy, zniechęcenia czy beznadziejności. (...)

Zasadniczym, najważniejszym celem Uniwersytetu jest odkrywanie prawdy i jej przekazywanie w sensie głębokim, szerszym, a nie tylko w sensie uczenia studentów. Uniwersytet powinien ukazywać nam samym, że nasza praca ma głęboki sens, że jest człowiekowi potrzebna. (...) Nasza młodzież i nasi młodzi koledzy mają prawo oczekiwać, że w czasie swoich studiów i na początku swojej pracy nauczycielskiej i badawczej choć raz zobaczą orła i słońce, że doświadczą nie tylko tego zewnętrznego, ale i wewnętrznego spokoju.

Prof. dr Mieczysław Klimowicz

1 IX 1987–30 XI 1990

Za największy sukces całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Wrocławskiego w tym przełomowym okresie, kiedy główne ośrodki opozycyjne skoncentrowały się na uczelniach, zwłaszcza w ruchach studenckich, a system represyjny władzy mimo jej słabości dawał znać o sobie, uważam zachowanie równowagi, rozładowywanie w porę wybuchających konfliktów, dzięki czemu nikt z naszego środowiska nie poniósł większych ofiar. (...) Kolejnym wielkim osiągnięciem całego środowiska akademickiego Uniwersytetu było utrzymanie dydaktyki i badań naukowych na wysokim poziomie mimo trudnych warunków finansowych, a w dziedzinie naukowej współpracy z zagranicą, zwłaszcza z Zachodem, doszło do wyraźnej intensyfikacji kontaktów i różnorodności ich form. Za swoją osobistą klęskę w trakcie dyskusji nad przygotowaniem ustawy o szkolnictwie wyższym uważam uchwalenie w niej stabilizacji adiunktów. (...) Za najważniejsze wydarzenia na Uniwersytecie związane z utrzymaniem lub pozyskaniem substancji materialnej uczelni uznaję wspólne

wystąpienie całego naszego środowiska w obronie dwóch domów akademickich „Kredki” i „Ołówka”, które miasto chciało przeznaczyć na tzw. mieszkaniówkę; drugim takim sukcesem było pozyskanie gmachu byłego KW PZPR dla Uniwersytetu, co wobec zahamowania nowych inwestycji stanowiło podstawowy warunek dalszego rozwoju Uniwersytetu. (...) Z wydarzeń natury politycznej chciałbym na pierwszym miejscu wymienić pozbycie się kompromitującego patrona Uczelni, wiosną 1989 r. (...) Uniwersytet Wrocławski w wielu dyscyplinach sytuował się w czołówce ośrodków badawczych w kraju, miał też ustaloną renomę jako równorzędny partner dla środowisk zagranicznych.

Prof. dr Wojciech Wrzesiński

1 XII 1990–6 II 1995

Okres, kiedy po dwukrotnych wyborach przez Kolegium Wyborcze Uniwersytetu (1990 i 1994) pełniłem funkcję rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, to pierwsze lata zasadniczej reformy wyższych uczelni, które opierały się na powrocie do tradycyjnych zasad samodzielności i autonomii szkół wyższych. Kierując Uniwersytetem, musiałem tworzyć warunki do wprowadzania w życie postanowień nowej ustawy, która określała zasady samorządności i autonomii szkolnictwa wyższego. Tak jak i cała społeczność uniwersytecka wiązałem z nią wielkie nadzieje na stworzenie warunków dynamicznego i szybkiego rozwoju Uczelni, na miarę potrzeb ówczesnych czasów. Zdawałem sobie sprawę z trudności, jakie trzeba było pokonywać, podejmować decyzje nieraz wbrew szerokiej opinii społeczności uniwersyteckiej. Zdawałem sobie sprawę, że koniecznością było uczyć się konsekwencji samodzielności uniwersyteckiej. Za naukę trzeba było płacić nieraz bardzo wysoką cenę, kiedy rezygnacja z własnych planów i ambicji szła w parze z utratą zaufania społecznego, prowadzącą ostatecznie do rezygnacji z funkcji rektorskiej. (...) Okres pierwszej i przerwanej drugiej kadencji był wypełniony wielopłaszczyznową usilną pracą całego zespołu rektorskiego, nie zawsze dostrzeganą i docenianą przez zespół dziekanów. Praca była tym trudniejsza, że finansowanie Uczelni z budżetu państwa nie pokrywało zasadniczych potrzeb, ograniczało możliwości rozwoju kadrowego i zaspokajanie podstawowych potrzeb organizacyjnych i materialnych Uniwersytetu na wielu płaszczyznach. W okresie tym powstawały dopiero możliwości pozyskiwania pozabudżetowych pieniędzy,

które wówczas nie mogły w sposób zasadniczy wpływać na kondycję materialną Uniwersytetu.

(...) Decyzje o podaniu się do dymisji wraz z całym zespołem prorektorów nie pozwoliły na zakończenie zapoczątkowanych prac, które jednak w poważnym stopniu i po odejściu tego zespołu nie zostały zaniechane.

Prof. dr Roman Duda

7 II 1995–31 VIII 1999

Urząd rektorski objąłem w lutym 1995 r. w połowie kadencji władz uczelni, w dramatycznych okolicznościach kryzysu personalnego i finansowego. Wyrazem kryzysu personalnego było ustąpienie prof. W. Wrzesińskiego z funkcji rektora. Kryzys finansowy był głęboki, bo na same płace wydawano wówczas 103,6 proc. całej dotacji budżetowej (na płace wydawano więc więcej, niż otrzymywano na płace i bieżące funkcjonowanie uczelni łącznie), co zmuszało do zaciągania długów, których nie było jak spłacać (na koniec 1994 roku brakowało środków obrotowych na sumę 136,5 miliarda starych złotych). Zaczynały się też wyłączenia nośników energii. (...) Sytuacja finansowa była więc naprawdę dramatyczna. Świadomy zagrożenia związanych z tą sytuacją Senat poparł nową ekipę rektorską zarówno w działaniach doraźnych (zmniejszanie zatrudnienia, zwiększanie dyscypliny finansowej, szukanie pomocy z zewnątrz), jak i przede wszystkim w zaproponowanych przez nas rozwiązaniach systemowych. Te drugie szły w kierunku decentralizacji finansowania, tzn. wprowadzenia obok planu rzeczowo-finansowego na dany rok budżetowy (do którego uchwalenia Senat jest zobowiązany ustawą, ale co może pozostawiać pełną kontrolę finansów rektorowi) także budżetu uczelni. W myśl naszych projektów budżet dzielił 70 proc. dotacji budżetowej i proporcjonalnie inne środki – wedle przyjętych przeliczników – między wydziały, oddając kontrolę nad tymi funduszami dziekanom wydziałów. Pozostałe 30 proc. zachowywał rektor, utrzymując z nich Bibliotekę Uniwersytecką, Studium Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i inne jednostki pozawydziałowe, a także wspierając deficytowe wydziały. Pierwsze uchwały idące w tym kierunku Senat podjął już w czerwcu i październiku 1995 r. Dzięki tym uchwałom powstała całkowicie nowa sytuacja, zasługująca na miano prawdziwie rewolucyjnej. (...) Tempo poprawy sytuacji finansowej było w rezultacie szybkie: o ile w roku 1994 Uniwersytet traci zdolność funkcjonowania,

to po wprowadzeniu reformy w 1995 r. już lata budżetowe 1997 i 1998 wykazały się dodatnimi bilansami. I te bilanse były tak dobre, że wiosną 1999 roku mogliśmy już przyznać podwyżkę w wysokości 100 zł miesięcznie dla profesora tytułarnego, a ponadto zostawiliśmy nowym władzom rektorskim lokaty bankowe na sumę ponad 50 milionów nowych złotych. (...) Integracji wyższych uczelni naszego miasta służyła dobra współpraca w ramach Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, ale ponadto bliższa współpraca została nawiązana z Akademią Wychowania Fizycznego, która – z korzyścią dla finansów Uniwersytetu i ku zadowoleniu zainteresowanych studentów – przejęła zadania dawnego Studium Wychowania Fizycznego. (...) Nie powiodło się natomiast utworzenie, na prośbę Kościoła i w oparciu o Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu, Wydziału Teologicznego na naszym Uniwersytecie i to mimo spełnienia przez Fakultet wszystkich warunków stawianych przez Uniwersytet i mimo przyjęcia przez Senat znakomicie przygotowanego przez komisję senacką pod przewodnictwem prof. Jana Mozrzyńskiego dokumentu o sposobie organizacji tego Wydziału. Wedle przyjętego projektu miał to być wydział ekumeniczny obejmujący teologię katolicką, prawosławną i protestancką – jedyny taki wydział w świecie.

Prof. dr Romuald Gelles

1 IX 1999–31 VIII 2002

(...) W wymiarze symbolicznym była to kadencja niezwykła, przypadająca na przełom wieków i tysiąclecia, a zarazem kończąca pierwsze trzechsetlecie istnienia naszej uczelni. (...) Kadencja upływała pod znakiem przygotowania Uniwersytetu do wielkiego jubileuszu trzechsetlecia, który przypada 15 listopada 2002 r. Trudno o gorszy termin świętowania urodzin uczelni, gdyż w mijających właśnie latach recesja gospodarcza w kraju osiągnęła przysłowiowe dno. Otrzymywane środki finansowe z budżetu państwa co roku w coraz mniejszym stopniu pokrywały potrzeby i wydatki Uniwersytetu. W ostatnich dwóch latach dowiadywaliśmy się w grudniu o dodatkowych cięciach subwencji państwowej, w 2000 r. było to 6 mln zł mniej, a w 2001 r. – 4 mln zł. Jeśli więc w tak trudnej sytuacji udało się osiągnąć sukcesy zarówno jeśli idzie o szeroki zakres przeprowadzonych remontów i inwestycji, jak i o uzyskanie rekordowo wysokiego zysku netto – 27,6 mln zł w 2001 r. (9 mln w 2000 r.), to jest to zasługa konsekwentnej poli-

tyki finansowej uczelni. Wypracowane wspólnie z Senacką Komisją Finansową projekty budżetu i planów rzeczowo-finansowych były akceptowane jednogłośnie przez Senat przez wszystkie lata! Tak duża liczba inwestycji i remontów oraz środków nań przeznaczonych była możliwa przede wszystkim dlatego, że rosły środki uzyskiwane z opłat za studia, którymi to środkami wspieraliśmy także te wydziały Uniwersytetu, które nie mają możliwości kształcenia w szerszym zakresie na studiach płatnych. Udało się nam również pozyskiwać pieniądze na inwestycje i remonty z różnych źródeł zewnętrznych pod hasłem obchodów jubileuszowych. (...) Olbryzimy osiągnięciem w skali całego powojennego 57-lecia było wpisanie decyzją Sejmu RP do rejestru inwestycji centralnie finansowanych sprawy budowy nowego gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej (206 mln zł). Osiągnięty w ostatnich dwóch latach zysk umożliwił wdrożenie uczelnianego systemu stypendialnego. Dopiero co zatwierdzony przez Ministerstwo regulamin umożliwił wypłatę stypendiów jeszcze w tym roku, od kwietnia do grudnia, blisko 250 nauczycielom akademickim. Po raz pierwszy w historii Uniwersytetu. (...) Spośród zaplanowanych spraw, których nie udało się zrealizować w upływającej kadencji, trzeba wymienić przede wszystkim nieopracowanie strategii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Prof. dr Zdzisław Latajka

1 IX 2002–31 VIII 2005

(...) W minionej kadencji obchodziliśmy jubileusz 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego, jednej z najstarszych uczelni na polskich ziemiach. Kulminacja obchodów jubileuszu nastąpiła 15 listopada 2002 r. w dniu święta uczelni. W głównych uroczystościach udział wzięli prezydenci Polski i Niemiec oraz wielu innych polityków i znamienitych gości, łącznie z ponad stu rektorami polskich i zagranicznych uczelni. Symboliczne znaczenie jubileuszu zostało docenione przez UNESCO przez zorganizowanie konferencji 10 października 2002 r. w siedzibie głównej UNESCO w Paryżu, a także przez wpisanie naszego jubileuszu do swojego kalendarza. (...) W 2004 r. zysk netto wyniósł 7,6 mln zł, który w większości został przeznaczony na działalność statutową uczelni, a także na własny system stypendialny, z którego są wypłacane stypendia zarówno pracownikom, jak i studentom. Rosnące z roku na rok koszty utrzymania i wynikające z tytułu dodatkowych obciążeń finansowych nakazują nam

oszczędne gospodarowanie groszem publicznym. Temu miało służyć wprowadzenie Centralnego Rejestru Umów, który ewidencjonuje, a także sprawdza pod kątem ustawy o finansach publicznych poprawność zawieranych umów. (...) W ciągu minionej kadencji znacznie zwiększyło się zainteresowanie programami naukowymi Unii Europejskiej. (...) Złożony przez nas projekt utworzenia na Uniwersytecie Wrocławskim Katedry UNESCO, pod nazwą Interdyscyplinarne Układy Złożone, został pozytywnie oceniony przez najwyższe władze tej instytucji i w najbliższym czasie władze uczelni otrzymają z UNESCO stosowną umowę do podpisu. (...) Obecnie nasze zespoły naukowe mogą prowadzić badania naukowe w ramach utworzonego wspólnie z innymi uczelniami Dolnośląskiego Centrum Zaawansowanych Technologii. W czerwcu 2004 r. Senat Uniwersytetu Wrocławskiego powołał do życia Centrum Doskonałości pod nazwą Centrum Ekorozwoju i Biotechnologii do prowadzenia badań naukowych i innowacyjnych, a także działalności edukacyjnej i szkoleniowej. (...) W celu zainteresowania obcokrajowców studiami na uczelni w roku akademickim 2003/2004 utworzyliśmy dwusemestralne interdyscyplinarne studia w języku angielskim w trzech blokach: nauk humanistycznych i społecznych, nauk przyrodniczych oraz nowych technologii. (...) Przykładem na zastosowanie technologii informacyjnych w zarządzaniu dydaktyką była uruchomiona w bieżącym roku internetowa rejestracja kandydatów na studia w Uniwersytecie Wrocławskim, komputerowa rekrutacja na wybranych wydziałach oraz elektroniczne zapisy na zajęcia z wychowania fizycznego. (...) W minionej kadencji zakończono wiele inwestycji budowlanych: budynek Herbarium, budynek audytoryjny Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii, halę sportową przy ul. Przesmyckiego oraz remont budynku dla Instytutu Archeologii przy ul. Koszarowej, gdzie mieści się Muzeum Archeologiczne. W 2003 r. zakupiliśmy budynek przy ul. Strażniczej na potrzeby Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta, a w lipcu 2005 r. po podpisaniu aktu notarialnego przejęliśmy od gminy Wrocław budynek wraz z działką przy ul. Szczytnickiej, zajmowany uprzednio przez XIV Liceum Ogólnokształcące. W okresie ostatnich trzech lat Uniwersytet Wrocławski przystąpił do realizacji dwóch dużych inwestycji budowlanych: nowego gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej oraz gmachu Instytutu Informatyki.

Prof. dr Leszek Pacholski

1 IX 2005–31 VIII 2008

(...) Liczba grantów naukowych wzrosła w czasie mojej kadencji o 80 procent. Zakończyłem dwie trudne inwestycje – europeistykę i audytoria międzywydziałowe, a wielu wrocławian od dwóch lat fascynuje nowoczesny i funkcjonalny budynek informatyki. Na potrzeby dydaktyki i badań naukowych zdobyłem 120 mln zł na nowe inwestycje z funduszy unijnych. W 2007 roku dotacje na badania osiągnęły 54 miliony w porównaniu z niecałymi 34 milionami w roku 2004. (...) O ile w rekordowym roku 2004 nasze dochody własne z dydaktyki wyniosły prawie 89 milionów, to w 2005 r. już tylko 77, a w ubiegłym 70 milionów. Ministerialna dotacja dydaktyczna utrzymuje się od lat na niezmiennym poziomie, co sprawia, że udział szkolnictwa wyższego w PKB zmalał z jednego procenta w 2006 r. do 0,88 proc. w 2008 r. (...) Bierzymy udział w programach ramowych, wydajemy Złotą Serię Uniwersytetu wyróżniającą tytułem „książki roku” dzieło naszego autora. (...) W przeciwieństwie do dotacji dydaktycznej pieniądze na badania powiększa się również dzięki temu, że prawie wszystkie wydziały Uniwersytetu otrzymały pierwszą kategorię w wyniku wysokiej oceny parametrycznej. (...) Mój zespół rozwinął wewnętrzne konkursy grantowe, promotorskie, wydawnicze, wyjazdowe. Przyszliśmy 40 grantów badawczych dla adiunktów.

(...) Uzyskaliśmy ostatnio 8 patentów. (...) Poszerzyliśmy nauczanie w języku angielskim. Wkrótce ruszą studia master organizowane wspólnie z Uniwersyteciem Humboldtów, a współfinansowane przez niemieckie DAAD. Wprowadziliśmy stypendia dla laureatów olimpiad przedmiotowych. Przewyższamy w liczbie stypendystów ministra, co świadczy o poziomie naszego nauczania, wspieramy 155 kół naukowych. Rektor uniwersytetu musi uporać się z odziedziczonymi, trudnymi sprawami. Budowa biblioteki głównej wychodzi z zapaści. Rozwiązałem umowę z uciążliwym wykonawcą, uzyskaliśmy korzystny wyrok sądu, który uznał większość naszych roszczeń. Zinventaryzowaliśmy budowę, rozliczyliśmy częściowo wykonane prace i zakupione materiały. Zasadniczo poprawiliśmy i uzupełniliśmy dokumentację. Został wyłoniony inwestor zastępczy i ogłoszono przetarg. Zakończona w marcu kontrola NIK pozytywnie oceniła nasze stania. (...) Oddaliśmy do użytku tzw. audytoria międzywydziałowe przy Wydziale Chemii. Zakończyliśmy remont i rozbudowę obiektu dla europeistyki i budowę nowoczesnego gmachu Instytutu Informatyki. (...) Trwają kosztowne remonty.

Prof. dr Marek Bojarski

1 IX 2008–31 VIII 2012

Uniwersytet Wrocławski europejska uczelnią XXI wieku

Kierując się dobrem społeczności akademickiej, a w szczególności pracowników i studentów, podejmuję się kandydowania do godności Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego.

Moim głównym zadaniem będzie inicjowanie, organizowanie i wdrażanie działań na rzecz naszej uczelni, które uczynią z niej nowoczesny, dobrze zorganizowany i przyjazny dla ludzi z nią związanych Uniwersytet na miarę potrzeb XXI wieku, naukową wizytówkę Wrocławia i Dolnego Śląska, która promuje miasto i region w Polsce oraz poza jej granicami. Inspiracji dla tych działań będę szukał w odwiecznej idei uniwersytetu rozumianej jako jedność ludzi różnych dziedzin nauki, których łączy wspólne umiłowanie poszukiwania prawdy oraz chęć przekazania następnym pokoleniom zdobytej wiedzy.

Jednocześnie, korzystając z wieloletniego doświadczenia, które zdobyłem jako student tej uczelni, jej profesor, dziekan wydziału i prorektor, będę dążył do wzmocnienia Uniwersytetu rozumianego jako zgodnie współpracujące ze sobą wydziały oraz służby uniwersyteckie.

Chcę być Rektorem całej społeczności uniwersyteckiej. Bliskie mojemu sercu są problemy profesorów, adiunktów, asystentów, studentów, a także pracowników administracji i biblioteki. Zwłaszcza Ci ostatni, ze względu na ich ciężkie położenie finansowe, zasługują na szczególne zrozumienie.

Korzystając z pomocy i rady tradycyjnych uniwersyteckich instytucji z Senatem na czele, chcę te problemy identyfikować i rozwiązywać. Będę także otwarty na pojedyncze inicjatywy i pomysły. Deklaruję też otwartość na każdy dobry pomysł i gotowość współpracy z każdym, komu leży na sercu dobro Uniwersytetu. Społeczności akademickiej nie należy dzielić, bo ze swej natury jest ona już i tak dostatecznie zróżnicowana.

Moim celem będzie dążenie do zjednoczenia jej wokół naszego wspólnego dobra: Uniwersytetu Wrocławskiego. Zrobię wszystko, aby podczas mojej kadencji nie było plakatów protestacyjnych i szokujących artykułów w prasie. Zgoda dla dobra powszechnego, jakim dla mnie jest Uniwersytet, to cel sam w sobie.

Uniwersytet zgodnie z moimi założeniami to

- ♦ uczelnia nowoczesna, otwarta na nowe idee i pomysły
- ♦ dobrze zarządzana

- ♦ przyjazna dla ludzi z nią związanych (pracowników naukowych, studentów oraz pracowników służb uniwersyteckich)
- ♦ wizytówka Wrocławia znana w Europie i na świecie

Szybki i równomierny rozwój wydziałów

- ♦ Zasady podziału dotacji budżetowej powinny być ustalane z przedstawicielami wydziałów przy uwzględnieniu w większym zakresie potrzeb nauk ścisłych – budowa centralnego laboratorium.

- ♦ Środki wypracowane przez jednostki uczelni powinny pozostawać w ich dyspozycji z możliwością gromadzenia w dowolnym okresie na realizację planowanych inwestycji.

- ♦ Wszelkie inwestycje ogólnouczelniane powinny być uzgodnione z dziekanami wszystkich wydziałów.

- ♦ Zapewnienie pomocy wydziałom, które mają problemy ze zdobyciem środków pozabudżetowych.

- ♦ Wprowadzenie obniżonego pensum dydaktycznego o jednoznacznych kryteriach, które stworzy warunki i motywację kadry naukowej do kształcenia następców.

- ♦ Zwiększenie zaangażowania w pozyskiwanie środków finansowych od samorządu terytorialnego, państwa, Unii Europejskiej i z innych źródeł krajowych i zagranicznych.

- ♦ Uaktualnienie opracowanej strategii Uniwersytetu, w tym spraw związanych z majątkiem trwałym.

Poprawa sytuacji finansowej pracowników

- ♦ Pracowników jednostek wydziałowych i międzywydziałowych (Biblioteki Uniwersyteckiej, Ogrodu Botanicznego, pracowników technicznych).

- ♦ Dostosowanie pensji pracowników naukowych do wymogów zawartych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

- ♦ Wprowadzenie systemu motywacji skłaniających pracowników do zaangażowania się w pozyskiwanie środków krajowych i europejskich na finansowanie badań naukowych i wdrażanie innowacyjnych metod dydaktycznych.

Troska o studentów

- ♦ Stworzenie warunków sprzyjających samorządności studenckiej, a w szczególności promocja działalności w kołach naukowych, organizacjach studenckich i samorządach.

- ♦ Stworzenie przy Uniwersytecie Wrocławskim Europejskiego Centrum Młodych, którego celem będzie wspieranie inicjatyw studenckich i pomoc w programach związanych z „pierwszą pracą”.

- ♦ Zwiększenie liczby studentów przez aktywną promocję Uniwersytetu Wrocławskiego wśród polskiej i europejskiej młodzieży oraz wprowadzanie kierunków studiów dopasowanych do potrzeb

rynku pracy.

- ♦ Szczególna pomoc dla studentów z kresów wschodnich (Litwy, Białorusi, Ukrainy i innych krajów b. ZSRR) przez tworzenie programów ułatwiających studiowanie na naszej uczelni. W moim przekonaniu Uniwersytet to nie tylko służba nauce, lecz misja polskości. Powinniśmy o tym pamiętać szczególnie tu, we Wrocławiu.

- ♦ Rozbudowa trzech kampusów uniwersyteckich.

- ♦ Stworzenie infrastruktury umożliwiającej wszystkim studentom i pracownikom uprawiania sportu w obiektach uniwersyteckich.

Nauka i współpraca z zagranicą

- ♦ Zaangażowanie Uniwersytetu przy tworzeniu Europejskiego Instytutu Technologicznego.

- ♦ Poszerzenie oferty naukowej współpracy i wymiany międzynarodowej pracowników nauki, doktorantów i studentów.

- ♦ Udział w europejskich programach dotyczących zaleceń procesu bolońskiego.

- ♦ Wprowadzenie kierunków realizowanych wspólnie z uczelniami zagranicznymi.

- ♦ Wprowadzenie przedmiotów prowadzonych w całości w dwóch językach.

Informatyzacja uczelni

- ♦ Wdrożenie zintegrowanych systemów informatycznych wspomagania zarządzania uczelnią oraz zwiększenie stopnia informatyzacji procesów decyzyjnych, a także unowocześnienie metod pracy administracji, poprawienie jej wyposażenia.

- ♦ Wdrożenie jednolitego Uczelnianego Systemu Obsługi Studiów, zintegrowanie Środowiskowej Elektronicznej Legitymacji Studenckiej z innymi systemami.

- ♦ Utworzenie infrastruktury informacyjnej do prowadzenia nauczania na odległość (e-learning).

- ♦ Upowszechnianie e-wydawnictw uczelnianych, które stwarzają możliwości szybkiego publikowania osiągnięć naukowych.

- ♦ Zagwarantowanie bezprzewodowego dostępu do internetu we wszystkich obiektach uczelni (budynki dydaktyczne i domy studenckie), zagwarantowanie kont mailowych dla wszystkich studentów uczelni.

- ♦ Zaangażowanie uniwersyteckich mediów internetowych (radia i telewizji) do promocji uczelni.

*Fragmenty wypowiedzi pochodzą z przemówień inauguracyjnych, posiedzenia w MSP, artykułu z „Odry”, wspomnień i refleksji z okresu pełnienia funkcji i wystąpienia przed Kolegium Elektorów UWr.

zebrała Kazimiera Dąbrowska

W młodości podnosiłem ciężary

Rozmowa z prof. dr. hab. Markiem Bojarskim, rektorem-elektem* Uniwersytetu Wrocławskiego.

- Przemysł jest dumny, że człowiek stąd, rodowity przemysłanin, został wybrany na nowego rektora wrocławskiej uczelni.

-Przemysł to moje korzenie. Przemysł jest moją największą miłością.

-A jak często pan odwiedza rodzinne miasto?

- Kilka razy w roku. Tam mieszka mój brat Krystyn, który jest lekarzem dentystą. Tam mam wielu znajomych, przyjaciół i szkolnych kolegów, z którymi chodziłem do „Morawy” (II Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Morawskiego – przyp. MN).

- Słyszałem, że pochodzi pan z nauczycielskiej rodziny.

- Częściowo. Moja matka była nauczycielką w Technikum Gospodarczym. Ojciec był adwokatem. Nauczycielką jest także moja bratowa Teresa.

- Jeden z byłych sztangistów, nasz redakcyjny kolega Wacek Burzmiński, na wiadomość, że został pan rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego, przypomniał, że „Marek był bardzo dobry w wyciskaniu (miał rekord województwa). Był mistrzem woj. rzeszowskiego w kategorii juniorów”.

- Stare dzieje... To prawda, w młodości uprawiałem, nawet z powodzeniem, podnoszenie ciężarów. Ćwiczyliśmy w pomieszczeniach klubu sportowego „Czuwaj” oraz w „Kantówce” (Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego – przyp. MN).

- A w październiku przywdzieje pan rektorskie insygnia i gronostaje. Serdecznie gratulujemy!

- Dziękuję. Pozdrawiam wszystkich przemysłan!

Rozmawiał Mieczysław Nyczek

Prof. dr hab. Marek Bojarski, prawnik, wybitny specjalista z zakresu prawa karnego, prawa karnego skarbowego i prawa o wykroczeniach. Urodzony w Przemyslu 13 marca 1946 r. Studia prawnicze na Uniwersytecie Wrocławskim (1964-1969) uwieńczył w 1976 r. pracą doktorską pt. „Ryzyko gospodarcze w polskim prawie karnym”. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Instytucie Kryminologicznym UWr. W latach 1984-1991 był zastępcą, a od 1991 r. dyrektorem Instytutu Prawa Karnego i Kryminologii. Od 1989 r. kierownik Zakładu Prawa o Wykroczeniach i Prawa Karnego Skarbowego. Od 2002 r. pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr.

*„Nowiny”, czerwiec 2008 r.

fot. Jerzy Katarzyński

JM Rektor prof. Marek Bojarski

Prof. Adam Jezierski, prorektor ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą

Prof. Ryszard Cach, prorektor ds. nauczania

Prof. Władysław Dynak, prorektor ds. ogólnych

Prof. Teresa Łoś-Nowak, prorektor ds. studenckich

20 lat Wydziału Nauk Społecznych..... ➔ 11

W dniach 27-29 czerwca 2008 r. jubileusz XX-lecia świętował Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Jego powołanie (po niemal 40 latach od utworzenia Uniwersytetu) zapoczątkowało wiele zmian organizacyjnych, które doprowadziły do przekształcenia uczelni w szkołę 10-wydziałową. Dokładnie w dwudziestą rocznicę pierwszego, inauguracyjnego posiedzenia Rady nowo powołanego Wydziału Nauk Społecznych (27 czerwca 1988 r.) odbyło się 6 konferencji zorganizowanych przez Instytuty i Katedry WNS.

UWr drugi w rankingu wydziałów prawa..... ➔ 14

Laureatem drugiej edycji rankingu „Gazety Prawnej” w kategorii wydziałów prawa wśród uczelni publicznych został po raz drugi Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Na drugim miejscu znalazł się Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, który zdobył w rankingu 83,5 punkta. W rankingu brano pod uwagę 40 różnych danych. Można było uzyskać 100 punktów, z czego 40 punktów za kadre, 40 za jakość i siłę kształcenia oraz 20 za wymogi stawiane studentom i jakość absolwentów.

Nowi studenci na studiach stacjonarnych w UWr..... ➔ 15

Tegoroczna rekrutacja na I rok studiów stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich zakończyła się. Trwają jeszcze uzupełniające przyjęcia na kierunki dysponujące wolnymi miejscami. Trwa także rekrutacja na studia niestacjonarne. Z tegorocznych 21 598 kandydatów na studia stacjonarne przyjęto na I rok studiów 5 227 studentów.

Cenny dar Profesora Jean'a Marie Strelcyna..... ➔ 27

27 czerwca 2008 r. został podpisany przez prof. Jean'a Marie Strelcyna, profesora matematyki uniwersytetów w Paryżu i Rouen, oraz urzędującego do 31 sierpnia br. Rektora prof. Leszka Pacholskiego akt notarialny dotyczący darowizny. Prof. Strelcyn formalnie przekazał BUWr na własność swój księgozbiór.

PRZEGLĄD UNIWERSYTECKI

Pismo informacyjne Uniwersytetu Wrocławskiego
Wrzesień 2008, nr 9(150), rok wydania XIV
ISSN 1425-798X

Wydawca: Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław

Redaktor: Kazimiera Dąbrowska, e-mail: kada@adm.uni.wroc.pl

Adres Redakcji: pl. Uniwersytecki 1 (pok. 134), 50-137 Wrocław,

tel. (071) 375-20-77, 375-25-54, tel. kom. 0-601 739 097, fax (071) 372-40-30

PU w internecie: <http://www.pu.uni.wroc.pl>

Przygotowanie do druku i druk: Drukarnia ARGi

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i opracowywania artykułów.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych listów i opinii.

W NUMERZE

REKTORZY UWr I ICH KADENCJE	1
GREMIA	9
◆ Członkowie Senatu UWr na lata 2008–2012	
◆ Nowy rzecznik prasowy	
◆ Komunikat o przyjmowaniu petentów przez JM Rektora	
◆ Terminy posiedzeń Senatu UWr	
◆ Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola	
◆ Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	
20 LAT WYDZIAŁU NAUK SPOŁECZNYCH	11
NOMINACJE, WYRÓŻNIENIA	13
UWr DRUGI W RANKINGU WYDZIAŁÓW PRAWA	14
NOWI STUDENCI NA STUDIACH STACJONARNYCH W UWr	15
KONFERENCJE, WYKŁADY	16
◆ Międzynarodowe Spotkanie Kobiet Inżynierów i Naukowców we Francji	
◆ O Polskę w UE przed Polonią w Nowym Jorku	
◆ Lwowsko-wrocławskie kontakty	
STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE	19
NOWI PROFESOROWIE TYTULARNI	20
LISTY...	21
KRUWIÓ WYBRAŁO NOWE WŁADZE	23
BIBLIOTEKA IM. PROFESORA KAZIMIERZA URBANIKI	24
Z OBRAD SENATU UWr	26
Z BUWr	27
◆ Cenny dar Profesora Jean'a Marie Strelcyna	
◆ Dar Herberta i Ursuli Felkel dla Biblioteki Uniwersyteckiej	
◆ Biblioteka 2.0 – zasoby cyfrowe w nauce, kulturze i administracji	
ODESZLI NA ZAWSZE	29
KORPORACJA BIBLIOTEKARZY WROCŁAWSKICH	30
DNI KSIĄŻKI ŚLĄSKIEJ W OPOLU	30
SYBERIA. CZTERYSTA LAT POLSKIEJ DIASPORY	31
NOWOŚCI WYDAWNICTWA UWr	31
SPORT AKADEMICKI	32

Rektorzy UWr i ich kadencje

I str. okładki: prof. Marek Bojarski, rektor w kadencji 2008–2012; fot: Jerzy Katarzyński

II, III, IV str. okładki: portrety rektorów UWr urzędujących w latach 1945–2008

fot: Artur Lobus – portret prof. Romualda Gellesa

fot: Jerzy Katarzyński – zdjęcie prof. Leszka Pacholskiego

fot: Muzeum UWr – pozostałe portrety

fotografia prof. Henryka Ratajczaka z archiwum Wydawnictwa UWr (podziękowania za użyczenie – red.)

Członkowie Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego na kadencję 2008–2012

Władze rektorskie

1. Prof. dr hab. Marek BOJARSKI
Rektor
2. Prof. dr hab. Adam JEZERSKI
Prorektor ds. badań naukowych
i współpracy z zagranicą
3. Prof. dr hab. Ryszard CACH
Prorektor ds. nauczania
4. Prof. dr hab. Władysław DYNAK
Prorektor ds. ogólnych
5. Prof. dr hab. Teresa ŁOŚ-NOWAK
Prorektor ds. studenckich

Władze dziekańskie

6. Prof. dr hab. Michał SARNOWSKI
Dziekan Wydziału Filologicznego
7. Dr hab. Elżbieta KOŚCIK
Dziekan Wydziału Nauk Historycznych i
Pedagogicznych
8. Dr hab. Włodzimierz GROMSKI
Dziekan Wydziału Prawa, Administracji
i Ekonomii
9. Prof. dr hab. Robert OLKIEWICZ
Dziekan Wydziału Fizyki i Astronomii
10. Prof. dr hab. Wiesław FAŁTYNOWICZ
Dziekan Wydziału Nauk Biologicznych
11. Prof. dr hab. Jerzy JUCHNOWSKI
Dziekan Wydziału Nauk Społecznych
12. Prof. dr hab. Leszek CIUNIK
Dziekan Wydziału Chemii
13. Prof. dr hab. Piotr BILER
Dziekan Wydziału Matematyki i Informatyki
14. Prof. dr hab. Jacek OTLEWSKI
Dziekan Wydziału Biotechnologii
15. Prof. dr hab. Stanisław STAŚKO
Dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Kształ-
towania Środowiska

Przedstawiciele samodzielných pracowników naukowych

16. Prof. dr hab. Anna DĄBROWSKA
Wydział Filologiczny
17. Prof. dr hab. Teresa SZOSTEK
Wydział Filologiczny
18. Prof. dr hab. Krzysztof NAWOTKA
Wydział Nauk Historycznych i Pedago-
gicznych
19. Prof. dr hab. Krzysztof WACHOWSKI
Wydział Nauk Historycznych i Pedago-

- gicznych
20. Prof. dr hab. Józef FRAĆKOWIAK
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
21. Prof. dr hab. Antoni CISZEWSKI
Wydział Fizyki i Astronomii
22. Prof. dr hab. Andrzej WITKOWSKI
Wydział Nauk Biologicznych
23. Prof. dr hab. Stanisław KŁOPOT
Wydział Nauk Społecznych
24. Prof. dr hab. Jacek GLIŃSKI
Wydział Chemii
25. Prof. dr hab. Leszek PACHOLSKI
Wydział Matematyki i Informatyki
26. Prof. dr hab. Hanna JAŃSKA
Wydział Biotechnologii
27. Prof. dr hab. Jacek PUZIEWICZ
Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania
Środowiska

Przedstawiciele pozostałych nauczycieli akademickich

28. Dr Włodzimierz WYSOCZAŃSKI
Wydział Filologiczny
29. Dr Małgorzata PROKOSZ
Wydział Nauk Historycznych i Pedago-
gicznych
30. Dr Jacek PRZYGODZKI
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
31. Dr Janusz PRZESŁAWSKI
Wydział Fizyki i Astronomii
32. Dr Jacek SZCZUROWSKI
Wydział Nauk Biologicznych
33. Dr Andrzej DYBCZYŃSKI
Wydział Nauk Społecznych
34. Dr Sławomir BERSKI
Wydział Chemii
35. Dr Marcin BIENKOWSKI
Wydział Matematyki i Informatyki
36. Dr Dorota NOWAK
Wydział Biotechnologii
37. Dr Mieczysław SOBIK
Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania
Środowiska

Przedstawiciel jednostek międzywydziałowych

38. Mgr Aleksandra MATKOWSKA
Studium Praktycznej Nauki Języków
Obcych

Przedstawiciel doktorantów

39. Mgr Marek BOGACZ

Samorząd Doktorantów

Przedstawiciele studentów

40. Sylwia MOTYLIŃSKA
Wydział Filologiczny
41. Marek CZACHARA
Wydział Nauk Historycznych i Pedago-
gicznych
42. Tomasz INFOROWICZ
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
43. Justyna KNABE
Wydział Fizyki i Astronomii
44. Ewelina STAWISKA
Wydział Nauk Biologicznych
45. Maciej JARECKI
Wydział Nauk Społecznych
46. Arkadiusz PACHA
Wydział Chemii
47. Mikołaj KULESZ
Wydział Matematyki i Informatyki
48. Aleksander ZUCHOWSKI
Wydział Biotechnologii
49. Żaneta BYKOWSKA
Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania
Środowiska

Przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi

50. Mgr Alicja KONIK
Biblioteka Uniwersytecka
51. Mgr Monika STAŃCZYK
Biblioteka Uniwersytecka

Uczestnicy z głosem doradczym

1. Dr Beata LENKIEWICZ
Kanclerz Uniwersytetu Wrocławskiego
2. Mgr Urszula ŁUPKOWSKA
Kwestor Uniwersytetu Wrocławskiego
3. Mgr inż. Grażyna PIOTROWICZ
Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej
4. Dr Włodzimierz CHUDY
Przewodniczący RZ ZNP
5. Dr Andrzej DĄBROWSKI
Przewodniczący KZ NSZZ „S”
6. Dr Rafał JUCHNOWSKI
Przewodniczący Związku Zawodowego
Nauczycieli Akademickich UWr

Dr Jacek Przygodzki rzecznikiem prasowym UWr

1 września 2008 r. dr Jacek Przygodzki powołany został na stanowisko Pełnomocnika JM Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego ds. Kontaktów z Mediami.

Dr Jacek Przygodzki ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji w 1993 r. i został zatrudniony w Instytucie Historii Państwa i Prawa na stanowisku asystenta. W 2001 r. obronił pracę doktorską pod kierunkiem prof. Alfreda Koniecznego.

W latach 2002–2005 członek Rady Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii. W latach 2005–2008 członek Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego, w 2008 r. wybrany na kolejną kadencję. Od 2005 r. jest zastępcą dyrektora Instytutu Historii Państwa i Prawa. Zainteresowania badawcze: historia państwa i prawa, historia administracji XIX i XX w., ustrój i prawo Księstwa Warszawskiego, unifikacja administracji II Rzeczypospolitej. Żonaty, ma dwie córki.

Nr tel. kontaktowego **0 667 678 872**,
poczta elektroniczna rzecznik@uni.wroc.pl

KOMUNIKAT

**JM Rektor
prof. dr hab. Marek Bojarski
przyjmuje petentów
bez zapisów
w każdy poniedziałek
w godz. 12.00–14.00
w swoim gabinecie.**

Terminy posiedzeń Senatu UWr w roku akademickim 2008/2009

- ♦ 17 września 2008 r.
- ♦ 29 października 2008 r.
- ♦ 26 listopada 2008 r.
- ♦ 17 grudnia 2008 r.
- ♦ 28 stycznia 2009 r.
- ♦ 25 lutego 2009 r.
- ♦ 25 marca 2009 r.
- ♦ 29 kwietnia 2009 r.
- ♦ 27 maja 2009 r.
- ♦ 24 czerwca 2009 r.

Posiedzenia Senatu UWr odbywają się w środy o godz. 10.15 w Sali Senatu w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola

- ♦ prof. Tadeusz Więckowski, rektor Politechniki Wrocławskiej – przewodniczący
 - ♦ prof. Marek Bojarski, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego – zastępca przewodniczącego
 - ♦ prof. Ryszard Andrzejak, rektor Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich
 - ♦ prof. Bogusław Fiedor, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego
 - ♦ prof. Roman Kołacz, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego
 - ♦ prof. Juliusz Migasiewicz, rektor Akademii Wychowania Fizycznego
 - ♦ prof. Krystian Kiełb, rektor Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego
 - ♦ prof. Jacek Szewczyk, rektor Akademii Sztuk Pięknych
 - ♦ prof. Krzysztof Kuliński, prorektor ds. Wydziałów Zamiejscowych we Wrocławiu Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie
 - ♦ ks. prof. Waldemar Irek, rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego
 - ♦ gen. bryg. Kazimierz Jaklewicz, komendant-rektor Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych
 - ♦ prof. Krystyna Czaja, rektor Uniwersytetu Opolskiego
 - ♦ prof. Jerzy Skubis, rektor Politechniki Opolskiej
- Władze KRUWiO zostały wybrane na jeden rok.

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich

- ♦ prof. Wiesław Banyś – rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – przewodniczący
 - ♦ prof. Katarzyna Chałasińska-Macukow, rektor Uniwersytetu Warszawskiego
 - ♦ prof. Karol Musioł, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego
 - ♦ prof. Marek Bojarski, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego
 - ♦ prof. Bronisław Marciniak, rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
 - ♦ prof. Andrzej Radziwiński, rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
 - ♦ prof. Wiesław Andrzej Kamiński, rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
 - ♦ prof. Włodzimierz Nykiel, rektor Uniwersytetu Łódzkiego
 - ♦ prof. Bernard Lammek, rektor Uniwersytetu Gdańskiego
 - ♦ prof. Waldemar Tarczyński, rektor Uniwersytetu Szczecińskiego
 - ♦ prof. Jerzy Nikitorowicz, rektor Uniwersytetu w Białymstoku
 - ♦ prof. Józef Górniewicz, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
 - ♦ prof. Józef Kubik, rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
 - ♦ prof. Czesław Osękowski, rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego
 - ♦ prof. Włodzimierz Bonusiak, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego
 - ♦ ks. prof. Stanisław Wilk, rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II
 - ♦ ks. prof. Ryszard Rumianek, rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
 - ♦ ks. prof. Jan Maciej Dyduch, rektor Papieskiej Akademii Teologicznej
- zebrała (kad)

Studium Generale Universitatis Wratislaviensis Dolnośląski Festiwal Nauki

KOSMETYKI DLA CIAŁA I DUSZY

23 września 2008 r. (wtorek), godz. 17:15 – 19:15

Uniwersytet Wrocławski, sala im. J. Czekańskiego
Collegium Anthropologicum, ul. Kuźnicza 35, parter

<http://www.studiumgenerale.uni.wroc.pl>
; www.festiwal.wroc.pl

Referat

PROF. DR HAB. KAZIMIERA A. WILK
(technologia chemiczna / biotechnologia,
Wydział Chemiczny, Politechnika Wrocławska)

Wprowadzenie do dyskusji

PROF. DR HAB. ADAM JEZERSKI
(nauki chemiczne, Wydział Chemii, Uniwersytet Wrocławski, Środowiskowy Koordynator DFN)

Prowadzący

PROF. DR HAB. EWA DOBIERZEWSKA-MOZRZYMAS
(fizyka, Wydział Podstawowych Problemów Techniki, Politechnika Wrocławska)

20 lat Wydziału Nauk Społecznych

W dniach 27-29 czerwca 2008 r. jubileusz XX-lecia świętował Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Jego powołanie (po niemal 40 latach od utworzenia Uniwersytetu) zapoczątkowało wiele zmian organizacyjnych, które doprowadziły do przekształcenia uczelni w szkołę 10-wydziałową. Dokładnie w dwudziestą rocznicę pierwszego, inauguracyjnego posiedzenia Rady nowo powołanego Wydziału Nauk Społecznych (27 czerwca 1988 r.) odbyło się 6 konferencji zorganizowanych przez Instytuty i Katedry WNS.

Wybór tematu każdej z konferencji podyktowało przekonanie, iż tego typu zagadnienia mają duże znaczenie dla dydaktyki szeroko pojętych nauk społecznych, pracy naukowej oraz dla formułowania programów i planów badawczych. Organizatorzy skoncentrowali się zatem na takich zagadnieniach, jak: „Instytucjonalne formy tworzenia kapitału społecznego w Polsce i w Unii Europejskiej” (Zakład Europeistyki Instytutu Politologii), „Uczestnictwo w kampaniach wyborczych – ciągłość i zmiany 1989–2007” (Zakład Komunikowania Społecznego i Dziennikarstwa Instytutu Politologii), „Okolice socjologicznej tożsamości” (Instytut Socjologii), „Kwestie etniczne i wyznaniowe we współczesnej Europie. Renesans czy zmierzch konfliktów?” (Instytut Studiów Międzynarodowych), „Filozofia we Wrocławiu” była z kolei tematem przewodnim konferencji Instytutu Filozofii, Katedra Logiki WNS zrealizowała zaś obrady pod hasłem „Kolokwium logiczne”. W obradach uczestniczyli również byli pracownicy Wydziału Nauk Społecznych oraz zaprzyjaź-

Konferencję otwiera socjolog prof. Zbigniew Kurcz

nieni lub współpracujący z nim wybitni naukowcy zarówno z uczelni krajowych, jak zagranicznych (m.in. z Niemiec, Belgii, Kanady i Ukrainy). Potwierdzeniem przyjaznego klimatu kreowanego w toku zjazdu była spontanicznie przeprowadzona debata nad perspektywami rozwoju nauk społecznych w RP, w której uczestniczyli najwybitniejsi i najbardziej doświadczeni przedstawiciele tej dyscypliny. Obchody jubileuszu uroczystie otworzył dziekan Wydziału Nauk Społecznych prof. Jerzy Juchnowski. Obrady konferencyjne odbywały się w nowych salach Wydziału, także w Auli Leopoldyńskiej w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego. Realizowanym równolegle panelom konferencyjnym towarzyszyła wystawa ulotek wyborczych ze zbiorów pracowni dokumentacji życia politycznego Instytutu Politologii oraz prezentacja najnowszych publikacji wydawnictwa Adam Marszałek. W części podsumowującej obrady głos zabrał dziekan WNS prof. Jerzy Juchnowski

oraz prof. Wiesław Bokajło. Całość obchodów jubileuszu zamknął koncert muzyki poważnej oraz uroczyste nadanie imienia prof. dr. hab. Wojciecha Sitka sali wykładowej w Instytucie Socjologii.

Uczczono pamięć prof. W. Sitka pod salą jego imienia

Wydarzeniem upamiętniającym obchody jubileuszu XX-lecia Wydziału Nauk Społecznych stała się ponadto publikacja w postaci „Studiów z nauk społecznych i humanistycznych” pod redakcją Jerzego Juchnowskiego i Mariana S. Wolańskiego.

Maciej Cesarz

Historia Wydziału Nauk Społecznych

Wydział Nauk Społecznych (WNS) został utworzony na Uniwersytecie Wrocławskim w 1988 roku. Od początku traktowany był jako struktura naukowo-dydaktyczna, w której rozwijanie wiedzy łączyło się z dążeniem do przywrócenia właściwego znaczenia i roli nauk społecznych, po trwającym kilka dziesiątków lat ideologicznym i instrumentalnym ich traktowaniu. Na wyodrębnienie tego Wydziału wypadło społeczności akademickiej czekać aż 40 lat i – jak wspomina-

ją założyciele – okoliczności powołania tej jednostki były skomplikowane. Ideę powołania w ramach Uniwersytetu Wrocławskiego nowej struktury integrującej pracowników ze środowiska nauk społecznych rozpatrywano już na początku lat 70. Dyskutowano o tym przede wszystkim w kręgu politologów. Do idei tej powracano kilkakrotnie. Szukano sojuszników i tworzone dla niej dobry klimat w środowisku naukowym. Trudno nie wspomnieć

Inauguracyjne posiedzenie Rady Naukowej nowo powołanego WNS 21 VI 1988 r.

Pierwszy dziekan WNS prof. Bronisław Pasierb i jego następca prof. Romuald Gelles 21 VI 1998 r.

o roli wielu innych kolegów – uczonych reprezentujących różne Wydziały UWr, w tym prawników, historyków, ekonomistów, filozofów, logików, geografów, filologów, którzy wcześniej uczestniczyli w tworzeniu politologii jako nowej dyscypliny akademickiej i nowego kierunku studiów. Sytuacja polityczna w kraju oraz stan rozwoju środowiska naukowego sprawiły, że powołanie WNS stało się możliwe dopiero pod koniec lat 80. Jego rozwój od początku był dynamiczny. W 1989 roku rangę nowo powstałej jednostki podkreśliły uzyskane uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii, nauk o polityce i socjologii. Przyniosło to szybki efekt w postaci utworzenia Studium Doktoranckiego Filozofii, Socjologii i Politologii. Pierwsza promocja doktorów i doktorów habilitowanych odbyła się już w roku 1992. Prowadzona od początku intensywna działalność naukowa wpłynęła też na powołanie u progu lat 90. znanych dzisiaj serii wydawniczych, takich jak „Filozofia”, „Logika”, „Niemcoznawstwo”, „Politologia”, „Socjologia”, w tym periodyku „Zbliżenia. Polska-Niemcy”, który szybko zyskał uznanie w kraju i za granicą.

Wciąż rozwijana oferta edukacyjna WNS spowodowała liczny napływ studentów i wzmocnienie kadry naukowo-dydaktycznej. Powodowało to problemy natury techniczno-materialnej. Popularność studiów politologicznych, socjologicznych i innych oferowanych przez WNS wpłynęła na konieczność przeniesienia siedziby i zmiany pomieszczeń zajmowanych dotychczas przy ulicy Szewskiej i Pocztovej. Stąd też w 1993 roku Rada Wydziału podjęła strategiczną w skutkach uchwałę o przejęciu byłych obiektów wojskowych na ul. Koszarowej. W szybkim tempie rozpoczął się ich remont finansowany z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej, Fundacji Polsko-Niemieckiej, Funduszu Zagospodarowania i Rekultywacji Mienia Poradzieckiego oraz środków własnych Uczelni. W wyniku intensywnie prowadzonych prac w 1998 roku Wydział w całości został zlokalizowany w jednym miejscu. Spowodowało to poprawę warunków pracy i wzbogaciło wyposażenie

techniczne instytucji. Dzisiaj „kampus” przy ulicy Koszarowej to prawdziwy konglomerat budynków i sal wyposażonych w nowoczesny sprzęt audiowizualny, własną bibliotekę wydziałową, a także bary studenckie, parkingi i liczne ułatwienia dla niepełnosprawnych.

Na dzień dzisiejszy Wydział zatrudnia 256 osób, w tym 199 pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. W jego skład wchodzi następujące jednostki organizacyjne: Instytut Filozofii (dyrektor: dr hab. prof. UWr Leon Miodoński), Instytut Politologii (dyrektor: prof. dr hab. Ryszard Herbut), Instytut Socjologii (dyrektor: prof. dr hab. Zbigniew Kurcz), Instytut Studiów Międzynarodowych (dyrektor: prof. dr hab. Tadeusz Marczak), Katedra Logiki i Metodologii Nauk (kierownik: prof. dr hab. Jan Zygmunt). Od 2007 roku funkcję dziekana Wydziału Nauk Społecznych pełni prof. dr hab. Jerzy Juchnowski.

Działalność naukowa WNS jest oparta głównie na środkach przydzielanych przez KBN i pozyskiwanych grantach. Miarą aktywności naukowej pracowników są wydawane książki i publikacje w czasopiśmie. Przykładowo: tylko w 2001 roku opublikowano 301 prac, w tym 31 monografii. Dowodem uznania aktywności naukowej są nagrody MEN oraz Rektora UWr.

Tematyka badawcza koncentruje się wokół zagadnień: historii filozofii, klasycznej filozofii niemieckiej, filozofii współczesnej, filozofii społecznej, etyki i estetyki, integracji europejskiej, niemcoznawstwa i zagadnień wschodnioeuropejskich, przemian politycznych w Polsce, rozwoju organizacyjnego, programów i koncepcji ideowo-politycznych partii i ruchów politycznych w Polsce, polityki zagranicznej i wewnętrznej, transformacji społeczeństwa polskiego i przeobrażeń świadomości politycznej, historii Dolnego Śląska, problemów mniejszości narodowych, terenów nadgranicznych i edukacji alternatywnej, zastosowań logiki w filozofii, rachunków logicznych, historii logiki i metodologii nauk. Każdego roku organizowanych jest kilka konferencji naukowych, w większości przy udziale gości zagranicznych.

Pracownicy WNS należą do krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych, zasiadają w komisjach i zespołach ekspertów. Wielu z nich jest członkami redakcji czasopism naukowych w kraju i za granicą, niektórzy przewodniczą zespołom redakcyjnym prestiżowych

czasopism o zasięgu międzynarodowym. Dobrze układa się również współpraca jednostek wydziałowych z zagranicą, w tym z ośrodkami w Anglii, Austrii, Danii, Niemczech, Hiszpanii, Stanach Zjednoczonych, Rosji, na Ukrainie, Litwie, Węgrzech, Czechach, Słowacji, Turcji. Intensyfikuje się wymiana pracowników, doktorantów i studentów.

Z inicjatywy WNS Uniwersytet Wrocławski przyznał 4 doktoraty honoris causa profesorom: Zbigniewowi Pełczyńskiemu, Hansowi-Georgowi Gadamerowi, Javierowi Solanie i Helmutowi Beckerowi. Dzieje Wydziału z okazji Jubileuszu XX-lecia podsumował pierwszy w jego historii dziekan – profesor Bronisław Pasierb: Wydział trwał, szybko uzupełniał straty, dojrzał, dziś zbliża się do „dwudziestki”. Ma za sobą wymierny dorobek, zyskał szacunek i uznanie społeczności uczelnianej, szerszy niż tylko ogólnopolski prestiż. Nic też nie wskazuje, by nie miał zajęcia w najbliższych latach.

Maciej Cesarz

W tekście wykorzystano fragmenty artykułu „Początki Wydziału Nauk Społecznych na Uniwersytecie Wrocławskim” autorstwa prof. Bronisława Pasierba, zamieszczonego w Księdze Jubileuszowej XX-lecia WNS pt. „Studia z nauk społecznych i humanistycznych” pod redakcją Jerzego Juchnowskiego i Mariana S.Wolańskiego.

Poprzedni budynek politologów przy ul. Pocztovej

Obecna siedziba Wydziału Nauk Społecznych przy ul. Koszarowej

Nominacje, wyróżnienia

Na cokuwartalnym spotkaniu, 25 czerwca br., rektor prof. Leszek Pacholski wręczył w Sali Senatu mianowania na stanowisko profesora i docenta oraz listy gratulacyjne wyróżnionym pracownikom naszej uczelni.

Mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego na czas nieokreślony otrzymali

- ♦ prof. Izabella Malej z Instytutu Filologii Słowińskiej
- ♦ prof. Maria Malicka-Błaszkiwicz z Wydziału Biotechnologii
- ♦ prof. Krzysztof Biliński z Instytutu Filologii Polskiej
- ♦ prof. Witold Kwaśnicki z Instytutu Nauk Ekonomicznych
- ♦ prof. Lesław Tatarowski z Instytutu Filologii Polskiej.

Nominowani na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony zostali

- ♦ prof. Elżbieta Kaszuba z Instytutu Historycznego
- ♦ prof. Klaus Bachmann z Instytutu Studiów Międzynarodowych
- ♦ prof. Tomasz Kruszewski z Instytutu Historii Państwa i Prawa
- ♦ prof. Piotr Machnikowski z Instytutu Prawa Cywilnego
- ♦ prof. Czesław Oleksy z Instytutu Fizyki Teoretycznej
- ♦ prof. Kazimierz Orzechowski z Wydziału Chemii
- ♦ prof. Janusz Pawlikowski z Instytutu Matematycznego
- ♦ prof. Jerzy Skorupka z Katedry Postępowania Karnego
- ♦ prof. Michał Tomczak z Instytutu Astronomicznego

Za Tytuł Przyjaciela Szkoły list gratulacyjny odebrał dr hab. Piotr Chruszczewski z Zakładu Językoznawstwa Angielskiego. Tytuł ten otrzymał za udział w projekcie edukacyjnym pt. „Face to face” realizowanym w roku szkolnym 2007/2008 oraz za swój wkład w rozwój uczniów Gimnazjum nr 13 im. Unii Europejskiej. Dr Chruszczewski prowadził w gimnazjum zajęcia poruszające szczegółowe zagadnienia związane z historią i zabytkami runicznymi Wikingów oraz cykl warsztatów o prezydentach i ich prezydenturach w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, które zachęciły uczniów do udziału w konkursie poświęconym historii USA.

Gratulacje otrzymali również trzej stypendyści Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uhonorowani stypendiami przyznawanymi młodym naukowcom za wybitne osiągnięcia naukowe

- ♦ dr hab. Piotr Śniady z Wydziału Matematyki i Informatyki
 - ♦ dr Marcin Stępień z Wydziału Chemii
 - ♦ dr Artur Krężel z Wydziału Biotechnologii
- Listami gratulacyjnymi podziękował rektor prof. Leszek Pacholski za pracę i znakomite zaprezentowanie swoich osiągnięć na dorocznej Gieldzie Kół Naukowych
- ♦ prof. Kazimierzowi Orzechowskiemu – opiekunowi Koła Naukowego Chemików JEŻ
 - ♦ dr. Tomaszowi Piekotowi – opiekunowi Koła Naukowego Językoznawców
 - ♦ dr. Janowi Przesławskiemu – opiekunowi Koła Naukowego Fizyków MIGACZ
 - ♦ Maciejowi Jareckiemu – przewodniczą-

mu Rady Kół Naukowych UWr

- ♦ Jackowi Jędrysiakowi – wiceprzewodniczącemu Rady Kół Naukowych UWr
 - ♦ Annie Wojczyńskiej – skarbnikowi Rady Kół Naukowych UWr
 - ♦ Kołu Naukowemu Fizyków MIGACZ
 - ♦ Studenckiemu Kołu Naukowemu Językoznawców
 - ♦ Kołu Naukowemu Chemików
- Wznosząc tradycyjną lampkę wina, tym razem w Klubie Uniwersyteckim, JM Rektor jeszcze raz podziękował i pogratulował wszystkim mianowanym i wyróżnionym.

(kad)

Prezentacja Koła Naukowego Fizyków „Migacz”

fot. Paweł Nowak

UWr drugi w rankingu wydziałów prawa

L aureatem drugiej edycji rankingu „Gazety Prawnej” w kategorii wydziałów prawa wśród uczelni publicznych został po raz drugi Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Na drugim miejscu znalazł się Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kierowany przez prof. Tadeusza Tomaszewskiego Wydział Prawa UW uzyskał 86,5 na

100 możliwych punktów. W kategorii uczelni niepublicznych pierwsze miejsca zajęły *ex equo* Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego w Warszawie oraz Wyższa Szkoła Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych w Gdyni.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii naszej uczelni, kierowany wówczas przez prof. Marka Bojarskiego, zdobył w rankingu 83,5 punkta. W rankingu brano pod uwagę 40 różnych danych. Można było uzyskać 100 punktów, z czego 40 punktów za kadre, 40 za jakość i siłę kształcenia oraz 20 za wymogi stawiane

studentom i jakość absolwentów.

Wszystkie te uczelnie wyróżniają się wysokimi wymogami stawianymi w toku studiów studentom, dobrze wykwalifikowaną i twórczą kadrami oraz jakością i siłą kształcenia. Oferują też swoim podopiecznym możliwość wszechstronnego rozwoju – oprócz zaliczania poszczególnych egzaminów i ćwiczeń mogą oni brać aktywny udział w innych przedsięwzięciach organizowanych przez uczelnie, takich jak na przykład praktyki w sądach czy udzielanie porad prawnych osobom zgłaszającym się po pomoc.

Miejsce w rankingu	Łączna liczba uzyskanych punktów	Kadra	Jakość i siła kształcenia absolwentów	Wymogi i jakość	Liczba studentów prawa
1. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Warszawskiego	86,5	33,5	35	18	5076
2. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego*	83,5	33,5	36	14	5148
3. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Jagiellońskiego	82,5	35	29,5	18	4271
4. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Adama Mickiewicza	82,3	30,5	34	17,8	4351
5. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Łódzkiego	79	31,5	30,5	17	2538
6. Wydział Prawa Uniw. w Białymstoku	77,3	25,5	35	16,8	2318
7. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Gdańskiego	76,5	22	34,5	20	2923
8. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Śląskiego	76	22,5	34,5	19	4973
9. Wydział Prawa, Pr. Kanonicznego i Administracji Kat. Uniw. Lubelskiego	72,3	25,5	28	18,8	2120
10. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Mikołaja Kopernika	67,8	24,5	31	12,3	3152
11. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Marii Curie-Skłodowskiej	67,3	24,5	31	11,8	3475
12. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Szczecińskiego	58	19	23,5	15,5	2180
13. Wydział Prawa Uniw. Rzeszowskiego	56,3	21,5	19,5	15,3	2405
14. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Opolskiego	51	22	16,5	12,5	600
15. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Warmińsko-Mazur. w Olsztynie	47,3	18,5	16,5	12,3	2026
16. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego	47	18,5	13	15,5	1923

Źródło: Gazeta Prawna 27 VI 2008 r.

*z danych zostali wykluczeni ekonomiści

(kad)

Nowi studenci na studiach stacjonarnych w UWr

Tegoroczna rekrutacja na I rok studiów stacjonarnych pierwszego stopnia i jednoli-

tych magisterskich zakończyła się. Trwają jeszcze uzupełniające przyjęcia na kierunki dys-

ponujące wolnymi miejscami. Trwa także rekrutacja na studia niestacjonarne.

Kandydaci i przyjęci na I rok studiów stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich 2008/2009 wg stanu na 1 września 2008 r.

Kierunek studiów	Kandydaci na studia ogółem	Przyjęci na studia ogółem	Przyjęci na studia pierwszego stopnia	Przyjęci na jednolite studia magisterskie
administracja	1360	420	420	0
archeologia	289	55	55	0
astronomia	33	16	16	0
biologia	752	296	296	0
biotechnologia	626	115	115	0
chemia	348	348	348	0
dziennikarstwo i komunikacja społ.	1780	102	102	0
ekonomia	1425	253	253	0
etnologia	402	65	65	0
europaistyka	891	123	123	0
filologia razem	2409	655	655	0
angielska	592	80	80	0
francuska	248	83	83	0
germańska	359	180	180	0
hiszpańska	346	43	43	0
klasyczna	32	21	21	0
klasyczna i kultura śródziemnomorska	119	64	64	0
niderlandzka	219	28	28	0
słowiańska	494	156	156	0
polska	548	250	250	0
filozofia	294	85	85	0
fizyka	38	38	38	0
fizyka techn	25	25	25	0
geografia	332	123	123	0
geologia	201	144	144	0
historia	497	280	280	0
historia sztuki	245	32	32	0
inf. naukowa i bibliotekoznawstwo	84	74	74	0
informatyka	337	188	188	0
kulturoznawstwo	351	61	61	0
matematyka	201	122	122	0
międzyw. indyw. studia humanistyczne	44	18	18	0
muzykologia	38	28	28	0
ochrona środowiska	229	120	120	0
pedagogika	1276	199	199	0
politologia	631	202	202	0
prawo	2827	390	0	390
psychologia	512	59	0	59
socjologia	572	121	121	0
stos. międzyw.	2001	220	220	0
OGÓŁEM	2 1598	5227	4778	449

Międzynarodowe Spotkanie Kobiet Inżynierów i Naukowców we Francji

„A changing world: new opportunities for women engineers and scientists” – to główne hasło czternastej z rzędu Konferencji Kobiet inżynierów i Naukowców, która w tym roku była organizowana we Francji na Politechnice w Lille (15-18 lipca br.) www.icwes14.org

Konferencja odbywała się pod patronatem Prezydenta Republiki Francji Nicolasa Sarkosy, francuskich ministerstw: Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych, Pracy i Spraw Socjalnych, Ekologii, Energii i Zrównoważonego Rozwoju, Planowania Krajowego i Miejskiego, a także pod patronatem Komisji Europejskiej i UNESCO.

ICWES14 została zorganizowana przez Krajową Radę Inżynierów i Naukowców Francji (CNISF), Stowarzyszenie Francuskich Kobiet Inżynierów i Naukowców (INWES – www.inwes.org), Niemieckie Zrzeszenie Kobiet Inżynierów (Deutscher Ingenieurinnen Bund e.v – DIB) oraz Stowarzyszenie Kobiet Inżynierów Wielkiej Brytanii (Women's Engineering Society).

Ceremonię otwarcia konferencji zaszczyliło wiele wybitnych osobistości nauki, przemysłu i lokalnych władz, które wydały potem wspaniałe cocktail party w historycznym budynku mieszczącym siedzibę Regionalnej Izby Handlu i Przemysłu północnego regionu Pas de Calais (Chambre Regionale de Commerce et Industrie NORD-Pas De Calaise).

Konferencje ICWES stanowią niezwykle fenomenem socjologiczny i mają długą 40-letnią tradycję. Od czasu pierwszej konferencji ICWES-1 zorganizowanej w 1964 roku przez Amerykańskie Stowarzyszenie Kobiet Inżynierów (Nowy Jork, 15-21 lipca 1964), następne z nich odbywały się w Anglii, Indiach, Wybrzeżu Kości Słoniowej, na Węgrzech, Japonii, Korei Południowej i Kanadzie. W 1975 roku konferencję ICWES-5 zorganizowano w Polsce, w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim. Francja też już raz gościła uczestniczki ICWES, ale było to w Rouen w 1978 roku. Przed 2002 rokiem organizowaniem konferencji ICWES zajmował się tzw. Komitet Ciągłości z siedzibą na Uniwersytecie Warwick w Wielkiej Brytanii. Jednak problemy ze zdobywaniem środków finansowych przed każdą kolejną konferencją ICWES nastrożały znaczne trudności i należało podjąć decyzję, czy je kontynuować. Z pomocą

przyszło zalecenie UNESCO, aby została na świecie utworzona Sieć Kobiet Inżynierów i Naukowców (Światowa Konferencja Nauki w 1999 roku w Budapeszcie) co sprowokowało grupę aktywnych kobiet inżynierów z Anglii, USA i Kanady do zorganizowania takiej sieci na bazie uczestniczek konferencji ICWES. Odbyło się to podczas konferencji ICWES12 w Ottawie w 2002 roku.

Naczelnym zadaniem INWES jest: „Zwiększyć zawodowe możliwości kobiet wykształconych jako osób indywidualnych, członków organizacji i korporacji poprzez ich edukację i dalszy rozwój profesjonalny oraz zachęcić je do efektywniejszego udziału w światowej nauce, technologii, inżynierii i matematyce poprzez międzynarodową sieć organizacji i ekspertów”. Uniwersytet Wrocławski oraz Polskę reprezentowała w Ottawie dr Anna Szemik-Hojniak z Wydziału Chemii, która została nominowana do Tymczasowego Zarządu Dyrektorów (Interim Board) powstałej tam Międzynarodowej Sieci Kobiet Inżynierów i Naukowców – INWES (International Network of Women Engineers and Scientists). Przez trzy następne lata pracowała w Komitecie Nominacyjnym INWES, a w 2005 roku w czasie Walnego Zgromadzenia wszystkich członków INWES, podczas ICWES13 w Seulu, została wybrana na pełnoprawnego członka Zarządu Dyrektorów.

Jako Dyrektor Programowy INWES i reprezentant INWES na region Europy Wschodniej, za zgodą rektora prof. Leszka Pacholskiego i prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Krzysztofa Nawotki, wprowadziła Uniwersytet Wrocławski do INWES (członkostwo organizacyjne). Dzięki temu Uniwersytet Wrocławski może współorganizować wraz z INWES różnego rodzaju warsztaty i konferencje edukacyjne na całym świecie, co zapewnia mu znakomitą reklamę, zwłaszcza że INWES ma obecnie status Operacyjnego Partnera UNESCO.

W 2007 roku dr Anna Szemik-Hojniak zorganizowała na Uniwersytecie Wrocławskim (Wrocław, 2-4 lipca 2007 r.) międzynarodowe sympozjum o ogólnym tytule „Strategies for a Highly Skilled Global Workforce” (INWES Regional Symposium on Women Scientists and Engineers in New EU Countries and Eastern Europe), w którym wzięło udział ponad 70 wysoko wykształconych kobiet z 22 krajów. Sponsorowało go polskie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Prezydent i Rada Miasta Wrocławia oraz Ca-

Ceremonia otwarcia ICWES 14

nadian International Development Agency (CIDA). Podziękowania dla Uniwersytetu Wrocławskiego, dla CIDA i pana Prezydenta Wrocławia oraz raport z tego Sympozjum znajdują się na stronie internetowej INWES (www.inwes.org) w zakładce „NEW-Symposium in Poland”. Dr Szemik-Hojniak jako organizatorka oraz prof. Zofia Janas, która wspaniale czuwała nad pracą Sekretariatu Sympozjum, otrzymały listy gratulacyjne zarówno z Komisji Europejskiej (J. Klumpers), jak i z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (prof. Krzysztof Kurzydłowski).

Program obecnej konferencji w Lille był bardzo urozmaicony. W ciągu trzech dni zarówno w części technicznej, jak i socjologicznej wygłoszono 140 prezentacji ustnych oraz zademonstrowano 50 posterów. Odbywały się też specyficzne warsztaty („Strategies to attract girls into Science and Engineering”), dyskusje okrągłego stołu („Women engineers and scientists wanted! Why and how companies seek to attract them and to retain them?”) oraz Forum Młodych (studenci i doktoranci). Główne tematy techniczne ICWES14 to: zrównoważony rozwój uwzględniający takie aspekty, jak źródła energii w przyszłości; zmiany klimatyczne; wodne zasoby świata; transport; rolnictwo; rola i miejsce technologii informatycznych i komunikacji informatycznej (ICT) w nauce i przemyśle. Nurt socjologiczny natomiast dotyczył głównie problematyki równości szans i trudności związanych z karierą zawodową wykształconych kobiet w nauce, inżynierii i technologii w różnych krajach świata.

Zainteresowanie konferencją w Lille było znaczne. Wzięło w niej udział ponad 500 kobiet z 60 krajów świata, w tym około 200 osób z Europy i ponad 80 z samej Francji. Francuzki podkreślały znany fakt, że w przemyśle europejskim zaczyna się odczuwać poważny brak inżynierów, a dodatkowo zainteresowanie tą dziedziną spada wśród młodzieży obojga płci. We Francji studia politechniczne kończy ok. 27 proc. studentek, ale tylko 15 proc. znajduje się wśród popu-

lacji krajowych inżynierów. Jeszcze gorsza sytuacja jest we Francuskiej Akademii Nauk, gdzie kobiet jest zaledwie kilka procent. Ku naszemu zdziwieniu dowiedzieliśmy się, że została utworzona nawet specjalna Misja dla kobiet chcących dostać się do CNRS („Mission pour la place des Femmes au CNRS”). Wygląda na to, że nie jest łatwo być kobietą inżynierem lub naukowcem we Francji.

Ponadto przedstawiano propozycje programów z różnych krajów Europy, Ameryki i Azji, zachęcających młodzież do studiowania nauk ścisłych i inżynierskich. Uczestniczki podkreślały również, że najlepszym modelem dla dziewczyn wybierających zawód w dziedzinach STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) są rodzice i rodzina. Przedstawicielki Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Anna Szemik-Hojniak z Wydziału Chemii i dr Marcelina Zuber z Instytutu Socjologii, wygłosiły wykłady pt. „Strategies for Mobilizing and Empowering Women Scientists and Engineers In Eastern Europe” oraz „New Opportunities and New Challenges for Women Engineers and Scientists in

the Society Under Transition”.

Lille, miasto północnej Flandrii, ma doskonałe połączenie z całą Europą, leży blisko Anglii i Niemiec oraz jest silnym ośrodkiem akademickim, naukowym i przemysłowym. Z tego względu okazało się idealnym wprost miejscem na wielką konferencję ICWES.

Lille posiada dużo wspaniałych zabytków, mnóstwo restauracji i kawiarni, które w sezonie letnim wysuwają się na trotuary i placówki i prawie zawsze są zapełnione. Zastanawiałam się jednak, będąc w jednej z nich, dlaczego atmosfera tej restauracji jest dziwnie odmienna od tej, którą znałam dotychczas. Uświadomiłam sobie, że nie widzę przecież nikogo palącego papierosa... Był to dla mnie prawdziwy szok. Nie mogę sobie wyobrazić moich francuskich kolegów pijących poranną kawę bez ulubionego „dymka”. Ciekawa jestem też, jak wygląda teraz słynna cafe „Les Deus Magots” w Paryżu, gdzie przychodziło wielu intelektualistów francuskich na czele z Jean Paul Sartrem palącym swe ulubione Gaulloises, Albertem Camus czy Simone de Beauvoir. Słynny „French chain-smoker”

Serge Gainsbourg, który śpiewał „God smokes Havana cigars”, zapewne przewraca się w grobie... Palenie papierosów było, jak by to powiedzieli Anglicy „French identity”. A teraz??? Jak prawdziwy Francuz może również popijać lampkę czerwonego wina bez papierosa? O tempora, o mores! Widać może..., a może nawet musi..., bo mandat za przekroczenie zakazu palenia w publicznych miejscach we Francji kosztuje całych 68 euro. Melancholijnie mogę tylko powtórzyć za innymi... wszystko z czasem się kończy... i stąd wnioskuję, że zakaz ten kończy też długą historię miłości obywateli Republiki do palenia tytoniu.

Następna konferencja ICWES15 odbędzie się za trzy lata (w 2011 r.) w Adelajdzie w Australii. Zapraszamy wszystkie panie do współpracy (www.inwes.org).

Podczas konferencji, w czasie Walnego Zgromadzenia członków INWES, dr Anna Szemik-Hojniak ponownie została wybrana na funkcję Dyrektora Zarządu.

(ASH)

O Polsce w UE przed Polonią w Nowym Jorku

24 lipca 2008 r. dr Robert Grzeszczak z Katedry Nauk Prawnych Centrum Willy'ego Brandta wygłosił wykład w Instytucie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku. Wykład pt. „Polskie społeczeństwo 4 lata po wejściu do Unii Europejskiej” był próbą dokonania bilansu korzyści i kosztów, jakie wiążą się z uczestnictwem naszego kraju w procesach integracji europejskiej.

Instytut Józefa Piłsudskiego z siedzibą na Manhattanie jest jedną z najważniejszych placówek polskich w USA (www.pilsudski.org). Ważne miejsce wśród placówek polonijnych zawdzięcza w równej mierze zgromadzonemu zbiorom, jak i naukowemu i pozanaukowemu dorobkowi. Główne cele Instytutu to zbieranie archiwaliów, udzielanie stypendiów, organizowanie konferencji i odczytów, wydawanie publikacji naukowych.

Podczas wykładu w Instytucie dr Grzeszczak starał się przybliżyć idee integracji europejskiej i zmiany, jakie zaszły w Polsce wskutek

czterech lat członkostwa w UE.

Temat spotkania nie był przypadkowy. 1 maja 2008 r. minęły bowiem cztery lata polskiego członkostwa w UE. Można już pokusić się o ocenę jakości tego członkostwa w oparciu o doświadczenia instytucji i obywateli, którzy w zależności od własnej pomysłowości i przedsiębiorczości korzystają z szans, które daje rynek wewnętrzny Unii i swoboda przepływu towarów, osób, kapitału oraz możliwość świadczenia usług. Podstawowe pytania stawiane podczas wykładu dotyczyły tego, czy Polska w pełni wykorzystuje szanse, jakie dała jej akcesja do Unii Europejskiej. Pytano, w jakich dziedzinach należy wzmocnić wysiłki, aby obecność w strukturach europejskich przyniosła lepsze efekty? Jakiego rodzaju koszty dostosowawcze ponoszą władze i obywatele? Procesy i tendencje, które wystąpiły w Polsce w latach 2004–2008 zostały przedstawione na tle procesów zachodzących w pozostałych 11 „nowych” państwach członkowskich. Uzyskano dzięki temu lepszą i bardziej zobiektywizowaną perspektywę oceny kosztów i korzyści akcesji. Dr Grzeszczak położył nacisk na wydarzenia najnowsze, w czwartym roku członkostwa.

W grudniu 2007 roku (a częściowo w marcu 2008 r.) kontrole na granicach między Polską a większością pozostałych państw UE zostały zniesione. Uzgodniono nowe ramy instytucjonalno-prawne funkcjonowania Wspólnot i Unii. Do Polski, jak podaje UKIE, napłynęło rekordowe wsparcie finansowe z funduszy pomocowych, stanowiących impuls rozwojowy dla polskiej infrastruktury, gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego.

Licznie zgromadzona Polonia amerykańska z dużym zainteresowaniem komentowała opinie prelegenta, nie zawsze zgadzając się z nimi. Rzeczywiście Polonia w USA śledzi rozwój naszego kraju w strukturach UE. Nie jest jednak łatwym odbiorcą tego typu tematyki. Wydaje się, że szczególnie w Stanach Zjednoczonych Polacy ponad zmianami ekonomicznymi stawiają jednak tradycję i problem suwerenności kraju.

Dr Robert Grzeszczak jest specjalistą z zakresu prawa europejskiego. W latach 2002–2008 był pracownikiem Centrum Willy'ego Brandta. Od 1 października br. będzie adiunktem w Katedrze Prawa Międzynarodowego i Europejskiego WPAiE UW.

(gr)

Lwowsko-wrocławskie kontakty

Wyjazd do Lwowa

W dniach 13–15 czerwca 2008 r. na zaproszenie dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Iwana Franko we Lwowie udała się na Ukrainę delegacja pracowników Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr z udziałem prodziekan prof. Janiny Kundery.

Istotnym punktem wizyty było spotkanie z dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu we Lwowie, prof. Andrijem Bojko.

W tym samym dniu delegacja wrocławska zwiedziła gmach główny uczelni, po którym oprowadzał dyrektor muzeum uniwersyteckiego.

Program wizyty obejmował także poznanie zabytków miasta, w tym cmentarza Łyczakowskiego wraz z grobami Orłąt Lwowskich, jak również okolic Lwiego Grodu (Żółkiew).

Tadeusz Juchniewicz

Na cmentarzu Orłąt Lwowskich

Wizyta lwowskich naukowców we Wrocławiu

W dniach 4–6 lipca 2008 r. mieliśmy zaszczyt gościć na naszej uczelni ośmioosobową delegację z zaprzyjaźnionego Uniwersytetu im. Iwana Franko we Lwowie. Wizyta nastąpiła dzięki zaproszeniu wysłanemu przez dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr, prof. Marka Bojarskiego.

W trakcie wizyty w gabinecie dziekana WPAiE doszło do spotkania polsko-ukraińskiego, w którym m.in. wzięli udział: ze strony ukraińskiej – prorektor prof. Marjan Lozynsky i dziekan Wydziału Prawa prof. Andrij Bojko; ze strony polskiej – prorektor prof. Urszula Kalina-Prasznik, dziekan WPAiE prof. Marek Bojarski oraz prodziekan prof. Włodzimierz Gromski. Prof. Marek Bojarski otrzymał Jubileuszowy Medal Uniwersytetu Lwowskiego wybitny z okazji 150-

-lecia urodzin patrona Uczelni. Równocześnie zostało wręczone odznaczenie nadane przez dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu we Lwowie dr. hab. Maciejowi Marszałowi za udział w rozwoju kooperacji między prawniczymi fakultetami we Lwowie i Wrocławiu.

Kolejnym dowodem coraz lepszych stosunków między dwoma ośrodkami akademickimi było przekazanie stronie polskiej przez wizytujących nas gości podziękowania Rektora Uniwersytetu Lwowskiego za umacnianie współpracy między uniwersytetami. Lwowska delegacja podczas swojego pobytu miała okazję zwiedzić Uniwersytet Wrocławski, a także zapoznać się z zabytkami miasta.

Tadeusz Juchniewicz

Na tarasie Biblioteki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii

Stopnie i tytuły naukowe

Tytuł naukowy profesora odebrali

- ♦ prof. dr hab. Ryszard Cach z Instytutu Fizyki Doświadczalnej
- ♦ prof. dr hab. Andrzej Szczepaniak z Wydziału Biotechnologii

Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskał

28 kwietnia 2008 r.

- ♦ dr Krzysztof Ireneusz Migała, Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska dr hab. nauk o Ziemi, geografia *Piętra klimatyczne w górach Europy a problem zmian globalnych*

Stopień naukowy doktora otrzymali

20 grudnia 2007 r.

- ♦ Katarzyna Kwiatkowska-Szleszkowska, Instytut Biologii Roślin dr nauk biologicznych, biologia *Ocena wybranych czynników wpływających na urodzeniową proporcję płci dzieci pierwotnych*
Promotor: prof. Krzysztof Borysławski
- ♦ Anna Barbara Wójcicka-Rosińska, Instytut Biologii Roślin dr nauk biologicznych, biologia *Siedliskowe i biocenotyczne uwarunkowania początkowych etapów sukcesji na glebach lekkich obszarów porolnych*
Promotor: prof. Aleksandra Samecka-Cymerman

28 lutego 2008 r.

- ♦ Sylwia Kamila Andrzejczak, Instytut Genetyki i Mikrobiologii dr nauk biologicznych, biologia *Inhibicyjny wpływ seryny na szczepcy z rodzaju *Bacillus**
Promotor: prof. Elżbieta Lonc

13 maja 2008 r.

- ♦ Michał Szecówka, Instytut Filologii Angielskiej dr nauk humanistycznych, językoznawstwo, dydaktyka języka angielskiego *Czynniki determinujące motywację grupy w percepcji osób uczących się języka angielskiego*
Factors determining group motivation as perceived by EFL students
Promotor: dr hab. Anna Michońska-Stadnik
- ♦ Anna Ursulenko, Instytut Filologii Słowiańskiej dr nauk humanistycznych, literaturoznawstwo, literatura ukraińska, folklorystyka

ukraińska

Rola folkloru w procesie kształtowania się tożsamości narodowo-kulturowej współczesnej Ukrainy (na materiale publicystyki społeczno-kulturalnej po 1991 roku)

Promotor: prof. Milica Semków

19 maja 2008 r.

- ♦ Bartłomiej Krzan, Katedra Prawa Międzynarodowego i Europejskiego dr nauk prawnych, prawo, prawo międzynarodowe *Kompetencje Rady Bezpieczeństwa ONZ w międzynarodowym sądownictwie karnym*
Promotor: prof. Jan Kolasa
- ♦ Dobrosława Antonów, Katedra Prawa Finansowego dr nauk prawnych, prawo, prawo finansowe *Wykładnia prawa podatkowego po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej*
Promotor: prof. Ryszard Mastalski
- ♦ Julia Gierałtowicz, Katedra Prawa Konstytucyjnego dr nauk prawnych, prawo, prawo konstytucyjne *Suwerenność państw członkowskich w Unii Europejskiej*
Promotor: prof. Janusz Trzciński
- ♦ Patrycja Zawadzka, Katedra Prawa Finansowego dr nauk prawnych, prawo, prawo finansowe *Fundusz inwestycyjny w systemie instytucji finansowych*
Promotor: prof. Eugenia Fojcik-Mastalska

28 maja 2008 r.

- ♦ Joanna Hamerlińska, Instytut Historyczny dr nauk humanistycznych, historia, historia najnowsza *Od potępienia do pruskiej fali – miejsce Prus w polityce, historii i kulturze NRD 1945–1983*
Promotor: prof. Wojciech Wrzesiński
- ♦ Małgorzata Preisner-Stokłosa, Instytut Historyczny dr nauk humanistycznych, historia, historia najnowsza *Miasto i mieszkańcy Festung Breslau*
Promotor: prof. Wojciech Wrzesiński

4 czerwca 2008 r.

- ♦ Marta Szabat, Instytut Filozofii dr nauk humanistycznych, filozofia, filozofia kultury *Zwierciadła. Analiza fenomenu posiadania w filozofii Maurice'a Merleau-Ponty'ego*
Promotor: prof. Mirosław Żarowski

10 czerwca 2008 r.

- ♦ Ewa Jabłońska-Stefanowicz, Instytut In-

formacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa dr nauk humanistycznych, bibliologia, edytorstwo

Przemiany książki szkolnej u progu XXI wieku

Promotor: prof. Małgorzata Komza

♦ Sanid Godbole, Instytut Matematyczny dr nauk matematycznych, matematyka, teoria prawdopodobieństwa *Ubezpieczenia wieloopcyjne połączone z rynkiem kapitałowym*

Promotor: prof. Tomasz Rolski

18 czerwca 2008 r.

- ♦ Miron Urbaniak, Instytut Historyczny dr nauk humanistycznych, historia, historia najnowsza *Modernizacja infrastruktury miejskiej Leszna w latach 1832-1914*
Promotor: prof. Jan Kęsik
- ♦ Bernadeta Justyna Kufel, Instytut Archeologii dr nauk humanistycznych, archeologia *Analiza funkcjonalna schyłkowo paleolitycznych zespołów krzemienych w świetle badań mikroskopowych*
Promotor: prof. Jan Burdukiewicz

19 czerwca 2008 r.

- ♦ Rafał Tyszka, Instytut Nauk Geologicznych dr nauk o Ziemi, geologia *Korelacja osadów na podstawie minerałów ciężkich na przykładzie skał metaosadowych kompleksu kaczawskiego*
Promotor: prof. Ryszard Kryza

23 czerwca 2008 r.

- ♦ Joanna Kiraga, Wydział Biotechnologii dr nauk biologicznych, biochemia *Analysis and computer simulations of variability of isoelectric point of proteins in the proteomes*
Analiza i symulacje komputerowe zmienności punktu izoelektrycznego białek w proteomach
Promotor: prof. Stanisław Cebrat

26 czerwca 2008 r.

- ♦ Magdalena Chmielewska, Wydział Biotechnologii dr nauk biologicznych, biochemia *Izoformy białka XLAP2 *Xenopus laevis* – identyfikacja, analiza lokalizacji i funkcji*
Promotor: prof. Ryszard Rzepecki

27 czerwca 2008 r.

- ♦ Magdalena Zaremba-Czogalla, Wydział Biotechnologii dr nauk biologicznych, biochemia, *Identyfikacja miejsc fosforylacji lamin *D.melanogaster* in vivo oraz analiza funkcji znanych miejsc fosforylacji*
Promotor: prof. Ryszard Rzepecki

30 czerwca 2008 r.

♦ Katarzyna Jagodzińska-Jakubowska, Katedra Kryminalistyki

dr nauk prawnych, prawo, kryminalistyka
Eksperyment procesowo-kryminalistyczny. Problematyka komparatystyczna

Promotor: prof. Maciej Szostak

♦ Bogusław Książek, Katedra Prawa Cywilnego

dr nauk prawnych, prawo, prawo handlowe
Charakter prawny pierwszeństwa nabycia praw udziałowych w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

Promotor: prof. Jerzy Jacyszyn

♦ Joanna Szmigielska, Katedra Kryminalistyki
dr nauk prawnych, prawo, kryminalistyka
Sądowa ocena dowodu z ekspertyzy pisma ręcznego

Promotor: prof. Zdzisław Kegel

♦ Sebastian Jakubowski, Instytut Nauk Ekonomicznych

dr nauk prawnych, prawo, prawo pracy i zabezpieczenia społecznego

Prawno-ekonomiczne aspekty gromadzenia

i lokowania środków przez otwarty fundusz emerytalny

Promotor: prof. Urszula Kalina-Prasznik

♦ Karolina Kremens, Katedra Kryminalistyki
dr nauk prawnych, prawo, kryminalistyka

Dowody osobowe w międzynarodowym postępowaniu karnym

Promotor: prof. Zdzisław Kegel

2 lipca 2008 r.

♦ Aleksandra Chybicka-Myszka, Instytut Psychologii

dr nauk humanistycznych, psychologia
Sytuacja uwarunkowania zazdrości a styl przywiązania

Promotor: prof. Alicja Kuczyńska

♦ Małgorzata Skotnicka, Instytut Historyczny
dr nauk humanistycznych, historia, historia najnowsza

Spółeczna aktywność inteligencji polskiej w dwudziestolecie międzywojennym w świetle wybranych źródeł

Promotor: prof. Grażyna Pańko

♦ Zofia Pupin, Instytut Psychologii

dr nauk humanistycznych, psychologia
Podmiotowe i sytuacyjne wyznaczniki stosunku rodziców do uzależnienia dzieci i młodzieży

Promotor: prof. Alicja Kuczyńska

♦ Krzysztof Andrzej Zajdel, Instytut Pedagogiki

*dr nauk humanistycznych, pedagogika
Społeczne konteksty wyborów edukacyjnych gimnazjalistów szkół wiejskich*

Promotor: prof. Krystyna Ferenz

♦ Joanna Ewa Piskorz, Instytut Psychologii
dr nauk humanistycznych, psychologia
Sytuacyjne uwarunkowania poczucia niesprawiedliwości a uczucie zawiści

Promotor: prof. Władysław Paluchowski

♦ Marcin Franciszek Czub, Instytut Psychologii
dr nauk humanistycznych, psychologia
Analiza porównawcza teorii psychologicznych wyjaśniających zjawisko płci

Promotor: prof. Alicja Kuczyńska

przyg. Jadwiga Dunaj

(na podstawie informacji z wydziałów)

Nowi profesorowie tytularni

prof. dr hab.

RYSZARD CACH

Instytut Fizyki Doświadczalnej

Urodził się 25 października 1950 r. w Dzierżoniowie. Studia na Uniwersytecie Wrocławskim ukończył z wyróżnieniem w 1973 r., uzyskując tytuł magistra fizyki.

Związany z Uniwersytetem Wrocławskim od 1973 r.; na stanowisku profesora nadzwyczajnego od 1999 r.

Stopień doktora nauk fizycznych uzyskał w 1981 r. na podstawie rozprawy *Nieliniowe własności siarczanu trójglicyny w pobliżu temperatury przemiany fazowej*, wyróżnionej nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Stopień doktora habilitowanego zdobył w

1993 r. na podstawie o rozprawy *Non-Linear Properties of Some Real Ferroelectric Crystals*.

Obszar zainteresowań naukowych prof. Ryszarda Cacha to fizyka kryształów, szczególnie zaś przemian fazowych w kryształach ferroelektrycznych i ferroelastycznych oraz towarzyszących im zjawisk krytycznych. Jest autorem i współautorem 47 publikacji, w znakomitej większości w czasopismach z listy filadelfijskiej, w tym tak renomowanych, jak: „Physical Review B”, „Journal of Physics”, „Condensed Matter”, „Physica Status Solidi”, „Materials Science and Engineering”, „Zeitschrift für Naturforschung i Ferroelectrics”. Swoje prace prezentował na blisko dwudziestu konferencjach międzynarodowych. Jest współautorem szkolnego słownika encyklopedycznego *Fizyka* (wydawnictwo „Europa”). Był recenzentem trzech rozpraw doktorskich i jednej habilitacyjnej. Pisał recenzje podręczników dla Oficyny Wydawniczej Politechniki Wrocławskiej. Recenzował także prace przeznaczone do druku w czasopismach „Ferroelectrics” oraz w „Journal of Solid State Chemistry”. W latach siedemdziesiątych redagował materiały naukowe z Międzynarodowej Szkoły Ferroelektryków, organizowanej przez Instytut Fizyki Doświadczalnej, a wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Współpracuje naukowo z Laboratorium Spektrometrii Fizycznej na Uniwersytecie J.

Fourier w Grenoble. Spędził tam łącznie około trzech lat, początkowo jako stypendysta rządu francuskiego, później jako wizytujący profesor. W Grenoble nie tylko prowadził badania naukowe, które zaowocowały dziesięcioma publikacjami, lecz także zajęcia dydaktyczne. Dwukrotnie wchodził w skład jury w przeprowadzanych tam przewodach doktorskich.

Jest promotorem dwóch rozpraw doktorskich, siedmiu prac magisterskich oraz dwóch licencjackich. Zajęcia dydaktyczne prof. Cacha są bardzo wysoko oceniane przez studentów. Aktywnie uczestniczy w akcjach promocyjnych i popularyzatorskich organizowanych na Wydziale Fizyki i Astronomii. Od dziewięciu lat znaczą część swojego czasu poświęca sprawom dydaktyki wydziału i uczelni. W latach 1996–2002 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Fizyki Doświadczalnej ds. dydaktyki. W tym czasie uczestniczył w pracach zespołu reformującego program studiów fizyki i wprowadzającego dwustopniowy system studiowania. Opracował pakiet informacyjny ECTS dla kierunku fizyka. Uczestniczył we wdrażaniu wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia na Wydziale Fizyki i Astronomii. Przygotowywał kierunek fizyka do pierwszej akredytacji zarówno przez Uniwersytecką, jak i Państwową Komisję Akredytacyjną. Kierował międzyuczelnianym zespołem

przygotowującym program studiów dla specjalności „fizyka medyczna”.

W latach 2002–2005 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Fizyki i Astronomii ds. dydaktycznych, a od 2005 r. prorektora ds. nauczania, obecnie drugą kadencję. Od 1996 r. uczestniczy w pracach Senackiej Komisji Dydaktyki. Należy do grupy ekspertów Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Był członkiem zespołu przygotowującego standardy akredytacji dla kierunku fizyka. W związku z pełnioną funkcją od 2005 r. jest członkiem Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Współpracuje z Centrum Edukacji Nauczycielskiej nie tylko jako członek Rady Naukowej Centrum, lecz także jako współautor

prof. dr hab.
ANDRZEJ SZCZEPANIAK
Wydział Biotechnologii

Urodził się 12 października 1951 r. w Wałbrzychu. Po studiach w latach 1970–1975 na Wydziale Nauk Przyrodniczych UWrocław uzyskał tytuł mgr. biologii ze specjalnością biochemia. Stopień doktora nauk przyrodniczych otrzymał na UWrocław w 1985 r. na podstawie rozprawy *Heterogenność błony tylakoidowej. Lokalizacja białek, szczególnie składników fotosystemu II* przygotowanej pod kierunkiem prof. Waclawa Hendricha.

Habilitował się w 1996 r., przedstawiając pracę *Topografia składników kompleksu b6f*. Związany z Uniwersytetem Wrocławskim od 1976 r. Od 2000 r. profesor nadzwyczajny w Instytucie Biochemii i Biologii Molekularnej, od 2006 r. w Zakładzie Biofizyki Wydziału Biotechnologii.

Autor 30 publikacji naukowych z zakresu badań podstawowych dotyczących topografii i struktury składników kompleksu cytochromu b6f opublikowanych w zagranicznych czasopiśmie o szerokim zasięgu, cytowanych ponad 350 razy.

Od 2001 r. współpracuje z prof. Toivo Kallias'em z Uniwersytetu Wisconsin (Oskosh, USA), a także z prof. G. Wildner'em i E. Hofmann'em z Uniwersytetu w Bochum.

Współorganizował dwukrotnie Zjazd Pol-

skiego Towarzystwa Biochemicznego we Wrocławiu. Przewodniczył komitetowi organizacyjnemu Międzynarodowej Konferencji Mejbbaum-Katzenellenbogen's Molecular Biology Seminars w 2004 r.

W opinii recenzentów „w trudnej i konkurencyjnej dziedzinie, jaką są badania struktury i funkcji aparatu fotosyntetycznego, ma duże osiągnięcia naukowe”; „jest wybitnym specjalistą w zakresie fotosyntezy”. Badaniami nad różnymi aspektami tego procesu zajmuje się od 1975 r. Potencjał naukowy zespołu kierowanego przez prof. Szczepaniaka znajduje odzwierciedlenie w liczbie uzyskanych grantów KBN zarówno badawczych, jak i promotorskich. Było ich dziewięć. Profesor jest uznanym w świecie badaczem w dziedzinie fotosyntezy, czego przejawem są zaproszenia do wygłoszenia wykładów w wielu krajowych i zagranicznych placówkach naukowych i konferencjach. Prowadzi seminaria także w języku angielskim.

Promotor sześciu doktoratów i opiekun kolejnych trzech prac doktorskich. Kieruje Studium Doktoranckim Biologii Molekularnej. Od 1999 r. jest kierownikiem Zakładu Biofizyki, w latach 2002–2005 był zastępcą dyrektora Instytutu Biochemii i Biologii Molekularnej. Uczestniczy w działalności towarzystw naukowych, Polskiego Towarzystwa Biologii Eksperymentalnej Roślin, od 1992 r. jest członkiem Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, w latach 1992–1995 sekretarz Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Biochemicznego.

Zainteresowania: sport zwłaszcza pływanie i nurkowanie, ogród i hodowanie kaktusów. Rodzina: żona Małgorzata ukończyła biologię ze specjalnością biochemia na Uniwersytecie Wrocławskim i pracuje na Akademii Medycznej, syn Sylwester jest doktorantem na Uniwersytecie w Leuven, córka Aleksandra ukończyła anglistykę na Uniwersytecie Wrocławskim.

(kad)

Listy...

Stanowisko Rady Bibliotecznej w sprawie sytuacji Biblioteki Uniwersyteckiej*

Rada Biblioteczna funkcjonująca w Uniwersytecie Wrocławskim na zakończenie kadencji 2005–2008 czuje się zobowiązana do przekazania Władzom Rektorskim poniższej opinii na temat fundamentalnych spraw związanych z kondycją Biblioteki Uniwersyteckiej.

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu jest instytucją nauki i kultury o wyjątkowym bogactwie unikatowych i cennych zbiorów historycznych, szeroko znanych w kraju i na świecie, wykorzystywanych w pracach naukowo-badawczych przez uczonych wielu specjalności. Dla studenckiej części społeczności akademickiej jest nieodzownym źródłem materiałów dydaktycznych. Jej użytkownikami są również przedstawiciele całego społeczeństwa. Wydaje się oczywiste, że także w ocenach i działaniach Władz Uczelni Biblioteka Uniwersytecka powinna zajmować miejsce godne jej rangi naukowej i kulturalnej. **Niestety, te oczekiwania nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistej polityce Uczelni, a wszelkie próby uzyskania zrozumienia i konkretnych decyzji Władz Rektorskich mijającej kadencji na rzecz poprawy warunków funkcjonowania Biblioteki kończyły się fiaskiem.**

Głos Rady – stanowiącej przeciw „organ opiniodawczy Rektora” – nie był brany pod uwagę, a powołanie Rady okazało się jedynie wypełnieniem formalnych wymogów Ustawy. Od kilku lat – co Władze Rektorskie doskonale wiedzą – zmniejszany jest sukcesywnie budżet Biblioteki (**por. Załącznik nr 1**). W roku 2007 był on o blisko 20% niższy od budżetu na rok 2005. Oznacza to nie tylko utrzymywanie na poziomie żenująco niskim i drastycznie odbiegającym od poziomu uposażeń w innych bibliotekach uniwersyteckich plac biblioteczny Biblioteki Uniwersyteckiej, lecz także załamanie w wypełnianiu statutowych zadań Biblioteki w tak podstawowym wymiarze działalności, jak gromadzenie zbiorów. Rok 2007 był piątym już kolejnym rokiem, w którym spadły kwoty przeznaczane na uzupełnianie zbiorów – źródłem ich pomnażania stają się jedynie dary i egzemplarz obowiązkowy, który pozwala na **kompletowanie wyłącznie polskiej produkcji wydawniczej**. Dramatyczne luki powstają w zasobach światowej – zagranicznej literatury. Nie jest sytuacją normalną, gdy w uniwersalnej bibliotece uczelnianej 75% zakupów dokonywanych jest przez biblioteki specjalistyczne (zakładowe) z budżetu jednostek naukowo-

-dydaktycznych, które nie mają możliwości i kompetencji do budowania kolekcji ogólnonaukowej, konsekwentnie uzupełnianej i konstruowanej.

Ogromny wysiłek Pani Dyrektor Grażyny Piotrowicz i Zespołu zaowocował – na przekór wszystkim trudnościom – wielostronnym unowocześnieniem Biblioteki, która za pomocą nowych technologii umożliwia obecnie społeczności akademickiej dostęp do światowego piśmiennictwa naukowego, coraz łatwiejszy i sprawniejszy dostęp do informacji o zbiorach własnych i do samych tych zbiorów. Pasją i entuzjazm Pracowników nie mogą jednak zastąpić normalnych warunków funkcjonowania Biblioteki, tj. stałych i wystarczających finansowych podstaw działalności. Budżet Biblioteki powinien umożliwiać realizację działalności merytorycznej i takie odpłacanie pracowników, by ich pensje nie były żalosną namiastką godziwej płacy.

Jeśli Uniwersytet Wrocławski ma ambicje lokowania się w czołówce polskich szkół wyższych, wśród owych „flagowych” uniwersytetów, to nie może przedłużać procesu degradacji i niszczenia swojej „flagowej instytucji”, jaką jest Biblioteka Uniwersytecka.

Rada Biblioteczna wyraża głęboką nadzieję, że w Władze Uczelni nowej kadencji zmienia radykalnie sposób postrzegania i traktowania Biblioteki Uniwersyteckiej jako instytucji warunkującej swoją kondycją – kondycję uprawianej w Uczelni nauki i dydaktyki.

Zdaniem Rady nieodzowne jest wprowadzenie do budżetu Uczelni – jako osobnej, odpowiednio wysokiej kwoty – dotacji Uczelni na rzecz Biblioteki Uniwersyteckiej, która pozwoliłaby na funkcjonowanie tej placówki adekwatne do jej rangi, celów i zadań. Wysoce szkodliwe byłoby dalsze utrzymywanie *status quo* i milcząca założenie, że sytuacja ciągłych niedoborów finansowych może trwać w nieskończoność.

II

Rada Biblioteczna, świadoma zarówno trudnej sytuacji finansowej Uczelni, jak i potrzeb Biblioteki wynikających z jej statutowej działalności, a także realizacji przedłużającej się budowy nowego gmachu, zgłasza wniosek, **by Uniwersytet aplikował do Władz Miasta i Regionu na rzecz ich współodpowiedzialności za Bibliotekę Uniwersytecką.**

Regionalny – śląski – i lokalny – wrocławski – charakter historycznych i nowszych zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej czynią z niej wyjątkowej rangi bogatą skarbnicę zasługującą w pełni na status **Dolnośląskiej Biblioteki Uniwersyteckiej**. Zdaniem Rady bardzo korzystnym rozwiązaniem byłoby nadanie Bibliotece Uniwersyteckiej modelu analogicznego do niemieckich czy austriackich „Landes-und Universitäts-Bibliothek” (takie

biblioteki funkcjonują np. w Dreźnie i Innsbrucku). Uważamy, że należy jak najszybciej podjąć działania na rzecz aprobaty dla tego projektu adresowane do lokalnych i regionalnych ośrodków władzy administracyjnej.

III

Rada Biblioteczna wyraża głębokie ubolewanie z powodu przedłużającego się protestu bibliotekarzy Biblioteki Uniwersyteckiej, który może przerodzić się w akcję strajkową. Strajk będzie oznaczać wymierne straty w postępach prac studentów i pracowników naukowych, skazę w postrzeganiu Uczelni przez użytkowników systemu bibliotecznego-informacyjnego Uniwersytetu, a także przez całe lokalne środowisko.

Niestety, **brak zrozumienia Władz Rektorskich** dla uzasadnionych postulatów płacowych bibliotekarzy, a równocześnie **brak reakcji Pana Rektora Pacholskiego** na kolejne pisma i osobiste przedstawianie tej trudnej sytuacji przez Przewodniczącą Rady i Dyrektor Grażynę Piotrowicz doprowadziły do nasilenia sporu, a co najgorsze – wywołały nieuzasadnione przeniesienie bardzo ostrego już konfliktu na poziom konfrontacji pomiędzy związkami zawodowymi a Dyrekcją Biblioteki. Oznacza to bardzo złe nastroje w Bibliotece, skonfliktowanie wewnętrzne zbiorowości pracowników i niesprawiedliwe oskarżenia kierowane pod adresem Dyrekcji. Promieniuje to daleko poza krąg samej Biblioteki i Uniwersytetu Wrocławskiego, a także nie pozostaje bez wpływu na jakość i tempo prac bibliotecznych. W obecnej sytuacji ten zaogniony spór jest już bardzo trudny do załagodzenia.

Można było tego z pewnością uniknąć przy innym podejściu Pana Rektora Pacholskiego – jeśli nawet nie do meritum sprawy, to przynajmniej do trybu wzajemnego kontaktowania się przedstawicieli Władz Uczelni i Biblioteki.

Rada Biblioteczna wyraża przekonanie i wielką nadzieję, że w nadchodzących latach uda się przywrócić zgodne współdziałanie Władz Uczelni, Dyrekcji i Zespołu Biblioteki oraz całej społeczności uniwersyteckiej, dzięki czemu sytuacja Biblioteki ulegnie zdecydowanej poprawie zgodnie z najlepszym interesem Uczelni, miasta i całego regionu dolnośląskiego.

W imieniu Rady Bibliotecznej
Prof. dr hab. Anna Migoniowa
Przewodnicząca Rady Bibliotecznej

Wrocław, 8 lipca 2008 r.

Załącznik nr 1

Porównanie budżetów, ilości personelu i stanu zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu (BUWr), Biblioteki Uniwersyteckiej

w Warszawie (BUW) oraz Biblioteki Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu (BUAM)*

*dane dotyczące BUWi BUAM – dwóch bibliotek uczelnianych obsługujących podobnej wielkości uczelnie zaczerpnięto z Internetu

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu (BUWr.)

Budżet:

2005 r. ----- **9.597.900** zł (w tym limit wynagrodzeń 6.808.400zł)

2006 r. ----- **8.757.100** zł (w tym limit wynagrodzeń 6.648.200 zł)

2007 r. ----- **8.430.500** zł (w tym limit wynagrodzeń 5.922.600 zł)

2008 r. (z dn. 25.06.08) **8.088.700** zł (w tym limit wynagrodzeń 5.943.300 zł)

Personel:

220 osób, w tym 185 to pracownicy służby bibliotecznej (10 bibliotekarzy dyplomowanych), 23 – pracownicy administracyjno-techniczni, 5 – informatycy, 7 – pracownicy administracyjni.

Zbiory (stan na koniec 2007 r.):

BUWr – **2.267.642** wol.; wraz z bibliotekami specjalistycznymi UW łącznie – 3.816.065 wol.

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW)

(dane ze sprawozdania za 2006 r. dostępnego przez witrynę internetową Biblioteki <http://www.buw.uw.edu.pl> ; tu: „O Bibliotece”):

Budżet za 2006 r: **22.403.200** zł, w tym:

7.632.000 zł – eksploatacja gmachu;

11.394.100 zł – fundusz płac;

3.377.100 zł – wydatki rzeczowe

Personel: 271 pracowników (w przeliczeniu na etaty 260,6).

W tej liczbie mieści się zespół Centrum NUKAT [Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego], który (zgodnie ze sprawozdaniem za 2007 r. jego kierownika – mgr Marii Burchard, liczy **39** osób zatrudnionych na 37 pełnych etatów, jednym ¾ i jednym ½ etatu). Zatrudnienie pracowników Centrum NUKAT jest finansowane z dotacji SPUB, która w 2006 r. wyniosła 646.400 zł (+16.200 zł z BUWr) i była wliczona w budżet BUW, a w 2007 r. (zgodnie ze sprawozdaniem centrum NUKAT) była wyższa o 300.000 zł.

Po odjęciu pracowników Centrum NUKAT od ogólnej liczby personelu BUW należy zauważyć, że liczba zatrudnionych w BUW jest porównywalna z liczbą zatrudnionych w BUWr. **Zbiory**(stannakoniec2006r.):**2.859.319**wol.

Biblioteka Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu (BUAM)

(dane ze sprawozdania za 2006 r. dostępnego przez witrynę internetową Biblioteki <http://www.lib.amu.edu.pl>)

Budżet za 2006 r.: **11.867.000** zł, w tym:

7.324.000 zł – wynagrodzenia;
4.543.000 zł – pozostałe wydatki;
0 – koszty utrzymania obiektu

Personel: 200 osób (liczba etatów: 195,66 etatu, w tym: bibliotekarze i prac. inżynierjno-technicznych – 160,66 etatu, administracja + obsługa – 35 etatów)

Zbiory(stannakoniec2006r.):**2.747.716**wol. Warto nadmienić, iż BUAM corocznie otrzymuje z rezerwy rektora środki na planową retrokonwersję zbiorów w wys. 200.000 – 300.000 zł

UWAGI:

1. **od 2005 do 2008 r. nastąpił spadek budżetu BUWr o 16 %** (z 9.597.900 zł do 8.088.700 zł);

2. **między rokiem 2005 i 2007 nastąpił spadek limitu wynagrodzeń pracowników BUWr o 13%** (z 6.808.400 do 5.922.600);

3. BUWr, choć porównywalna liczbą zatrudnionego personelu i wielkością posiadanych zbiorów z zaprezentowanymi bibliotekami akademickimi – **BUWr, dysponuje budżetem**

(oraz funduszem płac) stanowiącym jedynie niemal 1/2 lub 1/3 budżetu zaprezentowanych bibliotek;

4. **tendencja sukcesywnego, corocznego redukowania budżetu BUWr, pomimo bardzo napiętej sytuacji wśród personelu BUWr i podejmowanych u JM Rektora prof. L. Pacholskiego wielokrotnych interwencji w tej sprawie, nadal została utrzymana** (dowodem jest wysokość budżetu przyznanego na 2008 r. decyzją JM Rektora UW z dnia 25.06.2008 -AK/KC/194/2008). W pozostałych prezentowanych Bibliotekach sytuacja jest odmienna, tj. bibliotekom z roku na rok, zapewne na miarę finansowych możliwości uczelni, budżet jest podwyższany (Wg informacji przekazanej ustnie przez dyrektora BUAM – w 2007 r. budżet Biblioteki wyniósł ok.14.000.000 zł);

5. warto też zwrócić uwagę, że **BUWr posiada bardzo bogate historyczne zbiory specjalne**, które obejmują m.in. największy w kraju zbiór starych druków (ponad 300.000 jednostek), drugi co do wielkości w kraju

zbiór rękopisów (ponad 12.000 jednostek, w tym: największy w kraju zbiór manuskryptów średniowiecznych – prawie 3.000 jedn.) i inne bogate historyczne zbiory specjalne, podczas gdy **wiele bibliotek akademickich wlicza do zbiorów specjalnych np. normy i patenty, które choć podwyższają dane statystyczne, nie wymagają takich nakładów finansowych, zabiegów i troski, jak utrzymanie i zabezpieczenie starych zbiorów specjalnych;**

6. skromny **budżet BUWr obejmuje też wydatki na rzecz dwóch bibliotek specjalistycznych: Biblioteki Austriackiej i Biblioteki Brytyjskiej oraz ich personelu (łącznie 4 etaty);**

7. **BUWr stara się realizować projekty i granty; w oparciu o finanse pochodzące z projektu Śląskie Archiwum Ikonograficzne zatrudnia na etatach i opłaca pracę 3 dodatkowych osób (3 pełne etaty).**

*ListwplynãtdoredakcjiPU13sierpnia2008 r.

KRUWiO wybrało nowe władze

Ostatnie spotkanie Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola w kadencji 2005–2008 odbyło się 26 sierpnia 2008 r. na Politechnice Wrocławskiej. Obradom przewodniczył prof. Tadeusz Luty.

Podsumowanie działalności

Przewodniczący prof. Tadeusz Luty podsumował działalność Kolegium Rektorów w latach 2002–2005 i 2005–2008. Nawiązał do wspólnych spotkań rektorów Uniwersytetu i Politechniki, które dały początek posiedzeniom rektorów w dzisiejszym składzie, i poprosił KRUWiO kolejnej kadencji o zachowanie ciągłości i cykliczności comiesięcznych posiedzeń. Zwrócił także uwagę na wypracowany prestiż i szacunek, jakim otaczają Kolegium lokalne gremia z władzami samorządowymi i rządowymi na czele. Przewodniczący podkreślił, że najważniejszą siłą tego środowiska jest integracja, jakiej dopracowali się rektorzy zasiadający w tym gremium przez ostatnie lata. Serdeczna, przyjacielska atmosfera panująca w Kolegium jest przedmiotem podziwu innych gremiów rektorskich w całej Polsce.

Prof. Luty wymienił liczne sprawy i tematy, nad jakimi obradowali rektorzy w ostatnich latach. Były wśród nich ważne dla całego środowiska akademickiego Wrocławia

i Opola inicjatywy: Wrocławski Festiwal Nauki, utworzenie Fundacji Pro Homine, wspólne konferencje z okazji ważnych wydarzeń naukowych. KRUWiO patronowało także wielu ważnym wydarzeniom akademickim. Wspólnie podejmowane są także decyzje w istotnych sprawach dotyczących środowiska, m.in. budowy środowiskowej biblioteki. Poprosił o zachowanie zwyczajów panujących w Kolegium, m.in. organizowania wyjazdowego posiedzenia w czerwcu w Olejnicy, otwartego posiedzenia KRUWiO w Auli Leopoldyńskiej corocznie 15 listopada, zapraszania na posiedzenia prezydenta Wrocławia, marszałka województwa dolnośląskiego, wojewody dolnośląskiego, przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia, przewodniczącego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, a także rektorów, byłych członków Kolegium, którzy skończyli swoją kadencję.

Kolegium Rektorów współpracuje z władzami lokalnymi w zakresie problemów akademickich; jest zaangażowane w inicjatywę władz miejskich Wrocławia dotyczącą Funduszu Stypendialnego Scientiae Wratislavienses. Inicjatywy podejmowane przez rektorów, w opinii przewodniczącego, powinny być realizowane przez powołane do tego celu biura na uczelniach członkowskich.

Rektorzy podziękowali prof. Tadeuszowi

Lutemu za przewodniczenie Kolegium i duże zasługi dla środowiska z racji pełnienia funkcji przewodniczącego KRASP oraz członkostwa w Zarządzie European University Association, organizacji międzynarodowej konferencji EUA Autumn Conference 2007.

Wybory nowych władz KRUWiO

Przewodniczący głosowania ks. prof. Waldemar Irek uzyskał jednogłośnie zgodę rektorów na ustanowienie rocznej kadencji w władzach KRUWiO i na czterech kandydatów do władz Kolegium w kadencji 2008–2012. O wyborze i kolejności pełnienia funkcji we władzach Kolegium zdecydowała liczba oddanych głosów.

Wyniki przeprowadzonego głosowania:

- ♦ prof. Tadeusz Więckowski (PWr) – 9 głosów
- ♦ prof. Marek Bojarski (UWr) – 8 głosów
- ♦ prof. Bogusław Fiedor (UE) – 4 głosy
- ♦ prof. Ryszard Andrzejak (AMed.) – 3 głosy

Przewodniczący prof. Tadeusz Więckowski i wiceprzewodniczący prof. Marek Bojarski będą pełnili funkcje przez jeden rok. W przyszłym roku przewodniczącym Kolegium Rektorów zostanie prof. Marek Bojarski.

Kolejne posiedzenie KRUWiO odbędzie się 16 września w siedzibie Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych we Wrocławiu na zaproszenie prof. Kazimierza Jaklewicza.

(kad, id)

Biblioteka im. Profesora Kazimierza Urbanika

12 czerwca br. Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego otrzymała imię Profesora Kazimierza Urbanika.

Uroczystość odbyła się w auli Hugona Steinhausa Instytutu Matematycznego (relacja z uroczystości p. PU nr 6–8/2008 r.).

Na uroczystości wspomniano zasługi wielkiego matematyka. O prof. Kazimierzu Urbaniku „prawie zawsze” i „prawie wszędzie” mówił jego uczeń prof. Zbigniew J. Jurek. Prof. Józef Łukasiewicz opowiedział o „Kazimierzu z Krzemieńca”. Profesora Urbanika wspominali także prof. Lucjan Sobczyk, prof. Bronisława Morawiecka, prof. Ludwik Turko, a syn Witold Urbanik podziękował za uhonorowanie pamięci swojego ojca.

Portret męża odsłoniła pani Stefania Urbanik, a na łamach PU podzieliła się swoimi wspomnieniami i refleksjami.

Wspomnienia

Prof. dr Kazimierz Urbanik (1930–2005)

Męża wspominała pani Stefania Urbanik

Przeżyliśmy z mężem 53 lata, więc może i ja dorzucę kilka wspomnień. Kazik należał chyba do 6 lub 7 komitetów redakcyjnych różnych czasopism matematycznych, aż wreszcie postanowił stworzyć swoje probabilistyczne czasopismo „Probability and Mathematical Statistics”. Udało się i pierwszy numer ukazał się w 1983 roku. Ja żartowałam, że jest to jego trzecie ukochane dziecko. Sam recenzował nadsyłane prace lub przekazywał je innym recenzentom. W pewnym momencie trudności finansowe Uniwersytetu postawiły pod znakiem zapytania istnienie czasopisma. Kazik bardzo się tym martwił. Nie znam wszystkich szczegółów, wiem, że udało się je ocalić dzięki współpracy z Politechniką Wrocławską. W maju 2005 roku, kiedy był już bardzo słaby, odwiedziło go trzech profesorów: prof. Zbigniew J. Jurek z Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Aleksander Weron z Politechniki Wrocławskiej i prof. Wojbor A. Wojczyński z Uniwersytetu w Cleveland w USA. Zaproponowali oni swoją pomoc przy pracach redakcyjnych. Kazik był bardzo wzruszony, poprosił o kartkę papieru, na której napisał, że przekazuje im redakcję i pragnie, by wszyscy trzej zostali redaktorami naczelnyymi i rozdzielili między siebie obowiązki. To był jakby jego testament. Kiedy odeszli, Kazio powiedział: *Jestem bardzo szczęśliwy, że została załatwiona najważniejsza moja sprawa, i zobaczyłam pierwszy raz w życiu tzy w jego oczach. To jest dowód, jak bardzo chciał to czasopismo i mam nadzieję, że wszystkie jego numery będą zawsze znajdowały się tu, w bibliotece Instytutu Matematycznego UW, jak również komplet odbitek 184 prac Kazia, które przekazałam na ręce Pana prof. Z. Jurka. Cieszę się, bo już widziałam nowe egzemplarze „Probability and Mathematical Statistics”.*

Kiedyś zapytałam mojego męża, dlaczego nie na-

pisze podręcznika lub monografii. Odpowiedział, że na to będzie czas później, teraz ma jeszcze bardzo dużo nowego do napisania. Już nie napisze, ale wierzę, że młode umysły będą kontynuować i rozwijać jego zagadnienia badawcze, które dotyczyły tak wielu dziedzin matematyki.

Stefania Urbanik

Kazimierz Urbanik: „prawie zawsze” i „prawie wszędzie” – tak o Profesorze mówił jego uczeń prof. Zbigniew J. Jurek

Szanowni Państwo!

Zanim dowiemy się od Pana Profesora Józefa Łukasiewicza co kryje się pod intrygującym tytułem jego odczytu „Kazimierz z Krzemieńca”, przypomnę główne etapy kariery naukowej Kazimierza Urbanika. Moje wystąpienie zatytułowałem podobnie, jak to zrobiłem w artykule w piśmie „Uniwersytet Wrocławski” nr 2, str.13, listopad 2000 r.

Prawie zawsze, prawie wszędzie? Osoby znające rachunek prawdopodobieństwa – główną dziedzinę zainteresowań naukowych Kazimierza Urbanika – wiedzą, że jest to aluzja do tzw. praw wielkich liczb, ale jestem pewien, że i inni z Państwa też zrozumieją moją intencję i myśl mojego wystąpienia.

1 października 1950 r. Kazimierz Urbanik, student trzeciego roku matematyki na Uniwersytecie Wrocławskim, otrzymał stanowisko „zastępcy asystenta na połowę etatu”. Profesor Stanisław Hartman, którego osobę nie tak dawno uhonorowaliśmy tablicą na budynku Instytutu Matematycznego, na 1000. posiedzeniu wrocławskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Matematycznego mówił: „... były wtedy takie stanowiska, ale można powiedzieć, że On (Urbanik) je piastował, ponieważ było to wielkie wyróżnienie na poczet przyszłych sukcesów.”

Kariera naukowa Urbanika potoczyła się błyskawicznie! Doktorat uzyskał w 1956 r., tytuł naukowy docenta w 1957, tytuł profesora nadzwyczajnego w 1960, a profesora zwyczajnego w 1964 r. W 1965 r. został wybrany na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk (jak wspominał Kazimierz w wywiadzie z Magdaleną Bajer, jeszcze do nie dawna był on „najmłodszym” wybranym członkiem w historii PAN.) Członkiem rzeczywistym PAN został w 1973 r. Całe swoje życie naukowe spędził, a może należałoby powiedzieć pościżej Uniwersytetowi Wrocławskiemu.

W 1962 r. prof. Kazimierz Urbanik tworzy pierwszą w Polsce Katedrę Teorii Prawdopodobieństwa. To tu, do Wrocławia, profesor Władysław Orlicz z Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, przysłał swojego ucznia Zbigniewa Ciesielskiego (obecnie członek rzeczywisty PAN), aby u Urbanika poznał proces i miarę Wienera. Podobnie prof. Stanisław Mazur, dyrektor Instytutu Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego, delegował do Urbanika swoich studentów i uczniów, aby później mogli budować podstawy nowoczesnej teorii prawdopodobieństwa w ... stolicy. O takiej roli Kazimierza Urbanika wspominał w swoim wystąpieniu prof. S. Kwapien z Uniwersytetu Warszawskiego.

O potęgę i roli wrocławskiego środowiska probabilistycznego, którego Urbanik był niekwestionowanym liderem, może świadczyć to, iż to Andrej N. Kołmogorow, który w latach 30. XX wieku współtworzył matematyczną teorię prawdopodobieństwa, nobilitował tutejsze środowisko określeniem wrocławskiej szkoły teorii prawdopodobieństwa.

Tak późne powstanie teorii prawdopodobieństwa dla wielu z Państwa może być zaskoczeniem, wszak los i przypadek towarzyszą nam od początku, a pewnie wielu z nas pamięta, że „pod krzyżem rzucano kości, by podzielić szaty Jego”. W 1982 r. prof. Jean Dieudonné (członek prestiżowej światowej grupy matematyków występujących pod pseudonimem Nicolas Bourbaki) w książce pt. „A Panorama of Pure Mathematics, as Seen by N. Bourbaki” wymienia wyniki Urbanika jako jedne z najbardziej znaczących w rozwoju probabilistyki. W 1980 r. K. Urbanik był współzałożycielem i Redaktorem Naczelnym (1980-2005) nowego międzynarodowego czasopisma probabilistycznego „Probability and Mathematical Statistics”, które było i jest wspólnym przedsięwzięciem z kolegami z Politechniki Wrocławskiej.

Prawie wszędzie? Prof. Kazimierz Urbanik w latach 1961–1965 był prorektorem Uniwersytetu Wrocławskiego ds. młodzieżowych (mając zaledwie 31 lat!). W okresie 1976–1981 był rektorem naszego Uniwersytetu. Przez 26 lat (1967–1978 i 1981–1996) był dyrektorem Instytutu Matematycznego (kiedyś zapytał mnie o to prof. Jan Miodek, wieloletni dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UW). Urbanik był wieloletnim członkiem Prezydium PAN, a w latach 1984–1986 jej wiceprezesem. Wrocławskim Oddziałem Akademii kierował od 1972 do 1977 r. Przez wiele lat był też członkiem redakcji czasopisma społeczno-kulturalnego „Odra” we Wrocławiu. Taka ogromna aktywność i waga wyników naukowych K. Urbanika przyniosła mu wiele nagród i wyróżnień. Wśród matematyków bardzo cenione są wyróżnienia przyznawane przez środowisko matematyczne, a więc przez tych, którzy są w stanie w pełni docenić głębię, kunszt i piękno wyniku, ale również subtelność jego dowodu. Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu przyznał Profesorowi Urbanikowi Medal W. Orlicza, Uniwersytet Warszawski wspólnie z Polskim Towarzystwem Matematycznym uhonorował Go Medalem im. W. Sierpińskiego, zaś Instytut Matematyczny PAN – Medalem S. Banacha.

W 1995 r. prof. Urbanik został obdarzony godnością doktora honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego i Politechniki Wrocławskiej.

Na arenie międzynarodowej osiągnięcia naukowe K. Urbanika zostały nagrodzone Palmami Francuskiej Akademii Nauk, Medalem Króla Leopolda II w Belgii i nagrodą im. Jurzykowskiego w USA.

Profesor był nie tylko wspaniałym uczonym, doskonałym organizatorem i liderem naukowym, ale też wykładawcą akademickim i nauczycielem. Wypromował 17 doktorów, do których i ja mam szczęście należeć. Ktoś zauważył, że nasza siedemnastka jest rozproszona na pięciu kontynentach, a jeden z nas, dr Marek Pieńkowski, wstąpił do Zakonu Dominikanów i przez pewien okres był jego prowincjałem. Żartobliwie mówiąc, można powiedzieć, że i w „tamtych rejonach” Profesor też ma swoich ludzi!

Myszę, że dzisiejsza uroczystość nie wydaje się odpowiednim miejscem dla szczegółowego omawiania wyników naukowych Profesora. Dlatego ograniczę się tu jedynie do ich wymienienia:

- wprowadzenie miary Gaussa na grupach (to taki odpowiednik „krzywej dzwonowej” spotykanej w wielu dziedzinach nauki. Miara Gaussa z kolei jest sednem procesu Wienera, który może Państwo

„widzieć” obserwując zachowanie wskaźników giełdowych, czy swoich rachunków emerytalnych)

- jednoczesność i przemienność obserwabli w mechanice kwantowej (o tym chcę wspomnieć dlatego, że są dziś wśród nas koledzy fizycy)

- stworzenie teorii prognozy i całki losowej (co było rozwinięciem klasycznej teorii wspomnianych już Kołmogorowa i Wienera)

- badanie operatorowych twierzeń granicznych (część z nich zamieściłem w monografii napisanej wspólnie z J. D. Masonem (USA) i wydanej w J. Wiley w 1993 r.)

- aksjomatyczna teoria informacji.

Na zakończenie wspomnę o czymś, o czym już mówiłem Pani Stefani Urbanik, która dziś wraz z innymi członkami rodziny zaszczyliła nas swoją obecnością.

Będąc na konferencji probabilistycznej w Tokio, w listopadzie 2007 r., jeden z kolegów japońskich, prof. Ken-iti Sato, opowiedział jak to jego promotor Kyoshi Yosida dowiedział się o pracach młodego polskiego matematyka Kazimierza Urbanika zdecydował, aby prace te zaprezentować na ich seminarium probabilistycznym w Tokio. Zapytałem Ken-iti kiedy to było? Na to on po chwili namysłu odpowiedział: Pamiętam to była jesień... 1958 r! Życzmy sobie, aby i nas tak wspomniano po pięćdziesięciu latach!

Zbigniew J. Jurek
(www.math.uni.wroc.pl/~zjurek)

Wspomnienia profesorów UW

Niech mi będzie wolno przekazać kilka wspomnień i nieco myśli, które kojarzą się z osobą Kazimierza Urbanika. Tak się złożyło, że w latach 70. ubiegłego wieku, gdy kierował uczelnią jako rektor, byłem Jego zastępcą do spraw nauki i współpracy z zagranicą. Miałem więc możliwość poznać Go z bliska, tym bardziej, że traktował mnie jako przyjaciela i tym samym Mu się odwzajemniałem.

Rektor Kazimierz Urbanik zapisał się w historii Uniwersytetu Wrocławskiego – o czym jestem przekonany – jako jedna z wyróżniających się i szczególnie zasłużonych postaci. Obejmowaliśmy, z nadania ówczesnych władz polityczno-państwowych, stery uczelni, która nie zajmowała w tych czasach pozycji, na którą zasługiwała. Było dla nas oczywiste, że poziom nauki i uznanie jej znaczenia wśród ówczesnych władz są w naszej działalności priorytetowe. Dzięki niekwestionowanej wysokiej pozycji naukowej, jaką osiągnął w matematyce, dzięki niezwykle spokojnemu, życzliwemu, a jednocześnie dość zdecydowanemu w słusznych sprawach usposobieniu, Prof. Urbanik wyrobił sobie szybko autorytet na terenie uczelni, a także wśród politycznych decydentów, którzy zaczęli się z Nim liczyć.

Przede wszystkim byliśmy w stanie rozszerzyć w sposób istotny współpracę zagraniczną przez popieranie wszelkich kontaktów i podejmowanie inicjatyw. Przykładowo można przytoczyć realizację dwu spośród wielu umów dwustronnych: z Katolickim Uniwersytetem w Leuven oraz Uniwersytetem Monachijskim. Ci, którzy pamiętają owe czasy, mogą sobie łatwo zdać sprawę z barier, jakie stwarzały w tym przypadku ówczesne władze. Słowo katolicki (co mi jasno dawano do zrozumienia podczas rozmów) nie kojarzyło się najlepiej z ówczesnymi tendencjami, a „Monachium” uchodziło wtedy za centrum rewizjonizmu niemieckiego. Warto wspomnieć, że każdy wyjazd do Niemiec Zachodnich wymagał specjalnej zgody Ministerstwa. Jeżdżąc oficjalnie po świecie, staraliśmy się

akcentować otwartość naszej uczelni.

Mieliśmy też niemałe osiągnięcia w dziedzinie wydawnictw naukowych, organizacji różnych imprez międzynarodowych i finansowania projektów badawczych.

Kiedy wspominam te lata, nasuwają się w moich myślach pewne wnioski co do roli i możliwości działania na polu nauki ludzi, którzy zajmowali taką pozycję, jak Kazimierz Urbanik. Aby spełnić najlepiej swą misję w owych czasach, niezbędne było pogodzenie podstawowych zasad współżycia w społeczności akademickiej z ograniczeniami rządzących. Im lepiej się pracowało dla dobra uczelni, tym większy można było osiągnąć margines swobody działania. Wydawało się, że naszym zadaniem jest służyć uczelni i Polsce w wymiarze maksymalnym, na który pozwalały ówczesne władze. I na koniec mej krótkiej wypowiedzi niech mi będzie wolno powiedzieć po tych wielu latach o pewnym szczególe, o którym nigdy się nie mówiło w aspekcie mojej współpracy z prof. Urbanikiem. Otóż po pierwszej kadencji rektorowania próbowano wymusić na prof. Urbaniku zmianę obsady stanowiska prorektora, którą zajmowałem. Nie będę komentował dlaczego. Stanowisko prof. Urbanika było jednoznaczne: jeżeli mnie nie zatwierdzą, to on rezygnuje. Nigdy nikomu, a tym bardziej mnie o tym nie mówił. Obaj nie mieliśmy czym się chwalić.

Lucjan Sobczyk

Sp. Profesor Kazimierz Urbanik – Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego – był nie tylko znakomitym matematykiem, lecz także dbał o rozwój nauki w innych dziedzin wiedzy i procesu nauczania. Dzięki decyzji Pana Rektora Instytut Biochemii zyskał nową strukturę organizacyjną umożliwiającą wielokierunkowość badań naukowych i nowoczesny program zajęć dydaktycznych, oparty na aktualnych badaniach naukowych i ich metodologii. Decyzja ta utorowała drogę pomyślnego rozwoju kierunku studiów biochemii na Uniwersytecie Wrocławskim oraz dalsze przekształcenia strukturalne, które doprowadziły do utworzenia nowego Wydziału – Biotechnologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Bronisława Morawiecka

Z profesorem Urbanikiem miałem przyjemność i zaszczyt spotykać się wielokrotnie, w różnych okolicznościach i przy różnych okazjach. Po raz pierwszy było to przed prawie czterdziestu laty, gdy jako ówczesny doktorant w Instytucie Fizyki Teoretycznej postanowiłem pogłębić swoje wiadomości z rachunku prawdopodobieństwa. Nie pamiętam teraz, czy był to wykład kursowy dla studentów matematyki czy też wykład monograficzny. Nazwisko Kazimierza Urbanika miało już wtedy dużą wagę naukową, ale – jak dobrze wiadomo – nie każdy wybitny uczyony jest równie wybitnym wykładowcą.

Teraz, opierając się nie tylko na wspomnieniach sprzed kilkudziesięciu lat, ale również z perspektywy dosyć już długiej własnej kariery akademickiej, mogę z całym przekonaniem stwierdzić, że profesor Urbanik był wykładowcą znakomitym. Każdy jego wykład był jak starannie przygotowany spektakl, świetnie zagrany i z precyzyjnie podaną tezę. Rachunek prawdopodobieństwa w wykonaniu Kazimierza Urbanika był prawdziwą ucztą intelektualną, a trudne zagadnienia były podawane z niezwykłą swadą i dużą kulturą słowa. Do dzisiaj mam jeszcze moje notatki z tych wykładów i przeglądając

je widzę ponownie sylwetką Profesora, z nieodłącznym kawałkiem kredy w ręku, tłumaczącego subtelne zagadnienia probabilistycznej teorii miary. Później byłem też słuchaczem kolejnego wykładu profesora Urbanika, poświęconego tym razem teorii całkowania funkcjonalnego, używanego wówczas w sposób bardzo heurystyczny przez fizyków teoretyków, nie zawsze do końca świadomych matematycznej złożoności używanego narzędzia. Mój kolejny bliższy kontakt z profesorem Urbanikiem nastąpił dopiero po blisko dziesięciu latach i nie było to już na płaszczyźnie naukowej. Był to okres jeden z najciekawszych w dziejach nie tylko naszej uczelni, kiedy wybuchła „Solidarność” i wszyscy znaleźliśmy się w sytuacji dalece odległej od akademickiej rutyny. Byłem wtedy przewodniczącym uniwersyteckiej „Solidarności”, a Kazimierz Urbanik był rektorem Uniwersytetu. Siłą rzeczy moje kontakty z rektorem były dość częste, a prawie każdy dzień przynosił sytuację, gdzie obie strony – władze uczelni i gwałtownie rozwijający się, szukający swego miejsca ruch społeczny zwany NSZZ „Solidarność” – musiały podejmować wzajemnie zależające się decyzje. Uczestniczyłem wtedy również w posiedzeniach Senatu i miałem okazję obserwować jak rektor Urbanik działał w sytuacjach, gdy u innych emocje wydawały się czasami brać górę nad zdrowym rozsądkiem.

Profesor Urbanik zajmował dość eksponowane stanowisko partyjne. Nie był jednak nigdy działaczem partyjnym, trudno go nawet byłoby nazwać politykiem – o ile takie pojęcie miało jakiś sens w PRL-owskiej rzeczywistości. Mimo to, a może właśnie dlatego, był autorytetem nawet w wysokich gremiach partyjnych. Nie był bowiem postrzegany jako członek takiej czy innej wewnętrznej koterii partyjnej, czy też jako konkurent do partyjnego stanowiska. Jego autorytet wyodził się z wysokiej rangi naukowej. Partia potrzebowała czasami takich ludzi jako swoistego dowodu na docenianie spraw nauki. Dlatego też, profesor Urbanik działając jako rektor Uniwersytetu był w stanie przeprowadzić wiele spraw, często działając ponad głowami co bardziej zacietrzewionych członków uczelnianego komitetu partyjnego.

Teraz, gdy spotykamy się na uroczystości nadania Jego imienia bibliotece matematycznej, czcimy pamięć profesora Kazimierza Urbanika w najbardziej godny i odpowiadający Jego sylwetce sposób. Był to wybitny rektor, ciepły człowiek, dobry organizator. Przede wszystkim był to jednak wielki uczyony i znakomity wychowawca. Jego imię, umieszczone tu, na ścianie matematycznej biblioteki, jest na właściwym miejscu.

Ludwik Turko

Podziękowania

Szanowni Państwo!

Chciałbym w imieniu swoim i mojej rodziny podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do tak godnego uhonorowania pamięci mojego ojca, przez nadanie tej bibliotece jego imienia. Godnego, bo czyż biblioteka nie jest sercem każdej instytucji naukowej, miejscem pracy profesorów i studentów, skarbcem, w którym gromadzone są osiągnięcia pokoleń uczonych budujących gmach nauki. Do tego gmachu swą cegiełkę dołożył mój ojciec. Materialnym tego wyrazem jest obecność w tej bibliotece skompletowanego zbioru jego prac. Jeszcze raz dziękuję za tak godne jego uhonorowanie.

Witold Urbanik

Z obrad Senatu UW

25 czerwca 2008 r.

Obradom przewodniczył Rektor prof. Leszek Pacholski.

Senat mianował na stanowisko

☐ profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony

dr hab. Bożenę Jandę-Dębek w Instytucie Psychologii (od 1 VII 2008 r.)

dr hab. Kingę Lachowicz-Tabaczek w Instytucie Psychologii (od 1 VII 2008 r.)

dr hab. Lecha Jakóbczyka w Instytucie Fizyki Teoretycznej (od 1 VII 2008 r.)

dr hab. Jerzego Biniewicza w instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej (od 1 X 2008 r.)

dr hab. Bogumiłę Staniów w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa (od 1 X 2008 r.)

dr hab. Jeana Marie de Nivelles w Instytucie Informatyki (od 1 X 2008 r.)

☐ docenta na czas nieokreślony (na podstawie umowy o pracę) od 1 X 2008 r.

dr Bogdana Mincera w Instytucie Matematycznym.

Senat

☐ przyjął opinie o zasługach i dorobku (przygotowane przez prof. Wandę Wojtkiewicz-Rok z Akademii Medycznej we Wrocławiu i prof. Tadeusza Brzezińskiego z Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie) i nadał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego na wniosek Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych prof. Waldemarowi Kozuschkowi.

Senat

☐ podjął uchwałę w sprawie dodatkowego zatrudnienia nauczycieli akademickich będących jednoosobowymi organami uczelni publicznej

Senat wyraził zgodę na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez prof. Jacka Otlewskiego pełniącego funkcję jednoosobowego organu uczelni publicznej, zgodnie ze złożonym oświadczeniem stanowiącym załącznik do uchwały.

Jednocześnie Senat odmówił zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez pozostałych nauczycieli akademickich będących jednoosobowymi organami uczelni publicznej, którzy złożyli oświadczenia stanowiące załączniki do tej uchwały.

Senat

☐ wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 30 września 2008 r. z zatrudnionymi w Ośrodku Alliance Francaise na-

uczycielami akademickimi:

mgr Małgorzatą Bazan

mgr Marią Demkowicz

mgr Elżbietą Pilecką

mgr Anną Rydz

mgr Grażyną Sojką

mgr Haliną Sudol-Sadowską

mgr Joanną Wróbel

oraz z zatrudnioną w Ośrodku Alliance Francaise na podstawie mianowania na stanowisku kustosa

mgr Zofię Morasiewicz-Charroux

Senat

☐ wprowadził zmiany do Uchwały nr 62/2008 Senatu UW z dnia 28 maja 2008 r. w sprawie określenia zasad i trybu rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2009/2010

W załączniku do uchwały dodaje się zasady rekrutacji na studia niestacjonarne (wieczorowe) II stopnia, na kierunku filologia, specjalność filologia hiszpańska w następującym brzmieniu:

„na studia przyjmowani będą w pierwszej kolejności absolwenci studiów licencjackich filologii hiszpańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. O miejscu na liście rankingowej decyduje ocena na dyplomie licencjackim. O ile przewidziany limit nie zostanie wypełniony, w dalszej kolejności przyjmowani będą absolwenci studiów licencjackich w zakresie filologii hiszpańskiej z innych ośrodków prowadzących studia pierwszego stopnia w zakresie filologii hiszpańskiej. O miejscu na liście rankingowej decyduje ocena na dyplomie licencjackim”.

Senat

☐ wyraził zgodę na realizację kształcenia zamawianego

Senat Uniwersytetu Wrocławskiego wyraził zgodę na realizację kształcenia zamawianego na kierunku matematyka na specjalnościach związanych z zastosowaniami matematyki.

Senat

☐ wprowadził zmiany do Uchwały Nr 49/2008 Senatu UW z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie określenia limitów przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2008/2009

Dodaje się zapis w brzmieniu:

„W przypadku zamówienia przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego kształcenia na kierunku matematyka na Uniwersytecie Wrocławskim w ramach Priorytetu IV, Działanie 4.1, Poddziałanie 4.1.2, zwiększa się o 60 limit przyjęć na studia pierwszego stopnia na matematyce w roku akade-

mickim 2008/2009”.

Senat

☐ wyraził zgodę na powołanie Fundacji „Leopoldinum” (p. BIP – uchwały senatu)

Senat

☐ zatwierdził sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Wrocławskiego za rok 2007 Senat zatwierdził zbadane przez biegłych rewidentów sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Wrocławskiego za rok 2007 wykazujące:

- sumę bilansową po stronie aktywów i pasywów na dzień 31.12.2007 r. 558.304.308,78 zł

- zysk netto za rok obrotowy w wysokości 16.135.094,12 zł

- zwiększenie stanu środków pieniężnych w ciągu roku obrotowego o kwotę 26.332.311,68 zł.

- wzrost kapitału własnego za rok obrotowy o kwotę 23.066.786,96 zł.

Senat

☐ podjął uchwałę w sprawie przeznaczenia zysku netto z lat ubiegłych

Senat podjął uchwałę o przeznaczeniu zysku netto z lat ubiegłych, w wysokości 5.764.523,35 zł, na zwiększenie funduszu zasadniczego Uczelni.

Senat

☐ podjął uchwałę w sprawie przeznaczenia zysku netto za 2007 rok

Senat podjął uchwałę o przeznaczeniu zysku netto za rok 2007, w wysokości 16.135.094,12 zł., na zwiększenie funduszu zasadniczego Uczelni.

Senat

☐ podjął uchwałę w sprawie wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2007 rok

Senat przyjął wykonanie planu rzeczowo-finansowego za 2007 rok.

Senat

☐ podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego na 2008 rok

Senat zatwierdził plan rzeczowo-finansowy na 2008 rok.

Senat

☐ określili wysokość środków na wynagrodzenia w 2008 r.

Senat określił środki na wynagrodzenia w 2008 roku na poziomie 183 500,0 tys. zł.

Senat

☐ zatwierdził roczne Sprawozdanie Rektora z działalności Uniwersytetu Wrocławskiego w 2007 roku (p. BIP – informacje).

(kad)

Cenny dar Profesora Jean'a Marie Strelcyna

27 czerwca 2008 r. został podpisany przez prof. Jean'a Marie Strelcyna, profesora matematyki uniwersytetów w Paryżu i Rouen, oraz urzędującego do 31 sierpnia br. Rektora prof. Leszka Pacholskiego akt notarialny dotyczący darowizny.

Prof. J.M. Strelcyn formalnie przekazał Bibliotece Uniwersyteckiej na własność swój księgozbiór, który zaczął gromadzić tuż po osiedleniu się we Francji w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku, chociaż znajdują się w nim także publikacje wcześniejsze.

Pasją prof. J. M. Strelcyna jest literatura europejska (szczególnie rosyjska), a przede wszystkim poezja. W związku z tym zaczął się interesować również historią Europy, a szczególnie, jak sam pisze, historią Rosji i sowiektów. Przekazana Bibliotece Uniwersyteckiej kolekcja składa się z publikacji w języku rosyjskim, francuskim, angielskim i oczywiście polskim, a dotyczy przede wszystkim historii Rosji i Związku Radzieckiego oraz poezji rosyjskiej. Zgromadzone książki obejmują pamiętniki i wspomnienia, życiorysy literatów rosyjskich i radzieckich oraz utwory historyczno-literackie. Wśród publikacji z zakresu historii Rosji i Związku Radzieckiego znajdują się pamiętniki i wspomnienia różnych działaczy politycznych, oraz ofiar reżimu sowieckiego. Wartość zbioru podnoszą dodatkowo reedycje książek wydanych po 1991 r. (pełne wydania) oraz tych samych książek okaleczonych przez cenzurę. Przykładem są kolejne wydania *Czukokaty* Korniej Czukowskiego, skompletowane przez profesora Strelcyna – ocenzone wydanie radzieckie

Prof. Jean Marie Strelcyn przekazuje swój księgozbiór

z 1979 r., wydanie z 1999 r. stanowiące w pewnym sensie uzupełnienie wydania z 1979 r., oraz reprint z 2006 r. Ponadto, w kolekcji występują wydania niskonakładowe – książki wydane w 150 egzemplarzach i należące do rzadkości. *Rossica* i *sovietica* stanowią trzon księgozbioru prof. Jean'a Marie Strelcyna. Oprócz tych wydawnictw Biblioteka Uniwersytecka otrzyma także publikacje z zakresu literatury, historii, historii nauki, wśród których jest bogaty zbiór biografii uczonych. Przekazany zbiór literatury z pewnością znajdzie swoich użytkowników wśród pracowników naukowych i studentów filologii słowiańskiej, politologii, historii, a także pośród innych czytelników zainteresowanych tą problematyką. Zgodnie z wolą donatora fizycznie księgozbiór przekazany zostanie Bibliotece po

śmierci Profesora i będzie przechowywany w BUWr jako odrębna kolekcja.

Anna Hołyk

Darczyńca prof. J.M. Strelcyn

Dar Herberta i Ursuli Felkel dla Biblioteki Uniwersyteckiej

W środę, 10 lipca, dr Edyta Koftyńska, dyrektor Oddziału Zbiorów Specjalnych, przyjęła państwa Herberta i Ursulę Felkelów.

Związani są oni od pokoleń ze Srebrną Górą (ojciec pana Felkela był do 1933 roku burmistrzem miasta), od lat publikują książki i artykuły na te-

mat historii miasta i twierdzy srebrnogórskiej. Podczas wizyty goście z Niemiec przekazali do zbiorów Gabinetu Śląsko-Łużyckiego 41 roczników czasopisma „Unsere Heimat”, powojennej kontynuacji „Frankenstein- Münsterberger Zeitung”, które z własnej inicjatywy przez 7 lat kompletowali z zamiarem przekazania ich naszej bibliotece, odkąd dowiedzieli się, że od 1967 roku

Biblioteka nie otrzymywała tego wydawanego przez związek byłych mieszkańców ziemi ząbkowicko-ziębickiej (Heimatkreis Frankenstein) czasopisma. Pan Felkel z wielkim zainteresowaniem obejrzał także internetową prezentację Biblioteki Cyfrowej BUWr i wyraził swoje uznanie dla jej możliwości wyszukiwawczych.

Arkadiusz Cencora

Biblioteka 2.0 – zasoby cyfrowe w nauce, kulturze i administracji

15 maja 2008 r. w auli im. Kazimierza Lepszego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się konferencja naukowa „Biblioteka 2.0 – zasoby cyfrowe w nauce, kulturze i administracji”.

Organizatorami konferencji byli pracownicy Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego oraz Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Wśród zaproszonych gości był zastępca Ministra Rozwoju Regionalnego, władze Uniwersytetu Śląskiego, dyrektorzy archiwów państwowych Katowic, Łodzi, Częstochowy, Opola i Krakowa, pracownicy oddziałów regionalnych IPN, muzeów oraz bibliotek naukowych. W konferencji uczestniczyło blisko 150 bibliotekarzy, muzealników, archiwistów i nauczycieli z całej Polski.

Wiodącym tematem obrad były aspekty natury prawnej i technicznej oraz zjawiska kulturowe dotyczące prezentacji w Internecie dóbr wiedzy i kultury ze zbiorów bibliotecznych i archiwalnych oraz prywatnych. Nowe technologie otworzyły powszechny dostęp do dorobku myśli intelektualnej – masowo i bez skrępowania powstają prywatne internetowe „archiwa kultury”, istnieją także bardziej lub mniej skoordynowane instytucjonalne archiwa cyfrowe, a wszyscy wykorzystują już narzędzia Web 2.0. W tym kontekście zaprezentowano efekty pracy bibliotekarzy i informatyków: Forum 2.0 i Blog 2.0 oraz działalność bibliotek cyfrowych w Polsce w ramach Federacji Bibliotek Cyfrowych, a także zasady funkcjonowania Społecznej Pracowni Digitalizacji Śląskiej Biblioteki Cyfrowej.

Tworzenie wolnej kultury przy wykorzystaniu technologii cyfrowych oraz aspekty prawne dotyczące prawa własności do treści intelektualnych były tematem referatu „Projekt Creative Commons Polska” Alka Tarkowskiego (Creative Commons Polska, ICM UW). Autor prezentował funkcjonujące w Internecie legalne i „pirackie” serwisy oraz odpowiadał na często stawiane pytania: Czy i w jakim stopniu należy chronić własność intelektualną? Czy kultura i wiedza jest towarem? Komu, ile razy i kto powinien płacić za wytworzone treści intelektualne? Dlaczego bardziej boimy się piractwa i plagiatów, a w tym kontekście hamujemy rozwój kultury i wiedzy? Czy autor nie jest użytkownikiem, a użytkownik nie może być autorem? Kto

jest ważniejszy?

Jednym z rozwiązań prawnych jest propozycja Creative Commons. Projekt oferuje twórcom licencje pozwalające na zachowanie własnych praw i jednocześnie na dzielenie się swoją twórczością z innymi. Licencje Creative Commons działają, w przeciwieństwie do zasady „wszelkie prawa zastrzeżone”, na założeniu „pewne prawa zastrzeżone”, co zachęca do tworzenia wspólnej, wolnej kultury, której elementy mogą być swobodnie zapożyczane, wymieniane i zmieniane. Więcej na temat idei wolnej kultury można przeczytać w e-książce Lawrence Lessiga, którą można pobrać za darmo ze strony: <http://www.futrega.org/wk/>, a informacje o licencjach CC znajdują się na stronie Creative Commons Polska: <http://creativecommons.pl/>.

Celem referatu Adama Dudczaka (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Siecione) pt. „Czego potrzebują Bibliotekarze 2.0 i co mogą im dać informatycy – dwugłós” było przedstawienie idei sieci semantycznej oraz korzyści wpływających z jej pełnego lub częściowego wykorzystania. W szczególności omówiono korzyści związane z wdrożeniem rozwiązań semantycznych w systemach informatycznych służących do budowy bibliotek cyfrowych.

Podczas drugiej części referatu, przedstawionej przez Grzegorza Gmitera (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), poruszono sprawy tworzenia i funkcjonowania Biblioteki 2.0 w oparciu o narzędzia Web 2.0. Idea ta jest charakterystycznym przykładem szybko dokonujących się zmian w „nowych mediach”, a polega na wskazywaniu i udostępnianiu narzędzi, które służą tworzeniu nowych zasobów informacyjnych i umożliwiają współdziałanie użytkowników Internetu w tworzeniu – w naszym przypadku – bibliotek. Jednym z głównych celów jest danie użytkownikom większej niż dotychczas niezależności w ramach struktury biblioteki, a także możliwości we wprowadzaniu zarówno nowych treści, jak i zmian w „społecznościowych” serwisach WWW. Zjawisko to polega nie tylko na zatrzymaniu dotychczasowych użytkowników, lecz także na aktywnym poszukiwaniu nowych. Jest również tożsame z zastosowaniem w jak największym stopniu nowatorskich technologii i idei Web 2.0 w celu lepszego dostarczania użytkownikom usług bibliotecznych. Narzędzia, które mogą służyć bibliotekarzom w wykorzystaniu Web 2.0, w ich pracy, to np.

weblogi (blogi), podcasty, czytelniki RSS, komunikatory internetowe, aplikacje typu Wiki i Flickr, a także wideoblogi, czy serwisy typu digg. Więcej informacji na ten temat można znaleźć np. w artykule Grzegorza Gmitera „Library 2.0. Możliwości zastosowania Web 2.0 w bibliotekach polskich” (EBIB 4/2007 (85)).

Jedne z najbardziej kontrowersyjnych poglądów na temat bibliotek cyfrowych wygłosił Henryk Hollender (Biblioteka Politechniki Lubelskiej). W streszczeniu swojego referatu napisał: „W zakładanie bibliotek cyfrowych w Polsce zaangażowani są różni interesariusze; rozmaite też przyświecają im cele. Nie uzgodnili oni jednak między sobą, czy z ich działań ma wyniknąć nowy ład informacyjny – zwłaszcza w zakresie dostępności do piśmiennictwa w języku polskim lub autorów o polskiej tożsamości instytucjonalnej. Brak precyzji w doborze metadanych oraz niejednolite traktowanie wymogu pełnotekstowości, obniża wyszukiwalność obiektów cyfrowych przez wymagającego użytkownika. Brak linkowania do katalogów bibliotecznych ogranicza światowy obieg wytworzonych w Polsce dokumentów elektronicznych, ze stratą dla upowszechniania piśmiennictwa naukowego. Wzorce bibliotek cyfrowych okazały się odporne na zasadę przyjmowania „najlepszycy praktyk”. Duży jest potencjał zaangażowanych instytucji i wydajność ich pracy, lecz brakuje ośrodka zdolnego do ukazania perspektyw całego tego ruchu i wszczęcia węży nawiązywania nawyku autokorekty”. Te i inne zarzuty zostały wyjaśnione i poparte konkretnymi przykładami „dobrych praktyk” podczas wystąpienia Remigiusza Lisa i Agnieszki Koszowskiej (Biblioteka Śląska) pt. „Śląska Biblioteka Cyfrowa, Społeczna Pracownia Digitalizacji oraz Forum i Blog Biblioteka 2.0 – stan i rozwój”, a także w dyskusji po prezentacji i rozmowach w kuluarach. Henryk Hollender ocenił działalność polskich bibliotek cyfrowych z perspektywy idealnej, ale nierealnej na dziś sytuacji ekonomicznej, politycznej i prawnej. Wszyscy życzylibyśmy sobie, aby istniała w Polsce strategia rozwoju oraz budżet na digitalizację, funkcjonowanie bibliotek cyfrowych oraz na długoterminową archiwizację dokumentów cyfrowych. Chcielibyśmy, aby cyfrowe zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego było skoordynowane przez narodowe wytyczne, zalecenia i zasady współpracy oraz aby została wyjaśniona sytuacja

prawna „dzieł osieroconych”. W przypadku natomiast utworów współczesnych chcielibyśmy, aby prawo autorskie pozwalało zabezpieczać i udostępniać poszukiwane przez czytelników dzieła wydane w ciągu ostatnich 70 lat. Pragniemy także, aby cały zasób biblioteczny był już skatalogowany, a informacja o zbiorach była udostępniona on-line ze wszystkimi możliwymi linkami. Idealnej sytuacji w Polsce w dziedzinie szeroko rozumianej digitalizacji nie mamy, ale biorąc pod uwagę entuzjazm i ogromną pracę bibliotekarzy oraz informatyków, możemy stwierdzić, że w naszym kraju funkcjonuje polski system rozproszonych

bibliotek cyfrowych, który jest doceniany i zauważany przez europejskie instytucje kultury, np.: <http://www.slavistik-portal.de/volltexte.html>; biblioteki cyfrowe pracują na tym samym, przyjaznym dla użytkowników systemie dLibra; zbiory wszystkich bibliotek cyfrowych mogą być przeszukiwane z każdej biblioteki cyfrowej; w bibliotekach cyfrowych udostępniono już ponad 140 tys. publikacji; istnieje ścisła współpraca bibliotekarzy i informatyków w udoskonalaniu systemu; włączono narzędzia Web 2.0, które pozwalają na współdziałanie z użytkownikami bibliotek cyfrowych; system ułatwia promowanie i pozycjonowanie

polskiego dziedzictwa kulturowego w wyszukiwarkach internetowych; bibliotekarze współpracują ze sobą wykorzystując forum Biblioteka 2.0; istnieje na forum punkt kontaktowy dla użytkowników i bibliotekarzy, dotyczący koordynacji digitalizacji zbiorów, tzw. Scalak; bibliotekarze opracowali dokument ustalający zasady opisu metadanych, pt. „Poradnik redaktora Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu”. Wytyczne te uzgadniano na forum Biblioteka 2.0.

Iwona Domowicz,
Tomasz Kalota, Edyta Kotyńska

Odeszli na zawsze

**Z głębokim żalem zawiadamiamy, że
28 czerwca 2008 r. zmarł**

Ś. † P.
**Prof. dr hab.
Jan Kosik**

Profesor Jan Kosik urodził się w Świeligo-
wie 14 czerwca 1919 r. Przed rozpoczęciem
II wojny światowej studiował w Szkole
Morskiej, a w czasie wojny służył w pol-
skiej i brytyjskiej marynarce wojennej. Za
swoją służbę został odznaczony Krzyżem
Walecznych oraz innymi odznaczeniami.
Po zakończeniu wojny odbył studia praw-
nicze na Wydziale Prawa i Administracji
Uniwersytetu Wrocławskiego, a także w
Law School of Harvard University, gdzie
uzyskał tytuł Master of Laws. Swoją drogę
zawodową związał z Uniwersytetem
Wrocławskim, gdzie na Wydziale Prawa
był zatrudniony od 1951 r. do 1990 r. W
1957 r. uzyskał stopień naukowy dokto-
ra, a w 1961 r. – doktora habilitowanego.
Od 1969 r. do 1990 r. kierował Zakładem
Prawa Cywilnego i Prawa Międzynarodo-
wego Prywatnego. W latach 1962–1964
był prodziekanem, a w latach 1964–1972
dziekanem Wydziału Prawa i Administra-
cji. Dzięki wybitnym talentom organiza-
cyjnym i wielkiemu osobistemu zaangażo-
waniu położył ogromne zasługi dla
rozwoju Wydziału.
Profesor Jan Kosik pełnił wiele funkcji na-
ukowych i społecznych na Uniwersytecie
i poza nim. Zasiadał w Komitecie Nauk
Pracnych PAN, był członkiem Zarządu
Wrocławskiego Towarzystwa Naukowe-
go, Senatorem Uniwersytetu i inicjatorem
budowy Biblioteki Uniwersyteckiej.
Bogaty dorobek naukowy i rozległe zain-

teresowania badawcze pozwalają zaliczyć
Profesora Jana Kosika do grona znakomi-
tych polskich cywilistów XX wieku. Był
wybitnym znawcą problematyki odpo-
wiedzialności deliktowej, ochrony dóbr
osobistych, prawa spadkowego oraz wielu
innych działów prawa prywatnego. Przede
wszystkim jednak był nauczycielem i
opiekunem wielu pokoleń wrocławskich
prawników, którym dawał przykład nie
tylko pracowitości i rzetelności naukowej,
ale także odwagi, prawości i skromności.
Nabożeństwo żałobne odbyło się 2 lipca
2008 r. w Kościele Parafialnym w Pogrzy-
bowie k. Ostrowa Wlkp.

Dyrektor i pracownicy
Instytutu Prawa Cywilnego
Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Rektor i Senat
Dziekan i Rada Wydziału Prawa,
Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

**Z głębokim żalem zawiadamiamy, że
26 sierpnia 2008 r. zmarł we Wrocławiu**

Ś. † P.
**Prof. dr hab.
Mieczysław Klimowicz**

Urodzony 14 grudnia 1919 r. w Sokalu,
doktor h.c. Uniwersytetu Wrocławskiego
i Uniwersytetu w Lille, członek rzeczywi-
sty Polskiej Akademii Nauk, rektor (1987–
1990) i prorektor (1972–1975) Uniwersy-
tetu Wrocławskiego, dziekan (1969–1972)
i prodziekan (1964–1965) Wydziału Filo-
logicznego Uniwersytetu Wrocławskie-
go, dyrektor Instytutu Badań Literackich
PAN (1975–1981), prezes Wrocławskiego

Towarzystwa Naukowego (1985–1990),
członek honorowy Towarzystwa Literac-
kiego im. Adama Mickiewicza i jego pre-
zes (1976–1983), członek honorowy Pol-
skiego Towarzystwa Badań nad Wiekiem
Osiemnastym, emerytowany profesor
zwyczajny Uniwersytetu Wrocławskiego,
wybitny historyk literatury polskiej, znaw-
ca polskiej i europejskiej literatury oraz
teatru okresu oświecenia, komparatysta.
Żołnierz AK (1941–1945), członek WIN do
1947 r., dowódca kompanii, komendant
w Tyszowicach. Odznaczony Krzyżem
Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odro-
dzenia Polski, Chevalier des Palmes Aca-
démiques, Officer dans l'Ordre des Pal-
mes Académiques, zasłużony nauczyciel
akademicki, wychowawca wielu pokoleń
polonistów wrocławskich.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się
29 sierpnia 2008 r. na cmentarzu Oso-
bowickim, pożegnanie akademickie
nowe władze uczelni zorganizowały
16 września br.

Rektor i Senat
Uniwersytetu Wrocławskiego
Dziekan i Rada Wydziału Filologicznego
Dyrektor, Pracownicy i Studenci
Instytutu Filologii Polskiej
oraz społeczność akademicka

13 września 2008 r. zmarł

**Prof. dr hab.
Józef Dudek**

profesor Uniwersytetu Wrocławskiego,
wybitny matematyk i wybitny humanista,
twórca i wieloletni gospodarz „Salonu Pro-
fesor Dudka”.

Dziekan i Rada Wydziału
Matematyki i Informatyki,
Dyrekcja i przyjaciele z Instytutu Matematycznego
Uniwersytetu Wrocławskiego

Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich

Od kilku lat bibliotekarze wrocławskich uczelni spotykali się na comiesięcznych „nieformalnych warsztatach”, które miały ułatwić naukę przed egzaminem państwowym na bibliotekarza dyplomowanego.

Pomysłodawcą spotkań była prof. Maria Pińtyczak-Majerowicz. Narodziła się też koncepcja stworzenia recenzowanego czasopisma „Z problemów bibliotek naukowych Wrocławia”, w którym bibliotekarze mieliby możliwość publikowania swoich artykułów. Pierwszy tom ukazał się w 2003 roku i był poświęcony w całości Bibliotece Wydziału Chemii UW. Opublikowano już 6 tomów (ostatni zawierał materiały z I Wrocławskiego Spotkania Bibliotekarzy Polonijnych, organizowanego przez Politechnikę Wrocławską). Przygotowywany jest t. 7, w którym zostaną zamieszczone biogramy znanych wrocławskich bibliotekarzy (cz. 2).

W związku z trudnościami w pozyskiwaniu środków na wydawanie czasopisma powstał pomysł powołania Korporacji Bibliotekarzy Wrocławskich. Inicjatorem zależało na przyciągnięciu najbardziej aktywnych pracowników bibliotek do realizacji wspólnych projektów, szukania ciekawych pomysłów i oryginalnych, atrakcyjnych tematów.

Uwieńczeniem starań jest decyzja Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej z 28 maja 2008 roku o wpisaniu do Krajowego

Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000306895 Korporacji Bibliotekarzy Wrocławskich.

Stowarzyszenie powstało na mocy ustawy Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 roku i zrzesza wyróżniających się pod względem rozwoju zawodowego i osobowościowego bibliotekarzy państwowych i prywatnych uczelni wrocławskich oraz innych instytucji naukowych Wrocławia. Godłem Korporacji jest Ratusz Wrocławski umieszczony na 3 książkach i wpisany w elipsę, natomiast jej dewizą – *Opera et studio* („Pracą i staraniem”).

Głównym celem Korporacji jest tworzenie zintegrowanego, silnego i wpływowego środowiska wyróżniających się aktywnością, osobowością, profesjonalizmem i etyką zawodową bibliotekarzy wrocławskich, reprezentowanie wrocławskiego środowiska bibliotekarskiego i działanie na rzecz jego rozwoju, pełnienie funkcji ciała opiniotwórczego wobec uczelni i innych nadrzędnych instytucji, a także dążenie do wypracowania i promowania standardów etyki życia zawodowego, budowanie pozytywnego i wyrazistego wizerunku bibliotekarza, rozwój zawodowy i osobowościowy członków. Korporacja zamierza prowadzić działalność integrującą jej członków przez aktywność naukową, kulturalną i towarzyską. Planuje nawiązanie współpracy z podobnymi stowarzyszeniami w kraju i za granicą.

Korporacja podejmuje działania w celu

pozyskania środków materialnych i finansowych do dalszego prowadzenia działalności wydawniczej, popularyzując program Korporacji, promując dokonania jej członków, tworzy warunki do współdziałania bibliotekarzy przez organizowanie konferencji, narad, spotkań dyskusyjnych, odczytów i wykładów. Planuje też inicjować spotkania otwarte dla wszystkich pracowników wrocławskich bibliotek naukowych oraz podejmować inne przedsięwzięcia w ramach działalności statutowej, które okażą się właściwe dla rozwoju szeroko pojętej integracji społeczno-zawodowej. Już sam skład, wybranego 2 lipca na Walnym Zgromadzeniu Zarządu, w którym znalazły się osoby z czterech dużych wrocławskich bibliotek naukowych, wskazuje na chęć współpracy całego środowiska bibliotekarskiego Wrocławia i niezamykanie się w strukturach jednej uczelni. Prezesem Korporacji została mgr Ewa Grabarska z Biblioteki Uniwersyteckiej, a pomagając jej będą członkowie Zarządu: mgr Małgorzata Świrad (Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego), mgr Jadwiga Wojtczak (Biblioteka Główna Politechniki Wrocławskiej), mgr Emilia Czerniejewska (Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego), mgr Marta Lange (Biblioteka Uniwersytecka) i niżej podpisane redaktorki czasopisma wydawanego przez Korporację.

Joanna Czyrek, Bożena Górna

Dni książki śląskiej w Opolu

W dniach od 3 do 6 czerwca 2008 r., z inicjatywy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emanuela Smółki w Opolu, odbyła się impreza pod nazwą „Dni Książki Śląskiej”, na którą składały się: „IV Przegląd Nowości Wydawniczych o Śląsku”, konferencja „Monografie miast śląskich” wraz z towarzyszącą konferencją wystawą oraz spotkania autorskie z pisarzami regionu – Janem Goczolem i Janem Drechslerem.

Podczas konferencji, 4 czerwca, wygłoszono następujące referaty: „Mono-

grafie miejscowości Dolnego Śląska w Zbiorach Gabinetu Śląsko-Łużyckiego Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu” (mgr Jan Węglowski, Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego); „Źródła do monografii miejscowości górnośląskich” (dr Henryk Niestrój); „Najważniejsze opracowania monograficzne Instytutu Śląskiego w Opolu i ich znaczenie dla regionu” (prof. Stanisław Senft, PIN Instytut Śląski w Opolu); „Bibliografie terytorialne województwa śląskiego. Próba charakterystyki” (dr Agnieszka Bajor, Uniwersytet Śląski w Katowicach); „Czy potrzebna jest nowa monografia Opola?” (dr Bernard Linek, PIN Instytut Śląski w Opolu); „Monografie miejsco-

wości powiatu opolskiego ziemskiego” (dr Janina Domska, historyk).

W podsumowaniu konferencji pojawiło się wiele pytań i uwag. Podjęto dyskusję, czym jest monografia dziś i jak dalece w naszej świadomości to pojęcie uległo przemianom. Uczestnicy spotkania mieli też możliwość zapoznać się bliżej z tematem konferencji dzięki eksponatom, które znalazły się na wystawie – zaprezentowano tam bowiem najbardziej interesujące przykłady monografii śląskich miast, przechowywane w zbiorach WBP w Opolu.

Jan Węglowski

Syberia. Czterysta lat polskiej diaspory

Antoni Kuczyński jest etnologiem i historykiem nauki związanym z Katedrą Etnologii i Antropologii Kulturowej, kierującym od lat Ośrodkiem Badań Wschodnich. W kręgu jego naukowych zainteresowań znajdują się dzieje Polaków na Syberii. Wiele o tym pisał, wiele inicjował przedsięwzięć edytorskich i konferencyjnych. W wydanej ostatnio jego książce pt. *Syberia. 400 lat polskiej diaspory. Zesłania, martyrologia i sukces cywilizacyjny Polaków. Rys historyczny. Antologia, Krzeszowice 2007, znacznie poszerzonej w stosunku do pierwszej edycji z roku 1993, znalazło się wiele interesujących wiadomości o związkach polsko-syberyjskich.*

Dotyczą one zesłańców Polaków, ale także ich wkładu w naukowe poznanie tej rozległej krainy, jej zagospodarowywanie i cywilizowanie. Z pokorą wobec faktów, ale z naukową uczciwością Antoni Kuczyński pokazał, że wbrew zesłaniom dali Polacy tej ziemi swój trud, wiedzę i umiejętności. O tym właśnie jest ta książka, w której powaga problemu harmonizuje z ciekawą narracją zasadniczego tekstu i antologią, pozwalającą sądzić, że naukowość tekstu nie jest w

niej pierwszoplanową sprawą. Wszystko to przedstawiono w oparciu o szeroki zespół źródeł, w tym z archiwów rosyjskich. Autor bowiem często wyjeżdżał na Syberię, gdzie prowadził studia archiwalne i terenowe m.in. na Kamczatce, Sachalinie, we Władywostoku, Irkucku, Jakucku, Tomsku, był w „polskiej wsi” Wierszyna opodal Jakucka oraz w syberyjskim Biełostoku na Ziemi Tomskiej. Wielość faktów zawartych w książce pozwala dostrzec różne aspekty życia Polaków na Syberii oraz współczesnego odradzania się kultury i świadomości etnicznej naszych rodaków na tej ziemi. „Przed wszystkim książka pozwala na odejście od niektórych stereotypów, jakie utrwały się o Syberii w naszym społeczeństwie [...] Środowisko naukowe wrocławskie – napisał w interesującej *Przedmowie* prof. dr hab. Andrzej Stelmachowski, Prezes Stowarzyszenia >>Wspólnota Polska<< – skupione wokół prof. Antoniego Kuczyńskiego od dłuższego już czasu współpracuje z badaczami syberyjskimi, starając się przybliżyć społeczeństwu polskiemu rozległą, ale jakże ciekawą krainę, a nade wszystko ludzi tam zamieszkałych, stanowiących dziś mieszaninę wielu grup etnicznych, których los rzucił w tamte strony. Tym razem chodziło o pokazanie korzeni mieszkańców Syberii i przybliżenie nam naszych rodaków na tle burzliwej historii tamtych stron.

Jest to książka chroniąca pamięć o polskich doświadczeniach zesłańców na Syberii i o ludziach, którzy w czasach zaborów wiodli tam wy-

gnać egzystencję. Autor z mozołem przebiegał się przez trud w interpretacji wielości źródeł, by w sposób interesujący dla czytelnika wprowadzić konterfekty wybitnych badaczy Syberii – B. Dybowskiego, J. Czerskiego, A. Czekanowskiego, B. Piłsudskiego, W. Sieroszewskiego oraz biografie innych zesłańców zajmujących się uprawą roli, handlem, rzemiosłem oraz ludzi, którzy związani kontraktami zawodowymi – inżynierowie, lekarze, wojskowi – żyli i pracowali na Syberii. Bywa, że ich potomkowie żyją jeszcze dzisiaj na Syberii. W nocy informacyjnej o autorze książki, umieszczonej na czwartej stronie okładki, czytamy, iż w jego rodzinnej tradycji związki „polsko-syberyjskie rozpoczynają się po powstaniu styczniowym, a kończą w okresie drugiej wojny światowej. Te znaczone martyrologią tradycje stanowiły impuls do skierowania zainteresowań naukowych autora na temat miejsca Syberii w historii i kulturze narodu polskiego”. Mniemam, że to właśnie, obok serwisu wiadomości o historii, etnografii, polityce i ludziach, co otrzymuje czytelnik w skondensowanej formie, było podstawą potocznej narracji i emocjonalnego stosunku autora do Syberii. Właśnie ta forma zapisu polskich dziejów za Uralem jest ważną cechą tej książki, cechą zachęcającą do jej lektury. Warto się o tym przekonać!

(Mbk)

Antoni Kuczyński: *Syberia. 400 lat polskiej diaspory. Zesłania, martyrologia i sukces cywilizacyjny Polaków. Rys historyczny. Antologia, Krzeszowice 2007*

Nowości Wydawnictwa UW

Nowości książkowe oficyny wydawniczej Uniwersytetu Wrocławskiego.

BIBLIOTEKOZNAWSTWO,

KULTUROZNAWSTWO

♦ **Bibliotekoznawstwo XXVII**, Małgorzata Komza (red.), 2008, A UW 3024, ss. 148, Format B5, ISSN 0524-4471, cena 17 zł

HISTORIA

♦ **Trudne początki Polski**, Przemysław Urbańczyk, Monografie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, 2008, ss. 418, Format A5, ISBN 978-83-229-2916-2, cena 36 zł

♦ **Domus Bolesłai. W poszukiwaniu tradycji dynastycznej Piastów (do około 1138 roku)**, Przemysław Wiszewski, Złota Seria Uniwersytetu Wrocławskiego 1, 2008, A UW 3067, ss. 727, Format B5, ISBN 978-83-229-2920-9, cena 55 zł

♦ **Władze Królestwa Polskiego wobec chasydyzmu. Z dziejów stosunków politycznych**, Marcin Wodziński, Złota Seria Uniwersytetu Wrocławskiego 2, 2008, A UW 3069, ss. 283, Format B5, ISBN 978-83-229-2935-3, cena 35 zł

HISTORIA I KULTURA ANTYCZNA

♦ **Libet saper sine pompa, sine invidia. Można być mądrym, nie okazując dumy, nie budząc zawiści. Tom jubileuszowy poświęcony**

Profesor Ludwice Rychlewskiej, Lucyna Stankiewicz (red.), *Classica Wratislaviensia* XXVIII, 2008, A UW 3028, ss. 217, Format B5, ISBN 978-83-229-2918-6, cena 22 zł

HISTORIA SZTUKI

♦ **Wewnętrzne światło. Południowoniderlandzka rzeźba alabastrowa w Europie Środkowo-Wschodniej**, Aleksandra Lipińska, *Historia Sztuki* XXV, 2007, A UW 3001, ss. 580, Format B5, ISBN 978-83-229-2889-9, cena 40 zł

JĘZYKOZNAWSTWO

♦ **Tom jubileuszowy, Język a Kultura, t. 20**, Anna Dąbrowska (red.), 2008, A UW 3060, ss. 330, Format B5, ISBN 978-83-229-2930-8, cena 33 zł

♦ **Onomastica Slavogermanica XXVII**, Romana Łobodzińska (red.), 2008, ss. 234, Format B5, ISBN 978-83-229-2923-0, cena 23 zł

♦ **Nominale Derivation im Deutschen und im Dänischen**, Janusz Stopyra, *Germanica Wratislaviensia* 128, 2008, A UW 3051, ss. 245, Format B5, ISBN 978-83-229-2931-5, cena 25 zł

LITERATUROZNAWSTWO

♦ **„Nuż w uhu”? Konceptje dźwięku w poezji polskiego futuryzmu**, Beata Śniecikowska, Monografie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, 2008, ss. 604, Format B5, ISBN 978-83-229-2915-5, cena 42 zł

POLITOLOGIA

♦ **Comparing Media Systems in Central Europe. Between Commercialization and Poli-**

ticization, Bogusława Dobek-Ostrowska, Michał Głowacki (red.), *Komunikowanie i Media* 15, 2008, A UW 3054, ss. 244, Format B5, ISBN 978-83-229-2937-7, cena 28 zł

♦ **Dyplomacja publiczna**, Beata Ociepka (red.), 2008, A UW 3056, ss. 311, Format A5, ISBN 978-83-229-2934-6, cena 30 zł

PRAWO

♦ **Podmiotowość cywilnoprawna w prawie polskim. Wybrane zagadnienia**, Edward Gniewek (red.), *Prawo CCCIV*, 2008, A UW 3048, ss. 195, Format B5, ISBN 978-83-229-2908-7, cena 22 zł

PSYCHOLOGIA

♦ **Autyzm w ujęciu psycholingwistycznym. Terapia dyskursywna a teoria umysłu**, Małgorzata Młynarska, 2008, A UW 3057, ss. 386, Format B5, ISBN 978-83-229-2924-7, cena 40 zł

przyg. Lucyna Powązka-Leżaj

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.

50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15

tel.: (071) 375-28-09,

tel./faks: (071) 375-27-35

biuro@uwur.com.pl

Dział Handlowy:

tel.: (071) 375 28 85

tel./faks: (071) 375 25 07

marketing@uwur.com.pl

www.uwur.com.pl

Sport akademicki

Wioślarze Uniwersytetu Wrocławskiego zadebiutowali na Mistrzostwach Europy Szkół Wyższych w Chorwacji. Kore-spondencja z Zagrzebia.

55 wyższych uczelni z 14 krajów wystąpiło w IV Mistrzostwach Europy Szkół Wyższych w wioślarstwie, które odbyły się w dniach 27–30 sierpnia br. Blisko 400 zawodniczek i zawodników walczyło na torze „Jarun” przepięknego Kompleksu Sportowo-Wypoczynkowego w Zagrzebiu o laury i medale w kilkunastu konkurencjach wioślarskich.

Najwięcej osad w mistrzostwach reprezentowało Polskę – w sumie 150 osób, w tym ósemka męska oraz skifistka z Uniwersytetu Wrocławskiego, którzy debiutowali na imprezie tej rangi.

Wioślarze ścigali się na dystansie 2000 m toru wodnego, który zbudowano na Uniwersjadę w 1987 r., a poziom sportowy rywalizacji był bardzo wysoki, wskazując, że ta dyscyplina jest jedną z najpopularniejszych w europejskim akademickim sporcie. Nasza ekipa nie odniosła sukcesu, ale sam udział był bardzo ważny, by uzmysłowić sobie, że rozwój europejskiego sportu studenckiego jest niezwykle dynamiczny zarówno sportowo, jak i organizacyjnie. Choć rywalizacja studentów w Europie trwa już kilka lat, to wioślarze UWr byli dopiero trzecią sekcją naszej uczelni, która mogła wziąć udział w imprezie tej rangi (w ub. roku w Ostrawie reprezentowała nas sekcja tenisa stołowego, a w maju br. w Berlinie piłkarze nożni).

Sukcesy odnoszą jednak ci studenci, których uczelnie stawiają na sport, a do tego trzeba jeszcze dobrej organizacji w zarządzaniu i sporych nakładów finansowych, a także fachowej kadry trenerskiej. Mistrzostwa pokazały również, że rywalizacja sportowa idzie w parze z integracją studentów i uczelni, bo atmosfera sprzyja nawiązywaniu kontaktów nie tylko sportowych. Kontakty sportowe i udział sekcji sportowych UWr w Mistrzostwach Europy Szkół Wyższych muszą być regulą, by równać do najlepszych, gdyż każdy start to nie tylko prestiż, ale też nowe doświadczenie i podnoszenie kwalifikacji zawodników.

Wioślarze UWr wraz z trenerem Andrzejem Mulką za pośrednictwem „Przeglądu Uniwersyteckiego” dziękują władzom swojej uczelni, a w szczególności rektorowi minionej kadencji prof. Leszkowi Pa-

cholskiemu za pomoc w realizacji swoich sportowych marzeń, że mogli reprezentować swój uniwersytet w tak wielkiej i prestiżowej imprezie. Sam udział będzie zapewne procentował, gdyż w przyszłym roku V Mistrzostwa Europy w wioślarstwie odbędą się w Polsce, w Kruszwicy na Kujawach, w dniach 2–5 września 2009 r., a organizatorem będzie Klub Sportowy AZS Politechnika Wrocławska wspólnie z miastem Kruszwica.

Podczas uroczystego zakończenia regat w Zagrzebiu rektor Uniwersytetu w tym mieście przekazał flagę Mistrzostw polskim organizatorom na ręce Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego, Jerzego Lipińskiego, szefa sekcji wioślarskiej AZS Politechnika Wrocławska.

Organizatorzy przyszłych Mistrzostw Europy promowali dobrze Polskę w Zagrzebiu i pozwala to wierzyć, że przyszłoroczna impreza przez nich przygotowana będzie wspaniała zarówno pod względem organizacyjnym, jak i sportowym.

Polskie akademickie wioślarstwo odniosło duży sukces w Zagrzebiu, gdyż w klasyfikacji generalnej nasz kraj wygrał rywalizację z Niemcami i Chorwacją.

Warto odnotować, że w konkurencji ósemek kobiet startowało aż 7 osad, głównie z Europy Zachodniej. Polska nie była reprezentowana.

Końcowa klasyfikacja ósemek męskich

1. Wyższa Szkoła Gospodarki Bydgoszcz – aktualny wicemistrz Polski Szkół Wyższych ósemek
2. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Bydgoszcz – aktualny mistrz Polski Szkół Wyższych ósemek
3. Uniwersytet Zagrzeb (Chorwacja)
4. Uniwersytet Karlsruhe (Niemcy)
5. Politechnika Wrocławska (Polska) – trener Gabriel Pawlak
6. Uniwersytet Wiedeń (Austria)
7. Uniwersytet Baskijski (Hiszpania)
8. Uniwersytet Glasgow (Wielka Brytania)
9. Uniwersytet Lyon (Francja)
10. Uniwersytet Wrocławski (Polska) – trener Andrzej Mulka

Skifistka Agnieszka Szymerowska – Uniwersytet Wrocławski (III rok socjologii), zajęła 7 miejsce w jedynekach wagi lekkiej

Końcowa klasyfikacja jedynek kobiet (waga lekka)

1. Sarah Karlsson – Uniwersytet Wiedeń (Austria)

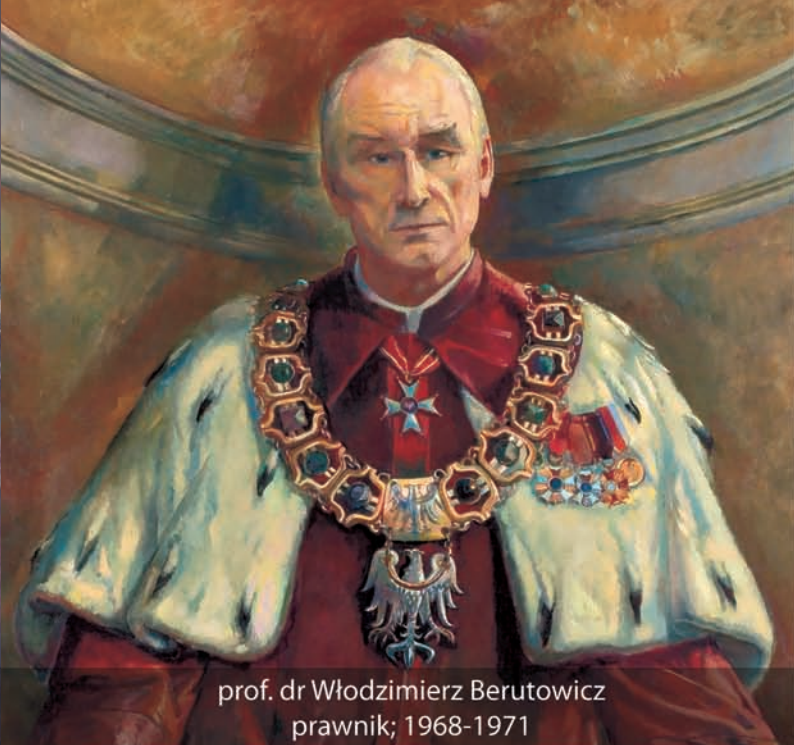
2. Iva Nadolin – Uniwersytet Rijeka (Chorwacja)
3. Constanze Hohn – Uniwersytet Koln (Niemcy)
4. Sarah Cornik – Uniwersytet Oxford (Wielka Brytania)
5. Laurien Pepper – Uniwersytet Loughborough (Wielka Brytania)
6. Jasmina Feingold – Uniwersytet Tel Aviv (Izrael)
7. Agnieszka Szymerowska – Uniwersytet Wrocławski (Polska)
8. Milena Bednarek – Uniwersytet Adama Mickiewicza Poznań (Polska)

Siedząc na trybunie głównej toru „Jarun” w Zagrzebiu i oglądając pasjonujące wyścigi wioślarskie w ekskluzywnym dla tej dyscypliny miejscu, miałem poczucie dumy oraz satysfakcji, że nasza uczelnia jest reprezentowana w tak prestiżowej, elitarnej imprezie. Wioślarze UWr swoją pracą, zapałem i chęcią doskonalenia swoich umiejętności, a także wzorową postawą poza regatowym torem znaleźli tyle poparcia dla swojej działalności, że mogli pokazać się na wioślarskich regatach w Europie. Stwierdzić też trzeba, że łódź wioślarska wraz z wyposażeniem, na której płynęli nasi studenci, nie odstawała klasą sprzętową od najlepszych łodzi na tych zawodach; łódź ta jest własnością naszej uczelni.

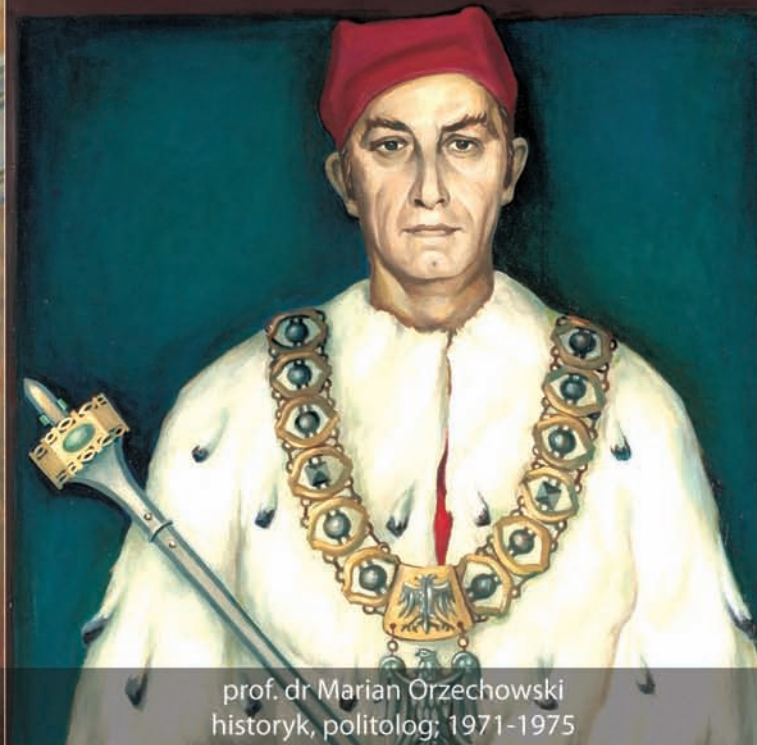
Mam jednak pełną świadomość i przekonanie, że jeżeli w najbliższej przyszłości nie zmieni się na naszej uczelni zasad zarządzania i finansowania sportu oraz nie pomoże się Klubowi Uczelnianemu AZS UWr w przywróceniu do właściwych struktur Organizacji Środowiskowej AZS (tej z majątkiem), to za wielki sukces będziemy uważać sam udział w imprezach wielkiej rangi w zjednoczonej Europie, a o medalach będzie można zapomnieć, gdyż dystans do najlepszych ciągle się zwiększa.

Studenci sportowcy UWr, mający ambicje zdobywania laurów i realizowania swoich sportowych pasji, liczą, że władze uczelni poczynią kroki, by czołowe sekcje mogły się rozwijać i dorównywać najlepszym polskiemu i europejskiemu akademickiego sportu, a środowisko sportowe UWr nie będzie tylko biernym obserwatorem ważnych wydarzeń w akademickim życiu sportowym.

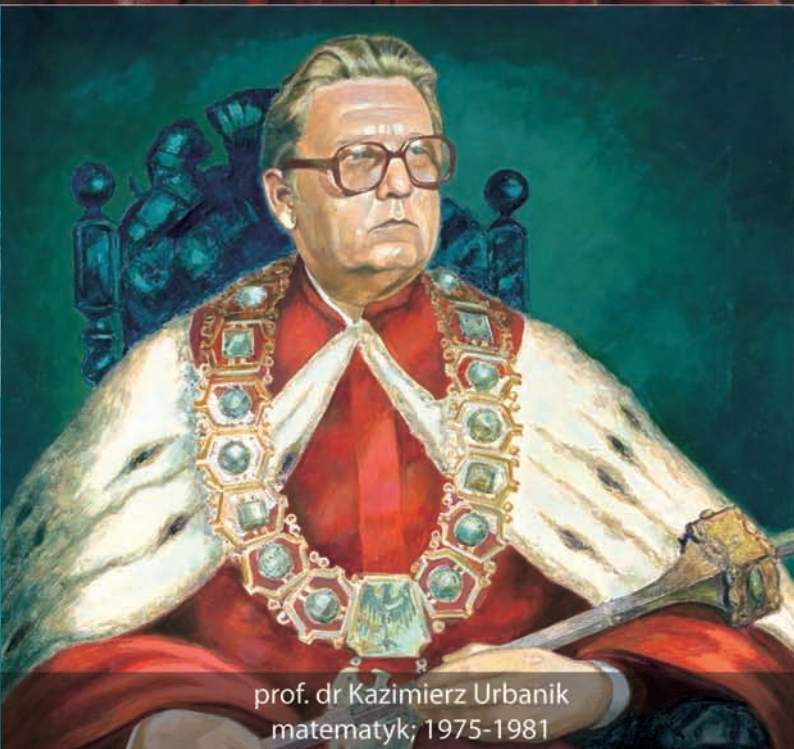
Waldemar Pasikowski

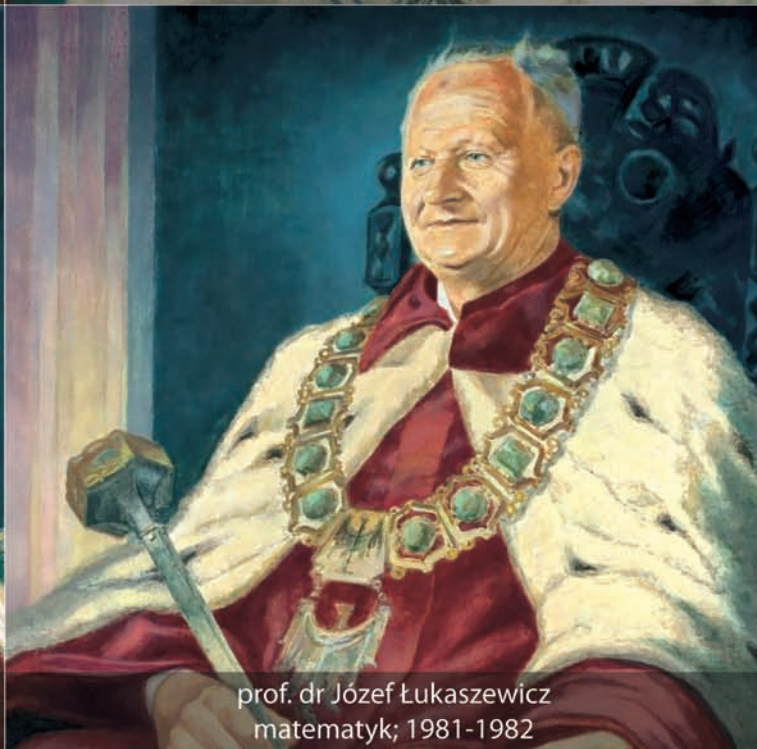
prof. dr Włodzimierz Berutowicz
prawnik; 1968-1971

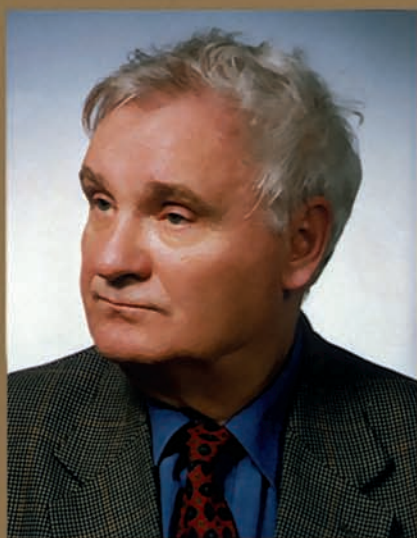
prof. dr Marian Orzechowski
historyk, politolog; 1971-1975

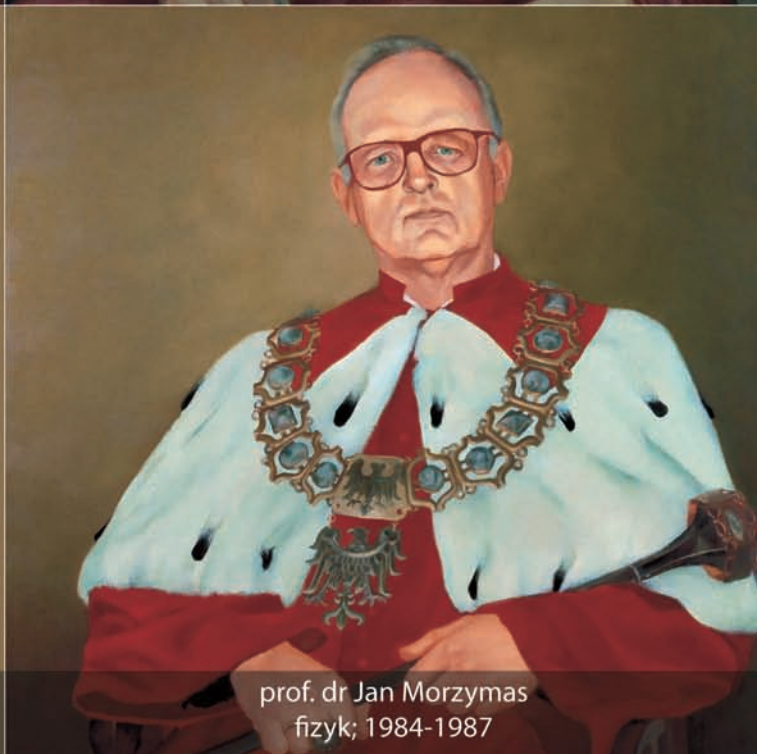
prof. dr Kazimierz Urbanik
matematyk; 1975-1981

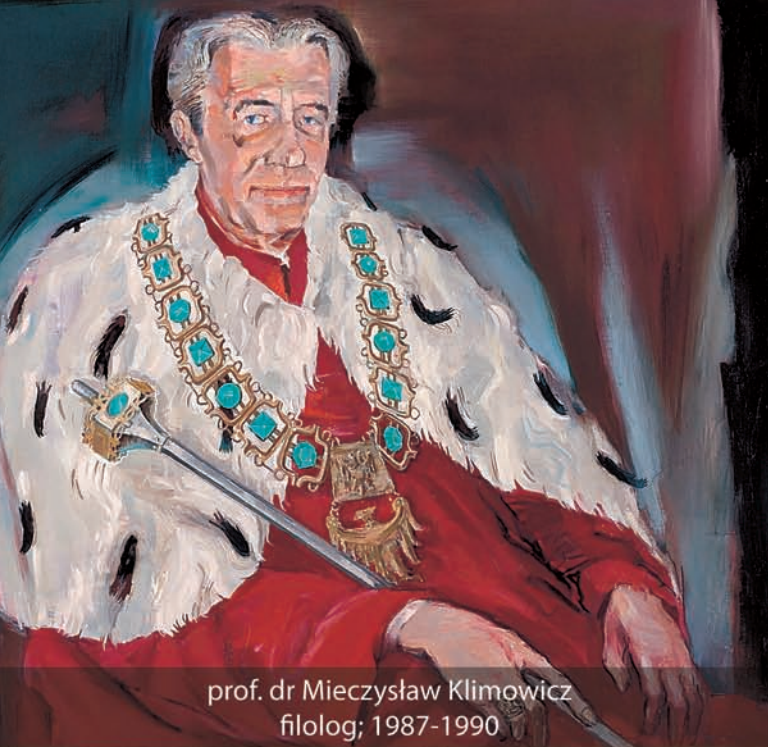
prof. dr Józef Łukaszewicz
matematyk; 1981-1982

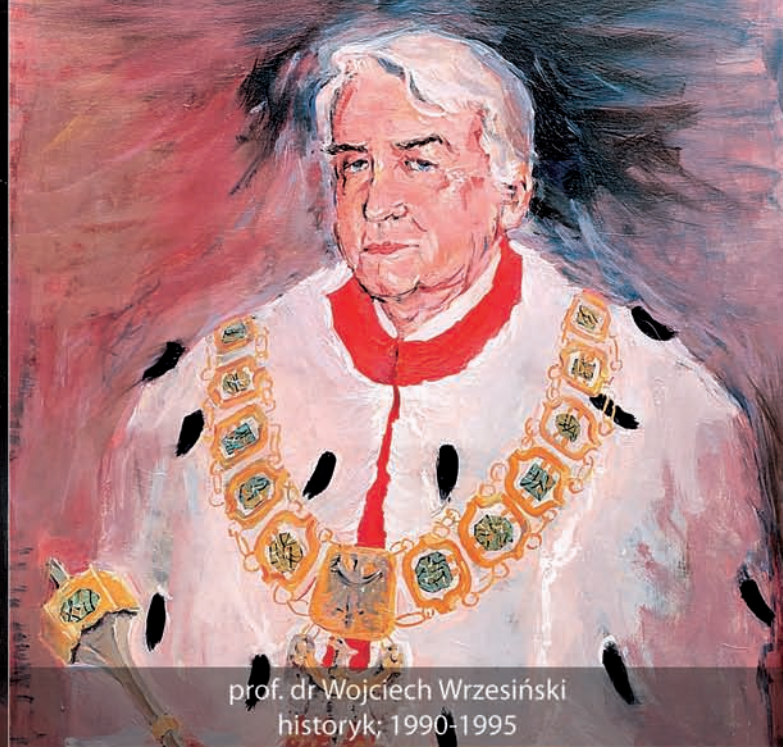
prof. dr Henryk Ratajczak
chemik; 1982-1984

prof. dr Jan Morzymas
fizyk; 1984-1987

prof. dr Mieczysław Klimowicz
filolog; 1987-1990

prof. dr Wojciech Wrzesiński
historyk; 1990-1995

prof. dr Roman Duda
matematyk; 1995-1999

prof. dr Romuald Gelles
historyk, politolog; 1999-2002

prof. dr Zdzisław Latajka
chemik; 2002-2005

prof. dr Leszek Pacholski
matematyk, informatyk; 2005-2008